Léopold van Esbroeck

Popolino

Memoires van een ex-gangster

Uitgeverij Van Halewyck

Eerste druk augustus 1998

Tweede druk oktober 1998

Derde druk november 1998

© 1998, Uitgeverij Van Halewyck. Diestsesteenweg 71A, 3010 Leuven

Vormgeving: Dooreman / Foto's omslag: Johan Jacobs

Zetwerk: Griffo, Gent / Druk: Erasmus, Wetteren

Vertegenwoordiging voor Nederland: Jan Mets, Amsterdam

Uitlevering: Centraal Depot bij Centraal Boekhuis, Culemborg

NUGI 661 . ISBN 90 5617 169 0 . D/1998/7104/33

WOORD VOORAF...
7

PROCES VAN EEN TOEVALLIGE VOORBIJGANGER?
9

BRUSSELS BY NIGHT
17

OVER DE MUUR
35

DIKKE MARCEL
59

GELD IN DE GULP
75

TE KOOP: COMMISSARIS GP
95

MIJN VRIEND DE GEVANGENISDIRECTEUR
115

RIOTGUNS EN GTI'S
131

IN DE BAN VAN DE BENDE
151

CARNAVAL IN WATERLOO
171

AANTEKENINGEN UIT LEUVEN-CENTRAAL
181

EX-GANGSTER
223

WOORD VOORAF...

Met dit boek steek ik mijn nek uit. In dit boek gooi ik mijn waarheid op tafel. Ik sta voor en achter elke lijn, elk punt en elke komma.

Degenen die zich desondanks willen wagen aan een gerechtelijke procedure, of die anderszins over dit boek het zaad van de twijfel willen zaaien, wens ik goede moed en veel succes.

De passages over de aanslagen van de Bende van Nijvel in Overijse, Eigenbrakel en Aalst, zijn enerzijds gebaseerd op mijn diepste overtuiging en anderzijds op gebeurtenissen en feiten die ik persoonlijk van nabij heb meegemaakt.

Ik had zo mijn redenen om dit werk aan te vatten en te voltooien. De belangrijkste, maar niet de meest originele, was deze: ik wilde koste wat het kost mijn oude demonen uitdrijven. Tegelijkertijd was er die stem in mij die me bezwoer te geloven dat het morgen, na dit zuiveringsritueel, allemaal beter en mooier zal zijn. Ik ben wellicht naïef, maar ik heb er gehoor aan gegeven. Ik heb in één moeite door de moed opgebracht – of ik ben zo gek ben geweest, wie zal het zeggen? – om een aantal mensen met de vinger te wijzen die zich in de recente geschiedenis van dit waanzinnige koninkrijk waarschijnlijk te buiten zijn gegaan aan monsterachtigheden.

Ik had dit boek nooit kunnen schrijven zonder de medewerking en de vakkennis van Hilde, Raf en Danny. Voor mij zijn ze veel meer dan de drie musketiers van het weekblad Humo.

Ik draag dit boek op aan mijn moeder en aan Judith, Stéphanie, Yetty, Katia, Noëmie, Suzanne, Hilde, Paul, Frank, Alex, Ronny, Jean, René, Luc, Raf, Danny, Jerry, Cédric en Francis. Ik dank hen omdat ze mijn affectie en mijn vriendschap hebben aanvaard en een speciaal dankwoord voor J.

Ik volhard en teken,
LÉOPOLD VAN ESBROECK
BRUSSEL, 1 AUGUSTUS 1998

PROCES VAN EEN TOEVALLIGE VOORBIJGANGER?

GENT, JUNI 1987.

We worden langs een achteringang het justitiepaleis binnengereden. In het paleis zelf staan, in de gangen die naar de rechtszaal lopen, in alle hoeken rijkswachters met machinegeweren onder de arm en honden aan de leiband.

De fotografen flitsen erop los. Alle camera's staan op ons gericht. Het proces van de zogenaamde Bende van Baasrode is in alle opzichten een indrukwekkend evenement. En ik, Léopold van Esbroeck, zit op het beklaagdenbankje.

Ik ben niet alleen. Rond mij staan een aantal illustere namen uit de Belgische onderwereld: Philippe 'Johnny' de Staerke, Léon de Staerke, Julien de Staerke, Apostolos Papadopoulos, Alain Moussa, Dominique Salesse...

Ik kan het niet ontkennen: ik ben onder de indruk van al die aandacht voor mijn persoontje. Maar ik besef verdomd goed dat het niet iets is om trots op te zijn. Want de procureur heeft het op de dag van onze arrestatie duidelijk laten verstaan: wij staan niet alleen terecht als 'Bende van Baasrode'. Wij zijn, in de ogen van het gerecht en van een deel van de publieke opinie, met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid de Bende van Nijvel.

We worden dan ook meteen voor het hof van beroep gebracht. Een voorrecht dat, geloof ik, tot nog toe enkel een paar ministers en een rits nazi-collaborateurs te beurt is gevallen. Dit is uitzonderingsrechtspraak. Men is dui-

delijk van plan ons met zware maximumstraffen om de oren te slaan.

We praten veel onder elkaar, om de stress van ons af te schudden. Over hoe de flikken achter informatie over deze of gene overval zijn gekomen. Over hoe ze ons erin hebben geluisd. Over om het even wat eigenlijk. En we maken grapjes, we lachen. Dat is ook een goeie remedie tegen de angst. Lijdend voorwerp van onze spot, maar ook wel van onze compassie, is meestal Robert Eckardt. De jongen – een kleine Brusselse marginaal, niet eens een delinquent – heeft ocharme een Lada en een zakjapanner gepikt, en staat nu met ons terecht voor een pak gewapende overvallen. Hij raakt in twee maanden tijd al zijn haar kwijt. Ik heb nooit iemand zo snel zijn pluimen zien verliezen. Ik zeg tegen hem: 'Jij bent niet voor het geluk geboren, Eckardt. Jou zou ik niet aanraden met de lotto te spelen!' Maar eigenlijk heb ik met hem te doen.

Ook met Alain Moussa lachen we ons een ongeluk. Moussa is een halvegare, verslaafd aan alles en nog wat, maar vooral aan Rohypnol. Hij is ontoerekeningsvatbaar en levensgevaarlijk. Moussa slaapt door de zittingen heen. Hij wordt maar één keer wakker: op het moment dat het over de overval op het postkantoor van Steenhuffel gaat. We weten dat Moussa die overval heeft bekend en dat hij heeft toegegeven dat Léon de Staerke erbij was. Maar Léon blijft, zoals het een echte De Staerke past, alles staalhard ontkennen. Hij heeft Moussa aangepakt en gezegd: 'Luister mannetje, jij gaat tegen die voorzitter zeggen dat ik er níet bij was, of er zwaait wat.'

Moussa staat recht en zegt: 'Meneer de voorzitter, ik wil

een verklaring afleggen over die overval. Ik heb me vergist, ik heb gelogen. Léon de Staerke was er níet bij.' De voorzitter noteert die verklaring. Vervolgens gaat Moussa terug zitten, draait zich om naar Léon de Staerke en zegt, zo luid dat iedereen het kan horen: 'Heb je het gehoord, Léon? Ik heb gezegd wat jij me gevraagd had te zeggen.' De hele zaal barst in lachen uit.

De aap komt snel uit de mouw. De openbare aanklager vraagt de maximumstraf voor de vier zogenaamde 'kopstukken' van de bende. Ik word daarbij gerekend. Maar ik ben helemaal geen kopstuk. Ik voel me eerder een reservewiel. Ik heb een paar overvallen meegedaan, omdat De Staerke en Papadopoulos vlammende ruzie hadden gekregen en De Staerke uit de bende was gestapt.

Het proces duurt een week. Op de dag van de uitspraak is de spanning te snijden. De voorzitter kondigt aan dat het arrest, de motivering van de uitspraak, een zeer lang epistel is geworden. Dit voorlezen kan twee tot drie uur duren. Hij vraagt ons of we eerst het arrest willen horen, of we meteen onze straf willen kennen. De anderen zeggen: eerst de straf. Maar ik wil daar niets van weten. Ik eis dat eerst het arrest wordt voorgelezen. De voorzitter is er niet blij mee. Het kan me niet schelen. Hij heeft het ding geschreven, dus hij moet het nu maar lezen ook, van voor naar achter. Ik wil verdomme weten waaróm hij mij gaat veroordelen.

Urenlang is het muisstil in de zaal. Alleen de stem van de voorzitter is dunnetjes hoorbaar. De politieagenten, de bewakers van de belangrijkste bendeleden, spieden alert om zich heen. Maar ze moeten geen schrik hebben:

De Staerke en Papadopoulos verroeren geen vin. Het zijn harde jongens. Ze hebben een reputatie te verdedigen.

Ik krijg twintig jaar, plus tien jaar terbeschikkingstelling van de regering. Ik val bijna van m'n stoel. Maar ik kan geen woord uitbrengen. Ik had twaalf jaar verwacht. Vijftien jaar vond ik al reusachtig veel. Maar dit... Dit is extreem. Dit is erger dan de doodstraf. Ik heb me nadien altijd afgevraagd welke straf we zouden hebben gekregen als er tijdens de overvallen die we hadden gepleegd gewonden of doden waren gevallen. Dan hadden ze speciaal voor ons een nieuwe strafwet moeten schrijven, vrees ik.

Ook drie anderen, Philippe de Staerke, Papadopoulos en Salesse, krijgen twintig jaar. Ze bijten zichtbaar op hun tanden. Maar niemand maakt cinema. Niemand begint te brullen of te gillen. De enige die blaffen na de uitspraak, zijn de politiehonden.

Ik heb er maar één verklaring voor: de schaduw van de Bende van Nijvel heeft heel de tijd boven dat proces gehangen. Na onze arrestatie was de Bende van Nijvel stilgevallen. Dat vonden velen al een serieuze aanwijzing. En onmiddellijk na het proces werd Philippe de Staerke in beschuldiging gesteld voor de Bendeaanslag in Aalst. Maar ik heb verdomme een perfect alibi voor Aalst! Waarom word ik over dezelfde kam geschoren?

Ik vat het eerst niet. Bij zo'n uitspraak krijg je een klap tegen je kop. Je weet niet meer wie je bent, je weet niet meer wat er gebeurt en je weet niet meer waar je staat. Pas als ze me terug in de boevenwagen duwen, dringt het tot me door: twintig jaar, dat is minstens veertien jaar bak.

Die avond in mijn cel kan ik niet in slaap geraken. Er zeurt maar één gedachte door mijn kop: ik ontsnap of ik pleeg zelfmoord, maar ik ga geen twintig jaar zitten. Ik had voordien, toen ik in voorhechtenis zat, ook al even aan zelfmoord gedacht. Dat was toen mijn vriendin me liet weten dat het afgelopen was tussen ons. Dat moment vond ik, achteraf beschouwd, nóg erger dan het verdict van de rechtbank. Maar ik ben er wellicht niet de man naar om zelfmoord te plegen. Dat zit niet ín mij.

Maar dat ik ga ontsnappen staat als een paal boven water. Ik heb al enige ervaring met gevangenissen. Ik weet: als je écht weg wil, geraak je ook weg. Geweld roept geweld op, hè. Als je iemand opzadelt met een straf die hij als zeer onrechtvaardig ervaart, dan is het toch normaal dat hij revolteert?

Ik denk eraan om een revolver de gevangenis binnen te smokkelen en weg te komen, op eender welke manier. Ik heb niets meer te verliezen.

Maar ik denk ook: hoe is het in godsnaam zover met je kunnen komen, Van Esbroeck? Welk leven heb je geleid? Welk pad heb je afgelegd om uiteindelijk hier – in deze stomme rechtbank, in deze strontgevangenis – terecht te komen?

Ik sla me voor de kop. En ik reconstrueer mijn leven. Dat had ik misschien eerder moeten doen: even stilstaan bij de dingen. Het is de avond na de uitspraak. Ik lig op mijn bed, en ik overdenk mijn jonge jaren. Niets liet voorspellen dat ik in de wereld van het banditisme zou terechtkomen. Helemaal niets.

Ik heb met heel concrete ontsnappingsplannen rondgelopen. Maar ik heb ze niet uitgevoerd. Ik heb ze uit m'n kop gezet. En ik heb mijn straf uitgezeten. Ik heb negen en een half jaar van mijn leven doorgebracht in de gevangenis van Leuven-Centraal. Het was misschien geen plezante tijd, maar het was wel een interessante periode. Ik heb nieuwe mensen leren kennen, levenslange vriendschappen gesloten, onuitwisbare indrukken opgedaan. En ik ben blijven nadenken over mijn levenswandel en mijn criminele geschiedenis. Dit boek is het resultaat van dat lange, moeizame proces.

Wat hier gedrukt staat is de harde waarheid, zoals ik ze heb beleefd. Ik heb dingen gedaan en dingen meegemaakt waarvan het Belgische gerecht nog helemaal geen idee van heeft.

Ik ben niet bang. Als ik bang was, zou ik mijn verhaal niet vertellen. Maar er zijn wel een paar mensen die absoluut niet tevreden zullen zijn met wat ik hier allemaal op een rijtje zet. Sommige van die mensen hebben een bepaald gewelddadige reputatie. En geloof me: terecht. Wie zal mij beschermen tegen die figuren? De gemeenschap? De politieke wereld? De Belgische justitie? Ik geloof er niets van. Ik heb nauw samengewerkt met een aantal corrupte vertegenwoordigers van de justitie; ik heb sommige twijfelachtige vertegenwoordigers van onze politieke klasse bezig gezien in de nachtclubs en de hoerententen. Dus ik weet waarover ik spreek. Daarom heb ik in de contracten met mijn uitgevers een speciale clausule laten opnemen: *voor het geval er mij iets overkomt...* Ik weet welke risico's ik loop.

U moet me vergeven dat ik over sommige zaken een beetje in het vage blijf, of dat ik hier en daar verkies te blijven zwijgen. Nogmaals, ik doe dat niet uit angst voor represailles. Wel uit respect voor sommige oude vrienden. Er zijn mensen die een nieuw leven zijn begonnen met het geld dat we destijds samen hebben gepakt. Er zijn mensen die definitief hebben gekapt met de wilde wereld van het banditisme. Ik wil hen nu, zo lang na de feiten, niet opnieuw in de problemen brengen. Integendeel: ik wens hun het allerbeste toe, en ik laat het verleden dat ik met hen heb gedeeld wijselijk rusten.

Ik werd 47 jaar geleden, tijdens het nieuws van half acht, geboren in een doorsnee Brusselse familie. Mijn vader had een fotogravure in Vorst, in de buurt van de gevangenis. Mijn vader kwam uit een van de betere families uit Londerzeel. Mijn ouders hadden al snel problemen onder elkaar, want mijn vader was een groot liefhebber van andere vrouwen. Voortdurend was hij op stap. Toen ik twaalf was, scheidden mijn ouders en volgde ik mijn moeder naar Anderlecht. Ze ging in de Erasmusstraat wonen, samen met een man met wie ik totaal niet kon opschieten.

Ik keek op naar mijn vader. Hij was een intelligent man, een man met veel persoonlijkheid, en dus stapte ik ook in de fotogravurebranche. Een tijdlang werkte ik in de fotogravure van een vriend van mijn vader. Toen was ik geen delinquent. Ik deed wat ik moest doen: ik klopte mijn uren en ik leerde het vak. Het enige wat me interesseerde was meisjes en voetbal. Ik ben een echte *Brusseleir*, dus was ik – net zoals Paul vanden Boeynants, die ik vaak op de tribune heb zien zitten – een supporter van Union Sint-Gillis.

Maar na mijn legerdienst liep het helemaal fout. Omdat de vennoot van mijn vader me opslag weigerde stapte ik over naar een andere fotogravure in de buurt van het Zuidstation, en daar ben ik losgeslagen. Ik stopte met werken en begon door de straten van Brussel te zwerven.

is dat Nitelet toch nog wat geld heeft overgehouden aan zijn bezigheden en nu in Spanje woont.

Rond die straatboeven draaide een kleine criminele markt, een wereld van helers en tussenpersonen die de gestolen waar opkochten en doorsluisden naar grotere helers. Die tussenpersonen waren de cafébazen uit de Fonsnylaan en de Merodestraat. Zij waren de kerels die écht rijk werden van die criminele handel. Zij waren de gieren die de gestolen spullen voor een habbekrats opkochten, écht voor twee keer niks. Hun enige investering was dat ze de dieven gratis lieten eten en drinken als ze weer een keer blut zaten. Geen sympathieke mensen, die caféhouders; crapuul dat leeft van de miserie van anderen.

Ik werd geen inbreker. Ik werd chequezwendelaar. Mijn leermeester was een Spanjaard die *D'Artagnan* werd genoemd en wiens echte naam ik nooit gekend heb. We pikten cheques uit auto's en verkochten ze aan de cafébazen. Ik leverde vooral aan *Giovanni*, een Italiaanse cafébaas in de Merodestraat, die contact had met grotere Italiaanse gangsters. De Italianen beschikten over een hele organisatie om de cheques te verwerken en te innen. Het stelen gebeurde dan ook vaak op bestelling: de Italianen wilden zoveel cheques, dus werden er zoveel cheques gestolen.

In die tijd was 7000 frank het maximumbedrag op een cheque. Wij verkochten de cheques voor 2200 frank aan de cafébaas, die ze doorverkocht voor 2500 frank. Uiteraard was het interessanter om die cheques rechtstreeks aan de Italianen te verkopen, maar wij kenden die kerels toen niet; het waren contacten van de cafébazen en die

probeerden hun geheim te bewaren. Wij waren toen nog veel te klein om de grote heren en dames uit het milieu van de chequezwendel zelfs maar aan te spreken: Simonne Menin, de weduwe van de *godfather* van het Noordstation Michel de Wit, of Ramadan Dodack, de opvolger van De Wit. De grote namen leer je meestal pas kennen als je in de gevangenis hebt gezeten en je een serieuze reputatie als crimineel hebt opgebouwd.

Maar voor zo'n cafébaas werken had ook een voordeel: je werd min of meer beschermd. Die gasten werkten immers allemaal als informant voor de politie. De flikken wisten maar al te goed wat er rond het Zuidstation gebeurde en wie verantwoordelijk was voor die golven van inbraken in auto's, maar dat kon hun totaal niet schelen. Zij waren uitsluitend op zoek naar informatie over grote, spectaculaire zaken waarmee ze konden scoren.

D'Artagnan was gespecialiseerd in inbraken in auto's. Eigenlijk was er in die tijd niet veel aan. Je had nog niet van die ingewikkelde alarmsystemen. En vooral, de mensen waren nog hoogst onvoorzichtig. Alles wat je nodig had was een goeie schroevendraaier. Daarmee kreeg je zo goed als elk normaal autoslot open. Helemaal gemakkelijk waren die grote Renaults, die R25's: daar zaten de zekeringen aan de zijkant van de auto. Als je op de juiste plaats een harde droge klap op die zijkant gaf, sprongen de sloten vanzelf open. Dat was echt om te lachen.

Onze manier van werken was altijd dezelfde. We liepen urenlang over straat in de betere buurten waar een beetje geld zit – in Ukkel of rond de Zavel – en we keken

kwamen. En dan was het gewoon een kwestie van snel een kantoor te vinden waar niemand te zien was en de handtassen en de jassen mee te pikken. Daar was het ons opnieuw te doen om de cheques, de bankkaarten en het cash geld. Identiteitskaarten interesseerden ons totaal niet. In die tijd bestonden er al specialisten die blanco identiteitskaarten konden leveren. Bij die mensen kocht je voor 5000 frank een identiteitskaart met jouw foto, een valse naam en alle nodige stempels erop. In die handtasjes zat soms ontzettend veel geld. Uit een auto die aan de Zavel stond geparkeerd, hebben we eens voor een half miljoen cheques gehaald. Waanzinnig! In een chequeboekje zaten gemiddeld 24 cheques. Per boekje had je dus 50.000 à 60.000 frank. Absoluut niet slecht, vond ik. Met dat geld gingen we op stap: een goed restaurant, een dure nachtclub, een elitediscotheek. Ik feestte tot alles op was en dan ging ik op zoek naar mijn volgende chequeboek.

In tegenstelling tot mijn collega's uit die periode ben ik geen kleine dief gebleven. De meeste mensen uit dat milieu zaten en zitten in een vicieuze cirkel: pikken, eten, zuipen... Die hebben geen enkele ambitie om uit die ellende te ontsnappen. Ik wel. Ik had heel snel in de gaten dat het een stuk winstgevender was om die cheques niet meer aan een heler te verkopen, maar om ze zelf te innen. Dan levert zo'n cheque geen 2200, maar 7000 frank op. Ik heb een mooi handschrift, ik inde mijn cheques in banken en warenhuizen en ik begon handenvol geld te verdienen. Al heel gauw had ik genoeg centen bij elkaar om zelf baas van zo'n chequenetwerk te worden. Ik begon gestolen cheques op te kopen en ik huurde mensen – meestal een man en een vrouw – om ze te innen in banken en wisselkantoren in Nederland, Duitsland en Oostenrijk. Vooral Oostenrijk en Duitsland waren toen heel interessant, omdat je er het meeste kreeg voor een cheque. Om zo'n netwerk op te zetten, heb je trouwens een hoop geld nodig: je moet de gestolen cheques kopen, je moet je cheque-inners betalen, je moet de reiskosten voorschieten. Maar het is de moeite meer dan waard.

Ik herinner me nog hoe ik met een vriend naar Amsterdam ging met twee chequeboekjes. In elk wisselkantoor wisselden we twee of drie cheques met een vals identiteitsbewijs. 48 cheques à 7000 frank per cheque, min duizend frank kosten per cheque, dat was bijna 300.000 frank voor één dag werk.

Ik verdiende veel geld. Ik woonde toen in de buurt van het Flageyplein. Mijn appartement stelde niet veel voor, maar dat kon me niet schelen: ik was er toch bijna nooit. Ik leefde op straat. Maar ik hield van luxe: een goeie Mercedes – een occasiewagen, maar wel een dure – dure kleren, mooie vriendinnen – iedereen weet dat mooie meiden heel duur zijn –, elke avond een duur restaurant, en dan naar de *cercles privés*, de nachtclubs in de buurt van de Louizalaan. Dat deed ik vaak met mijn vriend, burggraaf Frédéric de Diesbach Belleroche. Op die manier is je geld zo op.

We gingen stappen in de Livornostraat en in de Kernstraat. Daar had je bijvoorbeeld de *Aloha Club*. Die was heel mooi: je werd er bediend door mooie meisjes met blote borsten. En in de Jean Stasstraat was *Le Pacha*. Daar

ging ik nu en dan iets drinken met Johnny Halliday. Jazeker, dé Johnny Halliday! Mijn vriendin Thérèse, die in *Le Pacha* werkte, had iets met de trompettist van zijn groep. Als Johnny in Brussel optrad, dook hij na het concert met zijn hele band *Le Pacha* in. Daar heb ik hem leren kennen. Serge Lama kwam er ook. Lama was een toffe gast, een warm en open kerel die graag zware moppen tapte. Maar Halliday was een zeer hautaine figuur. Hij is ervan overtuigd dat de rest van de wereld uit stront bestaat. Eén keer ben ik bijna met hem op de vuist gegaan. Mijn vriend Frédéric wilde een handtekening, Halliday stuurde hem op een bijzonder arrogante manier wandelen en ik werd razend. Maar ik heb niets gedaan, want Halliday heeft altijd een pak forse jongens rondom zich. En hij is zelf ook niet ondermaats. Integendeel: een stevig gebouwde knaap, die toen fanatiek aan bodybuilding deed.

In die nachtclubs kwam je mensen van het meest diverse pluimage tegen: artiesten, zakenmannen, mensen uit het milieu. Iedereen kende iedereen. De echt grote jongens uit het Brusselse milieu zaten veeleer in de *Vaudeville* en in *Le Circus*. Maar dan schrijven we al eind jaren zeventig. Mijn periode in *Le Pacha* en de *Aloha Club* situeert zich in het begin tot het midden van de jaren zeventig. Ik was een echte nachtraaf; ik ging elke avond op stap. En ik had graag mensen om me heen als ik uitging. Maar dat was geen enkel probleem, want mensen wisten dat ik geld had en dat ik heel genereus kon zijn. Ik had veel vrienden. Onze favoriete drank was champagne: *Veuve Cliquot*. Als wij ergens binnenvielen, was het meteen:

'*Un verre pour tout ce qui bouge*'. Een glas voor al wat beweegt! *Tournée générale.*

Ik was op dat moment nog niet in de echte Brusselse onderwereld geïntroduceerd. Dat is pas later gebeurd. In die tijd kwam ik nog niet aan het Noordstation, waar het zware prostitutiemilieu zat onder leiding van Michel de Wit en *Le Grand Camille*: Camille van den Neucker. Camille was nog echt een man van het traditionele milieu, waarin men erg veel belang hechtte aan de erecode en aan het respecteren van de spelregels van de misdaad. Hij heeft ooit in een nachtclub, in het bijzijn van een pak getuigen, een man vermoord omdat die een vriend van hem had bedrogen. Het kon Camille niet schelen dat iedereen wist dat hij de moordenaar was; het was een erezaak en erezaken vecht je in het openbaar uit. Hij werd uiteindelijk veroordeeld voor die moord. Daarna is hij totaal uit het zicht verdwenen.

Ik kom ook uit een milieu van gokkers. Ik ben een man van de paardenraces. Nog altijd, trouwens. Het zat in de familie. Mijn grootvader deed het al. Hij nam mij als kleine jongen mee naar de races in Sterrebeek en Groenendaal. En mijn vader en mijn moeder deden hetzelfde. Zelf ging ik liever naar Oostende en naar het Franse Deauville. Daar nam ik mijn intrek in een heel duur hotel, en ging ik naar de races om er enorme hoeveelheden geld uit te geven.

Ik denk dat ik toen vlotweg 300.000 à 400.000 frank per maand over de balk gooide. We gingen veel met vakantie: Nice, Cannes, Marseille, soms naar Spanje: Benidorm, Torremolinos... Een paar weekjes uitrusten in het

zuiden van Europa. Uitrusten! Alsof wij zo hard werkten. Ik weet nog dat ik na een zaakje waarvoor ik nooit gearresteerd ben, zelfs nooit verhoord, in één maand 1.350.000 frank heb uitgegeven aan de Côte d'Azur: het dure *Loews*-hotel annex casino en mooie meiden in Monaco, de paardenraces in Cagnes Sur Mer en 's avonds een stukje eten in de haven van Saint-Tropez en naar de vedetten kijken. Heerlijk. Ik had het gevoel dat ik in een James Bondfilm leefde. Dat was de pure roes, die duurde tot de centen op waren.

Toen ik van die uitstap terugkwam, had ik geen frank meer. Ik moest zelfs duizend frank lenen om mijn benzine tot in Brussel te kunnen betalen. Zo ging dat: vier weken lang slaap je in de beste hotels en eet je in de duurste restaurants, en de volgende dag heb je nog honderd frank op zak. Na de roes kwam iedere keer de kater, en die sneed diep. Dan was het zaak zo snel mogelijk weer vers geld te vinden. Want ik was geen spaarder. Ik had geen bankrekeningen, alleen maar cash geld, dat elke keer opnieuw zo snel mogelijk de deur uit moest. Ik heb ook nooit iets bezeten dat officieel van mij was. Alles werd altijd op iemand anders naam gezet. Ik had geen enkel idee van de waarde van het geld dat ik met die cheques bij elkaar zwendelde. Ik weet één ding: als ik ook maar één tiende van al wat toen door mijn handen is gegaan opzij had gezet, zou ik nu niet meer hoeven te werken. Telkens wanneer ik zonder geld viel, baalde ik als een stier, maar als ik dan weer een pak centen bij elkaar had, vergat ik alles en ging ik weer aan de rol. Het was een straatje zonder einde. Het móest fout lopen.

In 1975 liep ik tegen de lamp. Ik inde toen zelf ook nog cheques in banken en grootwarenhuizen in het Brusselse. Tot ik met een gestolen cheque wilde betalen in de Delhaize van Fort Jaco in Ukkel. Dat is het warenhuis waar de Bende van Nijvel ook eens op bezoek is geweest. Ik héb iets met de Delhaizeketen, denk ik. Later ben ik nog een keer gepakt in de Delhaize van Fort Jaco, en in 1986 werd ik gearresteerd nadat ik had ingebroken in een Delhaize in Lokeren.

Die eerste keer in Fort Jaco kreeg men in de gaten dat mijn cheque gestolen was. Ik werd gearresteerd en de BOB van Brussel begon een onderzoek. Het zag er heel slecht uit, want ze vonden overal cheques die door mij waren geïnd, voor meerdere miljoenen zelfs. En die miljoenen waren maar een fractie van de cheques die ik via mijn netwerk had verzilverd.

Mijn advocaat was toen Martial Lancaster, de latere partner van Jean-Paul Dumont. Lancaster begon net naam te maken en hij was me aangeraden door iemand in de gevangenis. Hij is een goede advocaat. Hij pleit uitstekend. Vergeleken bij hem stelt Dumont, die ik ook als advocaat heb gehad, niet zo heel veel voor. Ik heb veel goeie advocaten gehad: Daniël Spreutels en vooral Roger Lallemand. Deze laatste is de beste die ik ken. Het is een plezier om die te horen pleiten.

Lancaster probeerde de rechter wijs te maken dat ik mijn leven wilde beteren en dat ik als clichémaker een interessant fototechnisch procédé op punt had gesteld om vervalste bankkaarten op te sporen. Ik zou daar een brevet op kunnen nemen en dan hoefde ik niet meer

met cheques te knoeien. Maar daar klopte natuurlijk niet veel van. Ik kreeg drie jaar, waarvan anderhalf jaar met uitstel, en ik werd naar de gevangenis van Nijvel overgebracht. Dat was dan wél weer een meevaller. In die tijd noemde men de gevangenis van Nijvel 'het Hiltonhotel'. En dat was het ook. Nijvel was een kleine gevangenis waar hooguit honderd gevangenen in een open regime zaten. Er heerste een heel speciale sfeer. De bewakers spraken de gevangenen bijvoorbeeld aan met 'meneer'. En wij deden hetzelfde met de bewakers. We waren ook piekfijn uitgedost en voor de bezoekuren kregen we zelfs een kostuum op maat gemaakt. 's Morgens werden de celdeuren opengezet. Je ging aan het werk en om de twee uur hield men appèl. Dan moest iedereen voor zijn cel gaan staan en werden de koppen geteld. En 's avonds amuseerde je je. Er was een tv-kamer, een speelkamer met een biljart en pingpongtafels en zelfs een cinemazaal. De bezoekersruimte was helemaal fantastisch. Dat was echt een Brusselse taverne. Je had er een ober in een wit jasje die je met een witte doek over zijn voorarm kwam bedienen. Je kon er bijna alles krijgen: taartjes en cake, thee, koffie en warme chocolade. Het was een prachtige ambiance; heel beleefd, heel chique. Daar had de toenmalige directeur voor gezorgd. Een fantastische man.

Er wordt beweerd dat Jean Bultot, de vroegere adjunct-directeur van de gevangenis van Sint-Gillis, samen met Claude Leroy, de Brusselse ex-magistraat en kabinetsmedewerker van Jean Gol, voor 200.000 frank overplaatsingen naar Nijvel aan gevangenen verkocht. Ik geloof dat niet. Bultot heeft véél uitgevreten, maar men dicht hem

nu en dan té veel heldendaden toe. Men heeft ook beweerd dat hij als gevangenisdirecteur hoeren in zijn appartement installeerde en die aan sommige van zijn gevangenen aanbood. Ik ben zogezegd een van de gedetineerden die in de appartementen van Bultot van bil mochten. Wel, ik heb dat genoegen nooit mogen smaken.

Iederéén wilde natuurlijk naar Nijvel, maar men beperkte het cliënteel voornamelijk tot de betere kringen: zwendelaars en oplichters met diploma's, witteboordencriminelen, advocaten of gangsters die over veel geld beschikten en gevangenen met invloedrijke advocaten die de transfer naar Nijvel konden regelen. Germain Baudrin van de RTT-affaire zat bijvoorbeeld in Nijvel toen ik er arriveerde. Baudrin liep in de gevangenis altijd rond met een das. Hij deed de boekhouding van de gevangenis. Als oplichter had hij daar verstand van.

Zelf mocht ik naar Nijvel omdat ik clichémaker was en de gevangenis van Nijvel een goede drukkerij had. Men gaf er toen het gevangenisblad *Contact* uit. Ik ben er als eerste in geslaagd een vierkleurencover voor dat blad te maken. De toenmalige directeur van Nijvel was in de wolken.

In Nijvel heb ik de eerste groten uit het milieu leren kennen. Alain Jusot bijvoorbeeld. Die is me altijd bijgebleven, omdat hij uit de gevangenis ontsnapte toen ik er ook zat. Jusot was een Fransman uit de Corsicaans-Marseillaanse onderwereld. Hij was een persoonlijke vriend van de gebroeders Guérini, die beroemd zijn geworden voor hun aandeel in *The French Connection*, de beruchte heroïnelijn die vanuit Marseille naar de Verenigde Staten

liep. Jusot zelf zat niet in de drugs. Hij had een stevige reputatie als overvaller. In Frankrijk was hij de leider geweest van de *Bande des Postiches*, de Pruikenbende, die heel berucht was. Hij liep tegen de lamp nadat hij een overval had gepleegd op een van de grootste postkantoren van Parijs. Hij kreeg er twaalf jaar voor en dus vluchtte hij naar Brussel. Daar ging hij in opdracht van het Marseillaanse milieu een aantal Franse prostitutienetwerken controleren. Hij had in Brussel ook twee meisjes die voor hem persoonlijk werkten: van die meiden die in de buurt van de Louizalaan rondtoerden in een sportwagen.

Luxehoeren. Maar Jusot kon het overvallen niet laten en hij ging er vandoor met het geld dat de socialistische vakbond toen nog cash uitbetaalde aan stakers. Uiteindelijk werd hij ook in België gearresteerd nadat een andere gangster hem had verklikt. Hij kreeg tien jaar gevangenis voor overvallen, en één jaar wegens pooierschap. Maar hij had geld en zijn advocaat was de Brusselse toppleiter Eric Vergauwen. Dus kwam Jusot in Nijvel terecht. Hij zei meteen: 'Dat ene jaar wil ik uitzitten, die tien niet.' En dus ging hij er na een jaar vandoor.

Ik herinner het me nog heel goed. Die avond keken we naar de wedstrijd België-Frankrijk op tv. Het was 1 december 1976. Jusot zat bij het volleybalteam in Nijvel en na elke training liepen de spelers van de binnenkoer terug naar binnen. Aan de deur werd dan hun naam genoteerd. Jusot deed opnieuw wat hij al iedere keer had gedaan en de bewaker noteerde zijn naam. Maar toen draaide Jusot zich om en zei dat hij zijn short had vergeten. De bewaker, die een fors stuk in zijn voeten had, liet hem terug-

gaan. Hij vergat dat Jusot terug naar buiten was gegaan en sloot de deur.

Jusot liep naar de binnenkoer, waar zijn maten, die speciaal door de gebroeders Guérini naar België waren gestuurd, boven op de muur op hem stonden te wachten. Ze hadden op een vrachtwagen een soort takel geïnstalleerd, waaraan ze een stoeltje hadden vastgemaakt. Ze lieten dat stoeltje over de muur zakken. Jusot wipte in de stoel en werd omhoog getakeld, terwijl zijn zwaar bewapende kompanen de zaak in de gaten hielden. Het was maar goed dat de bewakers het niet gezien hadden, want die Franse gangsters waren geen simpele jongens. Bij het minste verzet zouden ze een bloedbad hebben aangericht. Pas op het appèl van tien uur heeft men in de gaten gekregen dat Jusot er niet meer was. Hij zat toen al lang in Frankrijk.

Jusot was een schitterende kerel. Heel joviaal, heel behulpzaam. Hij maakte er geen punt van om mensen wat centen toe te schuiven als ze iets van de kantine nodig hadden. Hij was een vedette; hij was belangrijk. Hij schreef artikels voor *Contact* en hij werd gerespecteerd door het personeel. Hij zorgde er ook voor dat niemand echt over de schreef ging. Hij heeft zelfs een keer Alain Vinckx aangepakt. Vinckx was een stuntman die in Nijvel was terechtgekomen omdat hij de verzekering had opgelicht. Hij reed in opdracht auto's te pletter om de verzekeringspremies te pakken. Vinckx was een harde, maar toen hij zich niet gedroeg en een en ander was gaan verklikken, bemoeide Jusot zich ermee. Vinckx liep de douche in, een paar jongens van Jusot gingen voor de douchedeur staan,

en Jusot stapte alleen naar binnen. Hij heeft Vinckx toen een gruwelijk pak slaag gegeven.

Mijn beste vriend in Nijvel was Joël Rousseau, een Waal, een ex-huurling van het vreemdelingenlegioen die een hold-up had gepleegd. Hij had twee of drie jaar gekregen. Toen kreeg je nog hooguit vijf jaar voor een hold-up. Het was een mooie tijd. Op het moment dat ik de eerste keer met penitentiair verlof mocht, zei Joël me dat hij absoluut wilde ontsnappen. Hij vroeg of ik een revolver voor hem wilde zoeken en in de gevangenis smokkelen. Ik zei 'ja', en ik regelde het zaakje met zijn moeder. We verborgen de revolver, die ik bij een Griekse vriend had gekocht, in een draagbare radio. Omdat ik zelf niet meer terug naar de gevangenis wou, vroeg ik aan Rousseau's moeder om de radio bij haar volgende bezoek aan haar zoon te geven. In Nijvel was dat geen enkel probleem. Niemand controleerde ooit een cadeau dat werd binnengebracht. Maar toen Joël de radio openmaakte en de revolver zag, werd hij bang. Een revolver in een gevangenis bezitten is niet niks; het kan je zuur opbreken. Uiteindelijk gaf Joël die revolver gewoon aan een bewaker, en de grote huurling van het vreemdelingenlegioen verklikte me. Ik was al op de vlucht, en nu werd ik dubbel zo hard gezocht.

Als je op de vlucht bent, wordt het leven twee, drie keer zo duur. Je kunt niet zomaar in een hotel gaan zitten of een appartement huren. Je moet anonimiteit kopen en alles onder een valse naam en via tussenpersonen laten gebeuren. Dat kost veel geld. Ik had dat geld niet. Dus begon ik meteen opnieuw te knoeien met cheques. Twee maanden later, in juni 1977, hadden ze me opnieuw bij mijn kraag. Waar? In het Delhaizefiliaal in Fort Jaco. Het gebeurde wel vaker dat ik ergens twee of drie keer op bezoek ging. Trouwens, die eerste arrestatie was twee jaar geleden. Wie wist dat nog? Een bankfiliaal is een bankfiliaal, en een warenhuis een warenhuis.

Maar mijn tweede arrestatie was geen toeval. Een vriendin van me had me verlinkt. Ik werd aan de kassa ingerekend door een warenhuisdetective.

In normale omstandigheden was ik misschien nooit opnieuw naar Fort Jaco gegaan. Niet omdat ik van plan zou geweest zijn mijn leven te beteren – dat zat er toen echt niet in – maar doodgewoon omdat ik dan wel twee keer had nagedacht eer ik zelf weer cheques probeerde te innen. Als ik toen niet zo wanhopig op zoek naar geld was geweest, had ik de tijd genomen om zelf een groot, professioneel chequenetwerk uit te bouwen en andere mensen het vuile werk te laten doen. Maar daar had ik in 1977 dus tijd noch geld voor. Zo'n netwerk kost echt wel geld. Alleen om te beginnen al heb je één à twee miljoen nodig.

Als je in die periode een koppel naar een bank of een wisselkantoor in Duitsland of Oostenrijk stuurde, moest je dat op z'n minst tien chequeboekjes kunnen meegeven. Elk chequeboek dat je van een dief kocht, kostte ongeveer 50.000 frank. Dat was dus al minimaal een half miljoen dat je moest voorschieten. En daar bovenop kwamen dan de reiskosten: vervoer, hotel, een serieuze auto huren en vooral kleding en juwelen. Je kunt mensen niet met gestolen cheques naar een bank sturen in een jeans en een T-shirt. Ze moeten er goed uitzien. Je moet kunnen ruiken dat ze er warm in zitten en dat betekent dure kostuums en een pak juwelen voor de vrouw. Die moet echt vol hangen.

Ik ben pas twee jaar later met een echt chequenetwerk begonnen. In 1979, toen ik vrij was gekomen en opnieuw was ondergedoken. Toen had ik maar liefst drie koppels die voor mij werkten en ik beschikte over een uitgebreide voorraad dieven die hun cheques aan mij verkochten. Die jongens werkten uiteraard niet alleen voor mij, die werkten voor de meest betalende. Op dat moment had je vier of vijf professionele chequenetwerken in Brussel, die werden gecontroleerd door mensen als Simonne Menin, de weduwe van Michel de Wit. De concurrentie liep zo hoog op dat er uiteindelijk een echte handelsoorlog uitbrak tussen de diverse netwerken. De prijzen schoten de lucht in. Op een bepaald moment was ik zelfs verplicht om 3200 frank per cheque te betalen om nog verkopers te vinden. Maar om aan te tonen hoeveel mooier de wereld is als je anderen de risico's laat lopen: men heeft mij nooit kunnen veroordelen als baas van een netwerk.

Terug naar mijn arrestatie in Fort Jaco. Als ik de kans had gezien om ervandoor te gaan, had ik dat zeker gedaan, want het zag er slecht uit voor mij: het was mijn tweede arrestatie en ik was op de vlucht. Maar ik ben niet echt gewelddadig. Het ligt niet echt in mijn aard om klappen uit te delen. Als ze me klissen dan denk ik: *Merde*. Ik ben een fatalist en een gokker. Een gokker moet kunnen verliezen. Als bandiet leef je elke dag met het idee dat je ooit toch tegen de lamp loopt. En meestal meer dan één keer.

Maar op het moment van mijn arrestatie wist ik nog niet dat Joël Rousseau, aan wie ik de revolver had bezorgd, me had verlinkt; dat hij had bekend dat ik de revolver de gevangenis in had gesmokkeld en dat er een serieus onderzoek liep, want het was de eerste keer dat iemand een revolver in een Belgische gevangenis had binnengeloodst. Dat was dus een misdaadprimeur waar ik trots op kon zijn. Het parket van Nijvel eiste me op. Nog diezelfde nacht werd ik door vier, vijf inspecteurs verhoord. En de volgende dag werd ik werd voor onderzoeksrechter Christian Baeyens gebracht. Die werd totaal gek van mij, want ik ontkende alles glashard. Dat was niet moeilijk, want het was mijn woord tegen dat van Rousseau en zijn moeder. 'Waarom ben je dan na je verlof niet naar de gevangenis teruggekomen?' brulde Baeyens. 'Omdat ik geen zin had,' antwoordde ik. Ik leuterde er maar op los en Baeyens wist dat, maar hij kon weinig beginnen. Zeker toen mijn advocaat Martial Lancaster arriveerde. Die had in de krant gelezen dat ik opnieuw was gearresteerd en was onmiddellijk naar Nijvel gekomen.

Maar tijdens het revolverproces maakte ik een grote

fout. In eerste aanleg kreeg ik vier maanden voor hulp bij een ontsnapping – een ontsnapping die, als ze was doorgegaan, gepaard was gegaan met het gebruiken van cipiers als gijzelaars; heel serieus dus – en voor verboden wapendracht, omdat ik de revolver in de radio had gestopt. Dat was eigenlijk een schitterend resultaat, want de achttien maanden voorwaardelijk waar ik nog mee zat, werden pas effectief bij een nieuwe veroordeling van minimum zes maanden. Maar ik was niet tevreden. Omdat ik de hele tijd halsstarrig was blijven ontkennen, vond ik dat ik ook moest worden vrijgesproken voor die verboden wapendracht. Ik zei tegen Lancaster dat hij in beroep moest gaan. Een stommiteit. Via allerlei juridische spitsvondigheden kreeg Lancaster gedaan dat ik niet werd veroordeeld voor hulp bij een ontsnapping. Maar mijn straf voor verboden wapendracht werd opgetrokken tot acht maanden, wat betekende dat ik die achttien maanden voorwaardelijk óók moest uitzitten.

Voor het feit dat ik niet was teruggekomen uit mijn penitentiair verlof werd ik niet veroordeeld. Ontsnappen is in België niet strafbaar, maar dan mag je bij die ontsnapping geen misdrijven begaan. Als je er bijvoorbeeld vandoor gaat door een gat in de gevangenismuur te maken, zal je worden veroordeeld voor het beschadigen of vernietigen van staatseigendommen. Ervandoor gaan doe je dus het beste zonder veel brokken te maken. Met penitentiair verlof gaan en niet terugkomen is een ideale manier om te ontsnappen. Maar ze zijn niet gek. Na je eerste veroordeling wachten ze met het eerste verlof tot je zeker al een derde van je straf hebt uitgezeten. En dan zeggen

ze: 'Dit zijn de regels van het spel: je mag met verlof, maar tegelijkertijd dienen we je dossier voor voorwaardelijke invrijheidsstelling in. Doe geen domme dingen, anders kun je die voorwaardelijke invrijheidsstelling op je buik schrijven. Als je je gedraagt, ben je over zes maanden misschien vrij.' Zo'n wortel voor je neus kun je als gevangene moeilijk negeren. Ook al is het even moeilijk om terug naar die gevangenis te gaan. Tijdens elk verlof komt er altijd een moment dat je zegt: 'Ik wil niet.' De eerste dag is altijd de totale euforie: feesten, vrienden zien, lachen. Maar dan komt het: 'Ik wil niet.' Pas als je dat moment hebt overwonnen, sleep je jezelf met de dood in het hart terug naar de gevangenis. Dat vraagt verdomd veel karakter. In een gevangenis als Leuven-Centraal begrijpt men dat. Ze doen er niet moeilijk, alles is er heel *relaxt*. Ze laten je niet wachten en je wordt op een vriendelijke manier opgevangen. En als je *schijtezat* bent – veel gevangenen komen totaal lazarus van hun verlof terug – mag je meteen je roes gaan uitslapen in je cel. In veel andere gevangenissen gaat het er een stuk minder vriendelijk aan toe. Vaak stoppen ze je daar eerst in een of ander hok en laten ze je daar drie of vier uur braden eer ze zich herinneren dat je terug bent.

Als recidivist mocht ik niet in het Hilton van Nijvel blijven. Op 20 augustus 1977 werd ik naar de gevangenis van Doornik overgebracht. Doornik is een gevangenis voor recidivisten en probleemgevallen. Daar zaten erg zware jongens uit Brussel. Ramadan Dodack bijvoorbeeld, de gewezen peetvader van Brussel. Ik kende hem al. Ik heb

hem in 1975 leren kennen, geloof ik, in de café's aan het Noordstation. Dodack was een pooier, een *selfmade man*, die met niets is begonnen. Ik geloof dat hij in zijn beginperiode werkte als zetbaas voor Michel de Wit, toen de grote peetvader van het Brusselse milieu, die een aantal bars controleerde aan het Noordstation. Toen De Wit aan een hartaanval stierf heeft Dodack de tenten van De Wit overgenomen, en begon hij meisjes te plaatsen in andere bars in heel Brussel. Toen ik hem leerde kennen controleerde hij al de hele buurt rond het Noordstation. Hij had daar een klein imperium opgebouwd en was een beetje een *godfather* geworden. Hij controleerde een pak prostituees en hij besliste of een andere pooier zijn meisjes in het Noordstation aan het werk mocht zetten of niet. Tegelijkertijd baatte hij illegale pokertafels uit in zijn cafés. Eigenlijk deed hij alles: prostitutie, cheques, wapens, heling...

Dodack zat natuurlijk ook een beetje in de drugs. Ik denk niet dat hij een grote importeur was, maar drievierde van de hoeren die voor hem werkten waren wel verslaafd aan het een of ander. Aan die meiden alleen al was dus iets te verdienen. Rond het Noordstation had Ramadan een pak kleine dealers die de drugs voor hem aan de man brachten.

Ik kwam niet zo vaak in zijn tenten in het Noordkwartier. Maar ik kende hem en hij kende mij. We respecteerden elkaar. Als we elkaar zagen, sloegen we altijd een babbeltje. Ramadan was zeer zichtbaar in Brussel. Hij speelde met overtuiging zijn rol van peetvader en liet zich graag zien. Hij schuimde de nachtclubs af, met grote gouden

kettingen rond zijn nek en dikke ringen aan zijn vingers. Als hij ergens binnenkwam gaf hij steevast een rondje weg voor de hele zaak. En hij voelde zich ook de grote bemiddelaar. Bij elke ruzie die moest worden beslecht, trad hij op als de grote regelaar. *Don Corleone.*

Dodack was ook een heler. Hij was vooral geïnteresseerd in wapens en leren vesten van *Gruno & Chardin*. Ik weet niet of dat merk nog bestaat, maar in die kostte zo'n vest 30.000 tot 40.000 frank. Die firma zat in de buurt van de Tweestationsstraat aan het Zuidstation, toen ik daar ook woonde. Op een nacht werd er ingebroken en werd de volledige voorraad gestolen. Toevallig.

Ik denk dat het *Le Gros Marcel*, Dikke Marcel, is geweest die mij aan Dodack heeft voorgesteld. Volgens kenners is Dikke Marcel een van de grootste internationale drugssmokkelaars en wapentrafikanten die dit land ooit heeft gekend; betrokken in politiek geladen affaires als de zaak-François en zelfs de Libanese burgeroorlog. Hij leverde wapens aan de christelijke falangisten die hem met partijen drugs betaalden. In 1986 is hij ook tot twaalf jaar veroordeeld wegens drugstrafiek met de christelijke falangisten.

Dikke Marcel kwam uit het milieu van de broers Edmond en Albert 'Bruno' Farcy, die in Brussel prostitutie- en drugsnetwerken controleerden. Hij, Denis Marin en Victor van Obbergh waren luitenants geweest van de broers Farcy. Hun hoofdkwartier was de buurt rond de Jules van Praetstraat, of de *Prul van Jaakstraat* zoals wij ze noemden, en de August Ortsstraat. Nu is dat een chique, gerenoveerde wijk. Toen had je daar vooral een soort

bistrots, dancings eigenlijk, waar altijd wel ambiance was, ook overdag. Ik herinner me bijvoorbeeld de *Big Ben* in de August Ortsstraat. Daar spraken Dikke Marcel en mensen als Constant Hormans, die later berucht zou worden als overvaller in de bende rond Marcel Habran, met elkaar af. Volgens mij is de wijk rond de Jules van Praetstraat echt een centraal gegeven in de recente geschiedenis van de Brusselse misdaad. In die wijk is een groep bandieten groot geworden, die heel erg belangrijk zijn geworden. Het was de generatie na Michel de Wit en Camille van den Neucker. Ik zat ook in die generatie, en als ik terugkijk dan zie ik dat wij eigenlijk toch wel een heel actieve, ambitieuze en vooral spectaculaire generatie zijn geweest.

Zo klom ik langzaam op in het Brusselse milieu. Vooral het feit dat ik die revolver in de gevangenis van Nijvel had binnengesmokkeld, deed heel wat voor mijn reputatie. Ik had de zaak heel professioneel aangepakt. Ik had gezorgd voor een mannetje dat op een motor buiten de gevangenis op Rousseau zou staan wachten, ik had voor een onderduikadres gezorgd en voor valse papieren. Zo'n verhaal gaat snel rond in het milieu.

In de gevangenis van Doornik zaten ook een paar zéér zware jongens uit Luik: Daniël Haquet en Alexis Vanderven. Vanderven was veroordeeld omdat hij met iemand had afgerekend in Luik, en Daniël Haquet was een echte *kaïd*, iemand naar wie men opkeek in de onderwereld. Als hij iets zei dan luisterde je. Begin jaren negentig werd hij voor zijn huis doodgeschoten. Die moord is nog

altijd niet opgehelderd. Haquet en Vanderven waren harde jongens. De andere gevangenen wisten dat ze moesten uitkijken voor die twee. Ze lieten niet met zich sollen en je had ze beter niet als vijand. Haquet en Vanderven namen mij op in hun groep.

Ik weet zelf niet goed waaraan ik dat te danken had. Misschien was het mijn manier van zijn, mijn intelligentie en mijn persoonlijkheid. Ik was een gevangene die werd gerespecteerd door de andere gevangenen en door het personeel. Als ik zei dat ik niet tevreden was dan werd er naar mij geluisterd. Ik was ietsje belangrijker dan de doorsnee gevangene en ik was iemand die hun groep kon versterken. Dat pakte goed uit: na een tijdje waren wij drieën zowat de koningen van de gevangenis van Doornik.

Maar ik heb altijd uitgekeken met mensen met een reputatie in gewapend beton. Ik ken voldoende grote jongens uit het milieu, overvallers met een schitterende renommee, die tegelijkertijd als tipgever voor de politie werken. Namen? Ik noem er geen. Of toch, één: Alain Moussa, die halvegare Brusselse geweldenaar die samen met mij werd veroordeeld als lid van de Bende van Baasrode. Want soms is zo'n reputatie gewoon op niks gebaseerd, of op een paar verhalen in de kranten. Veel bandieten kicken daarop. Ze worden wild als er iets over hen in de krant staat. Neem nu Murat Kaplan. Als je de journalisten moet geloven dan was Kaplan een van de smaakmakers van de Belgische criminaliteit. Maar geef mij een serieuze affaire die Kaplan ooit tot een goed einde heeft gebracht? Dat kunnen jullie niet, want zo'n zaak heeft

hij nooit gedaan. Waar is zijn reputatie dan op gebaseerd? Op krantenknipsels! Kaplan, bah! Hij is misschien wel een paar keer uit de gevangenis ontsnapt, maar niemand vertelt er bij dat hij een tipgever was van de BOB. Hoeveel keer is hij dus mógen ontsnappen? Voor mij is Kaplan een schijtlaars. Een vent die zijn vrouw slaat. Daar word ik laaiend van. Bewijs je op die manier soms dat je een man bent?

Ik heb wel respect voor 'Petit Robert' van Oirbeek. Ik zal de man niet meteen een diploma van hoger onderwijs in de criminaliteit uitreiken, maar hij was tenminste een *bandit d'honneur*, een man met een eergevoel. Hij kende zijn vak. Hij deed wat hij deed en hij deed het goed. Professioneel en zonder gratuit geweld. De manier waarop hij ooit die bank in Waals-Brabant heeft beroofd, *chapeau*! Hij heeft daar een aantal mensen gegijzeld, maar hij heeft geen vinger naar ze uitgestoken. En zo hoort het ook.

In de gevangenis kunnen de criminelen uit de grote steden Luik, Brussel en Antwerpen het uitstekend met elkaar vinden. Heel anders dan met de Limburgers of met de *Borains*, het volk uit de Borinage. *Borains* zijn de hel, écht de Vijfde Wereld. Daar zitten gruwelijke gevallen tussen. Ik heb altijd de indruk gehad dat negentig procent zelfs niet kan lezen, en ze praten als apen. Mijn vader zei altijd: 'Als je ooit de trein neemt en je valt in slaap en je komt in een station terecht waar ze allemaal raar doen, dan weet je dat je in de Borinage zit.' In Doornik zaten veel *Borains*. Totaal achterlijk! Neem nu de clan van Balou Becker, de man die ook ooit van betrokkenheid bij de Bende van Nijvel werd verdacht. Ik heb een paar van die Beckers meegemaakt in Doornik. Vreselijk! Kan ook moeilijk anders: het zijn allemaal neven en nichten, ze trouwen uitsluitend met elkaar. Op een of andere manier zijn de Beckers gelieerd met de clan-De Staerke, net als zij *manouches*. *Manouches* zijn halve zigeuners die een beetje verburgerlijkt zijn, valse zigeuners eigenlijk. Ze wonen niet meer in woonwagens, maar in gewone huizen. Zij pakken zelf graag uit met dat zigeunerimago; dat geeft hun een beetje kleur en standing. Maar eigenlijk zijn ze niet meer dan halvegaren, marginalen tot op het bot, die een beetje zitten te knoeien met oud ijzer en oude meubelen. In het milieu heeft men niet veel respect voor hen. Als ze tienduizend frank hebben, gaan ze die meteen opzuipen in het café.

Maar ik had het over Haquet en Vanderven. Samen kregen wij al snel de gevangenis van Doornik onder controle. Ik werkte er eerst als vestiaireman. Dat is de jongen die mensen die nieuw in de gevangenis arriveren van een kostuum voorziet. Ik nam hun maten en koos hun kleding. Als de nieuwe er als een goeie jongen uitzag, kreeg hij een mooi pak van mij. Maar als hij zich als een klootzak gedroeg dan duwde ik hem een broek in handen die veel te kort of veel te lang en in ieder geval gescheurd was. Later werd ik sportmonitor. Ik zat daar dus in een belangrijke positie, want de gevangenis van Doornik kent een gesloten regime. In zo'n regime is de bewegingsvrijheid van de meeste gevangenen zeer beperkt. Als vestiaireman en als sportmonitor mocht ik veel meer. Ik had dus macht en toen ik met Haquet en Vanderven begon sa-

men te werken groeide die invloed spectaculair. De andere gevangenen luisterden naar ons. En een deel van de cipiers ook, omdat we ze – en dit zal het bestuur van het Belgische gevangeniswezen niet graag horen – gewoon omkochten. Veel van die jongens waren maar wat tevreden als ze elke maand vijf- of tienduizend frank bovenop hun karige loon konden krijgen. Wij beslisten. Als iemand bijvoorbeeld een job wilde in de gevangenis, dan moest hij via ons passeren. Wij stapten dan naar de bewakers en vroegen of dat kon worden geregeld. We kenden het antwoord op voorhand: het móest en zou worden geregeld.

Zelf werkten wij niet. Dat hadden we niet nodig. Haquet was een pooier en dus een rijk man. Zijn bron van inkomsten droogde nooit op, zelfs niet als hij in de gevangenis zat. Zijn meisjes bleven draaien. En wij verdienden nog veel meer geld met alle trafieken die we opzetten in de gevangenis. Wij kochten en verkochten bijna alles: alcohol, marihuana, radio's, hasj, cash geld, biefstukken...

Ja, zelfs biefstukken. In een gevangenis als Doornik kon je daarmee toen een aardige cent bijverdienen. De meeste gevangenen begingen een ongeluk voor een goeie steak. In de gevangenis kookt iedereen wel eens wat bij in zijn cel. In Doornik mocht dat niet. Maar dat was voor ons geen bezwaar. Je pakte gewoon een ijzeren drinkbeker, je stopte die vol watten die in aftershave waren gedrenkt, en je had een perfect kookvuur. Daarop kon je een steak bakken. Wij noemden dat *Steak Aqua Velva*.

Eén keer per maand werden er luxeproducten verkocht in Doornik. Dan kon je jezelf een fles *Irish Moss* of *Pétrole*

Hahn aanschaffen. Eén fles per kop, niet meer. Maar er zat daar een jongen die zoveel mogelijk flessen *Pétrole Hahn* bij elkaar probeerde te krijgen. Hij kocht ze van andere gevangenen en dronk ze leeg. En hij werd er verdomme *schijtezat* van. Hij heeft al die flessen *Pétrole Hahn* overleefd, maar ze zijn hem op een gegeven moment wel komen halen. Hij was er helemaal zot van geworden. Je zou voor minder.

De biefstukken en de hasj kwamen meestal uit de *maletjes* van de cipiers. Dat spul zat daar naast hun thermos en hun boterhammetjes voor 's middags. Zo simpel ging dat. Via die *maletjes* konden wij eender wat de gevangenis binnensmokkelen, behalve misschien wapens. We hebben een keer een opblaasbare pop gekocht. Die verhuurden we per nacht. En uiteraard was de markt voor pornoboekjes onverzadigbaar. Daar hebben we veel geld mee verdiend, want uiteraard vroegen wij voor alles woekerprijzen. Eén steak ging makkelijk voor het dubbele van de prijs in de buitenwereld van de hand. Dat was gewoon een gevolg van die absurde regels in Doornik. Daar mocht gewoon niks. En als je ergens zit waar niks mag, zijn er altijd wel mensen die overal gebruik van maken.

Daniël, Alexis en ik hadden een grote cel; eigenlijk een bureau dat tot cel was omgevormd. Toen hadden de gevangenen nog geen tv in hun cel. Maar wij hadden wel al een minitoestelletje. Wij dronken de beste whisky, rookten af en toe een joint, en we aten uitstekend. Om maar te zeggen dat we een goed leven leidden in vergelijking met de andere gevangenen.

In Doornik was ik ook bookmaker. Ik regelde de wed-

denschappen voor de paardenraces en de voetbalpronostieken. Elke zaterdag stond er een rij gevangenen voor onze cel aan te schuiven voor de *tiercé*. Ik nam de weddenschappen in ontvangst en gaf ze dan door aan de chef van de verpleegkundige dienst die met ons in de slag zat. Hij belde de inzetten door naar een turfkantoor in Doornik. De gevangenen zetten echt alles in: cash, sloffen sigaretten, telefoonkaarten, koffie, hasj, kisten zelfgemaakte tennisrackets. De firma Donnay had in die tijd een contract lopen met het gevangeniswezen. De firma liet haar rackets bedraden door gevangenen. Voor een doos waar een dozijn rackets in zat kreeg een gevangene ongeveer 300 frank. Wij werden dus als goedkope arbeidskrachten gebruikt. Maar uiteraard gebruikten de gevangenen die rackets ook als betaalmiddel. Na een tijd stond onze cel boordevol dozen.

De directie was aanvankelijk tevreden, want wij zorgden ervoor dat het rustig was en bleef in de gevangenis. Maar ze begon het minder leuk te vinden toen ze in de gaten kreeg dat wij gewoon onze wil konden opleggen in de gevangenis. Op een dag arriveerde er een Fransman die in Frankrijk bij verstek ter dood was veroordeeld en die in de buurt van Doornik was gearresteerd. Een tijdje later probeerde een van zijn Franse maats hem te bevrijden. De man kwam letterlijk met de wapens in de hand de gevangenis binnengestormd. Maar zijn poging mislukte. De hele grap draaide uit op een schietpartij en de kerel werd ingerekend. De twee Fransen werden opgesloten in het cachot. Het was hartje winter en wij kwamen te weten dat die twee in het cachot zaten zonder de-

kens. Dat vonden Daniël, Alexis en ik maar niks en wij organiseerden het verzet. Wij zorgden ervoor dat de gevangenen na het luchten niet meer naar hun cellen wilden en we stuurden Marmite in de vuurlijn om onze eisen duidelijk te maken. Marmite deed dat geweldig. Hij schold de cipiers de huid vol en riep dat we zouden blijven staan tot die Fransen menswaardiger werden behandeld.

Marmite was een vreemde jongen. Hij was een lid van de beruchte Bende van Caporal. Hij zat in de gevangenis wegens het helen van lijken. Als de Bende van Caporal met een dode zat die ze zo snel mogelijk moesten zien kwijt te raken, dan werd Marmite ingeschakeld. Marmite begroef het lijk dan in zijn tuin. Natuurlijk maakten wij misbruik van Marmite door hem in de vuurlijn te sturen, maar dat kon hem niet schelen. Marmite hield namelijk van het cachot. Hij wilde er zo vaak en zo lang mogelijk in zitten, want de gewone cellen vond hij te slap. Om in het cachot te geraken deed hij om het even wat. Hij ging om de haverklap in hongerstaking omdat de rode kolen die middag weer eens niet te vreten waren, of gewoon omdat het regende. Geregeld stapte hij ook op de directeur toe om die te laten weten dat hij een klootzak en een smerig zwijn was. 'Ja, meneer Marmite, ik weet het,' zei de directeur dan. 'Ik ben een klootzak. Ga weg.' Hij wist gewoon niet wat hij met Marmite moest aanvangen, want elke straf die hij uitdeelde was hemels manna voor Marmite.

Omdat we weigerden terug naar onze cellen te gaan werd de rijkswacht erbij geroepen. Er ontstond een halve opstand en de rijkswacht veegde ons uiteindelijk terug

naar binnen. Dat incident was wel het begin van het einde van ons rijk, want men had in de gaten gekregen dat wij, als het eropaan kwam, ook heel gevaarlijk konden zijn. Het finale einde kwam er met de gebroeders Vandeputte. Een van die broers was samen met ene Gazoule, een halve Algerijn, uit de gevangenis van Leuven ontsnapt met de hulp van de andere broer, Freddy. Freddy had uiteindelijk twee jaar gekregen, niet omdat hij zijn broer had helpen ontsnappen, maar omdat zijn broer Gazoule had meegenomen op zijn vlucht. Wij hadden allemaal veel respect voor Freddy. Ik had er zelfs voor gezorgd dat hij aan de slag kon als hulpje in de keuken. En elke avond bracht Freddy wel iets mee uit die keuken: een krop sla, een paar bieten, een rode kool. Dat ging allemaal rustig zijn gangetje tot een Marokkaan – Driss heette hij, geloof ik – het nodig vond om Freddy te verlinken. Toen zijn Daniël, Alexis en ik een praatje gaan maken met Driss, toen hij 's avonds zijn emmer warm water ging halen in de douches. Het was een fors gesprek en toen het was afgelopen stond de neus van Driss negentig graden naar rechts. De directeur wist dat hij dit incident niet door de vingers kon zien. Eerst was er die halve opstand en nu dit. Hij riep ons bij hem. 'Mijne heren, wat is er met Driss gebeurd?' vroeg hij streng.

Wij wisten van niets. 'Driss zijn neus staat op half zeven,' riep hij. 'Daar weten wij niets van, meneer de directeur. Vermoedelijk is hij naar de wc gegaan en is hij van de pot gevallen. Dat gebeurt vaak, meneer de directeur,' zeiden wij. De directeur wist dat we hem in zijn gezicht stonden uit te lachen. 'Alledrie een maand cachot,' zei hij

droog. Maar wij wilden niet. 'Nee, meneer de directeur, wij gaan niet naar het cachot.' De directeur werd razend. 'Afvoeren!' brulde hij tegen de aanwezige cipiers. Maar die waren door ons omgekocht en zaten dus tussen twee vuren. Ze aarzelden. 'Ga onmiddellijk matrakken halen en klop die gasten naar het cachot!' raasde hij. Niemand bewoog. De situatie was stevig uit de hand aan het lopen. Uiteindelijk kwam een van de cipiers met wie we goed opschoten met een voorstel. 'Ga terug naar jullie cel. Jullie moeten niet meteen naar het cachot. We zullen daarna een oplossing zoeken voor dit probleem,' stelde hij voor. We gingen in op het voorstel, maar toen we terug in onze cel zaten brak de hel los. 'We willen een opstand!' riepen we.

En die opstand kwam er, een echte revolte met brandende matrassen en alles erop en eraan. Toen was de maat vol. De rijkswacht kwam het zaakje weer schoonvegen en wij werden onmiddellijk uit de gevangenis van Doornik verwijderd. Ik werd naar Verviers gebracht, Daniël naar Namen en Alexis naar Jamioulx. Het grote feest was voorbij. Toen we weg waren hebben ze onze cel leeggehaald. Ze lag vol geld, vlees, drank, drugs en tennisrackets. Het schijnt dat de directie zich daarover een weinig verbaasde.

Ik heb twee weken in de gevangenis van Verviers gezeten. Daarna werd ik overgebracht naar Sint-Gillis en even later kwam ik voorwaardelijk vrij. Men was kennelijk een beetje vergeten dat er me nog een proces voor chequezwendel boven het hoofd hing. Maar ik liet uiteraard niets

meer van me horen. Ik vluchtte naar Nederland, naar Maastricht. Daar had ik vrienden. Maar die Nederlandse mentaliteit lag me niet echt, en na een paar maanden keerde ik terug naar Brussel. Ik had heimwee en ik dook onder bij de *Barones*, een vriend van mijn heel goede maat bruggraaf Frédéric de Diesbach Belleroche. De Barones was een homo, een folkloristische figuur à la *Cage aux Folles*. In de Graystraat had hij een huis of drie, en hij verhuurde kamers zonder vragen te stellen. Ik heb daar nog andere zware jongens gezien: Axel Zeyen en Jean-Pierre Halla van de Bende-Haemers bijvoorbeeld. We gingen 's avonds vaak uit, de Barones, Frédéric de Diesbach en ik. Ik amuseerde me. Ik voelde me goed in mijn vel als onderduiker.

Ik stapte opnieuw in de chequezwendel. Deze keer zette ik een heus netwerk op. En ik begon hold-ups te plegen. In die tijd heb ik de zaak van mijn leven gedaan. Een heel belangrijke zaak die nooit is opgehelderd. Ik wil daar niet te veel over vertellen. De zaak zelf was proper afgewerkt – geen kogels, geen gewonden – en ze is nu verjaard. Maar ik wil de mensen die bij mij waren niet in de problemen brengen. Twee jongens hebben de winst van die gewapende overval zelfs gebruikt om uit het milieu te stappen en een fatsoenlijk leven te beginnen. Eentje is naar het zuiden van Frankrijk vertrokken en heeft daar een meisje leren kennen. Hij heeft nu kinderen. Ik zou het vreselijk vinden als hij problemen zou krijgen omwille van mij. Maar géld dat we toen geschept hebben! Ik kreeg er bijna een delirium tremens van. Het was echt fantastisch om zoveel geld te hebben. Het was tussen de

vier en de vijf miljoen. Mijn tafel lag helemaal vol met bankbriefjes. We hebben een hele dag zitten tellen en daarna hebben we – puur voor het genot – alles nog eens overgedaan met een rekenmachine. Het geld werd uiteindelijk verdeeld tussen de overvallers en de tipgever. Ik heb die overval samen met een paar professionele misdadigers gedaan. Ik was de chauffeur. Ik voelde me perfect op mijn gemak. Alles was tot in de puntjes voorbereid.

In het weekblad *Humo* heeft men mij gevraagd of het over Jean Renson, Marcel Habran, Constant Hormans of Michel Anthémus ging. Ik heb niet geantwoord. Maar ik heb die lui wel gekend. Jean Renson bijvoorbeeld had een grote reputatie. Hij was een van die mensen met wie je rekening moest houden. Als hij je even opzij nam en je een vaderlijke raad gaf – de man is een stuk ouder dan ik – dan werd je geacht te luisteren. En dat ligt niet voor de hand in het milieu, waar het krioelt van de eigengereide en lichtgeraakte jongens die voor het minste uit hun slof schieten.

Constant Hormans is zonder twijfel een van de grootste overvallers van de laatste twintig jaar. Alles ging door zijn neus. Constant is zo dun en zo scherp als een mes. Fysiek stelt hij nauwelijks wat voor. Maar hij is *speedy*, heel *speedy*, en dus nergens bang voor. Zet een kleerkast voor zijn neus en hij valt aan. Met zijn blote handen. En als je echt veel sterker bent dan hij, grijpt hij naar een mes. Hij praat niet. Hij springt bovenop jou. Ik heb hem bezig gezien. Indrukwekkend.

En Michel Anthémus, tja, dat is de absolute top van de overvallers. Internationale klasse. Beter dan Hormans.

Hij heeft een beenharde persoonlijkheid, stijl Lino Ventura. Hij is een harde, hoewel hij niet kickt op geweld. Ik zou zeggen: streng, maar ook wel een beetje rechtvaardig.

In die paar weken dat ik in de gevangenis van Verviers heb gezeten, leerde ik Laurent Jacobs kennen. Ik noemde hem Jackske. Jackske was een jongen die niet veel geluk had gehad in zijn leven. Hij had een beetje hetzelfde parcours afgelegd als ik: gebroken gezin, het straatleven, verbeteringsgestichten, gevangenis. Het is de eenrichtingsstraat die een behoorlijk deel van de gevangenispopulatie heeft doorlopen. Jackske en ik werden snel vrienden, maar mijn overplaatsing naar Sint-Gillis en daarna mijn vlucht naar Nederland zetten die vriendschap op een laag pitje.

Het moet rond 1980 zijn geweest. Ik zat terug in Brussel. Ik had onder een valse naam een mooie, luxueuze flat gehuurd in Brussel aan de Winston Churchillaan. Mijn zaakjes draaiden voortreffelijk. Ik kreeg geregeld brieven van Jackske. Hij stuurde ze op onder mijn valse naam, zodat de gevangenisdirectie niet wist dat hij nog contact met mij had. In een van die brieven schreef hij dat hij met penitentiair verlof mocht. Hij vroeg of ik hem wilde komen afhalen aan de gevangenis. Ik zal het nooit vergeten: ik reed toen met een Renault. Ik parkeerde de auto op een flinke afstand van de gevangenis om zeker niet gezien te worden en Jackske stapte in, ik startte de wagen, Jackske draaide zich naar mij toe en zei: 'Pol, ik heb absoluut geen zin meer om nog terug naar de gevangenis te gaan.' Hij zat nog geen twee minuten in de wagen!

Ik antwoordde: 'Geen probleem, Jackske, je kunt bij mij blijven.' Ik installeerde hem in mijn appartement, ik nam hem mee naar de vrouwen, naar de bars en de restaurants, ik lanceerde hem in mijn eigen chequebusiness, en hij floreerde. Maar Jackske had een groot probleem: hij was verslaafd aan gangsterfilms uit de jaren zestig. Hij deed niets liever dan Jean Gabin imiteren: hij praatte zo, hij gedroeg zich zo. Kortom, hij voerde af en toe graag een nummertje op. Maar op een gegeven moment ging hij zich al te zeer identificeren met de figuren uit zijn favoriete films. Wij hadden allebei ook een wapen. Jackske vond het fantastisch om daaraan te wriemelen en ermee te spelen. Hij liet het stijlvol in de gloednieuwe holster glijden die hij had gekocht. Hij vond overigens dat die perfect paste onder zijn zwarte pak van Yves Saint Laurent. Ik vond het allemaal best, maar ik verbood hem om ermee buiten te komen. Dat konden we ons niet permitteren. We waren allebei voortvluchtig, stel dat er ergens controle was...

Op een dag kwam ik thuis: geen Jackske te zien. Jackske weg, wapen weg. Ik wist wel een beetje waar hij rondhing, dus ik ging hem zoeken. Ik vond hem in een kroeg waar hij aan de toog een geweldige toespraak stond te houden over zijn wilde leven als gangster. Tussen de zeer beeldende episodes door trok hij zijn jasje zo open dat iedereen zijn holster en de kolf van zijn revolver kon zien. Jackske had wat hij wou: de aandacht van iedereen. Ook van een figuur die mee aan de toog stond, en die uren in de wind stonk naar flik. Tegenwoordig kun je het niet meer zo goed zien, maar in die tijd kon ik BOB'ers in

burger nog feilloos onderscheiden van gewone burgers. Ze droegen toen allemaal een goedkoop confectievest bovenop een onopvallende jeans, en ze hadden nog allemaal een snor. Ik had die kerel meteen in de gaten. Ik ging naar Jackske en zei: 'Besef je wel goed wat je aan het doen bent, vriend?' Hij sputterde: 'Maar allez, Pol, het is toch niet zo erg? Je weet toch dat ik graag de idioot uithang? En alles ziet er hier toch normaal uit?' 'Ja,' zei ik, 'maar die gast daar is níet normaal. Kom, we moeten hier weg.' We slopen naar buiten en hielden een taxi tegen die ons naar de Winston Churchillaan terugbracht. In de taxi begon Jackske opnieuw wilde verhalen te vertellen. Hij had een stevig stuk in zijn kraag. Ik zei: 'Hou nu maar even je kop met al dat gezeik.' We arriveerden aan mijn appartement. Ik stapte uit aan de kant van het voetpad, en Jackske kroop ook naar die kant om uit te stappen. Maar terwijl hij zich uit de taxi hees, viel het wapen uit zijn holster en... de revolver ging af. Ik heb die taxichauffeur niet moeten betalen! Die ging er als een haas vandoor met de deuren nog open!

Het gevolg was echter dat we zo snel mogelijk mijn flat aan de Winston Churchillaan moesten verlaten. Op z'n minst de taxichauffeur kende het adres, en er zijn genoeg taxichauffeurs die bijklussen als informant voor de politie. Ik wist niet goed waar naartoe, en daarom ging ik naar mijn moeder die toen in Anderlecht woonde. Mijn moeder wist dat ik niet was teruggegaan naar de gevangenis na een penitentiair verlof. Ze was mijn vreemde avonturen ondertussen een beetje gewend. Ik zei: 'Mama, mijn maat en ik hebben onderkomen nodig voor de

nacht. Het is tamelijk dringend.' Mijn brave moeder ging naar twee zussen, Suzanne en Judith, die een verdieping hoger woonden. Ze legde het probleem heel eerlijk uit, in geuren en kleuren. Ze vroeg aan Suzanne of wij een paar dagen in hun appartement konden logeren, en die stemde zonder aarzelen toe.

Dat ging goed. Dat ging héél goed. Jackske vrijde Suzanne op en Judith werd mijn vriendin. Ondanks het feit dat ik op de vlucht was, leerde ik het familiale leven ontdekken en ook appreciëren. Ik ging niet meer elke avond aan de rol, ik bleef ook al eens gewoon thuis, las een boek, keek een beetje tv. Judith had een dochtertje. Ik bracht haar naar school, ging haar ophalen, hield me bezig met haar huiswerk: allemaal dingen die ik voordien niet had gekend en die ik heel aangenaam vond. Ik ging met Judith samenwonen en haar dochtertje heb ik min of meer geadopteerd. Judith werkte voor een Amerikaans bedrijf aan de Louizalaan. Ik zat nog altijd in de chequezwendel, maar ik paste beter op mijn tellen. Ik nam minder risico's en ik deed het voor een pak minder geld. Ik heb er nu nog spijt van dat ik dat prille gezinsleven niet beter in ere heb gehouden en dat ik toen niet de kracht heb opgebracht om uit de criminaliteit te stappen.

DIKKE MARCEL

Dit verhaal gaat over de grootste drugs- en wapentrafikant die dit land ooit heeft gekend. Hij werd in 1986 tot twaalf jaar gevangenis veroordeeld. Ik noem hem Dikke Marcel. Het kan me niet schelen dat anderen hem liever bij zijn echte naam noemen. Ik zal dat nooit doen. Ik heb na de voorpublicatie van delen van dit hoofdstuk in het weekblad *Humo* een ansichtkaart gekregen van Dikke Marcel. Er stond op: 'Groetjes, Marcel.' Ik weet genoeg. Ik ben gewaarschuwd.

Ik heb Dikke Marcel leren kennen in het begin van de jaren zeventig, toen ik nog met cheques zat te knoeien in de buurt rond het Zuidstation. De inbreker Claude Nitelet, een van mijn makkers uit die periode, heeft me aan hem voorgesteld. Dikke Marcel en zijn vrienden hingen toen rond in de cafés rond de Beurs, in de Jules van Praetstraat, de August Ortsstraat, de Steenstraat... Daar was ook een tent, de *Iglo* geloof ik, die werd opengehouden door een Vlaamse zanger die toen nogal populair was: Johnny White. Het schijnt dat ze die man nadien, veel later, bij een schietpartij in z'n buik hebben geschoten. Ik heb dat pas onlangs vernomen. Ik wist het niet. Hoe dan ook, Dikke Marcel kwam daar veel en ik ook. Voor de rest bestond de groep rond Marcel uit de overvaller Constant *Le Stan* Hormans, de drugstrafikanten Denis Marin en Michel Gigot, de inbreker Francy Lus. En er was ook nog

de uitbater van het café *Big Ben*, die toen een hele reputatie had als heler en een kleine mulat die Baba werd genoemd. Wij waren allemaal jonge *voyous* op weg naar een grote toekomst in het zware banditisme.

Dikke Marcel was zeer aangenaam gezelschap. Hij was een beetje de Odilon Mortier van het Brusselse milieu: dik en lawaaierig, 1m75 hoog en 130 kilo vet. Zijn humor kon heel bijtend zijn. Hij zocht je zwakke plek en daar boorde hij zich dan in vast. Maar hij was geen klootzak; hij kon het echt wel verdragen dat iemand anders hem ook aanpakte.

Ik heb Dikke Marcel ook een paar keer meegemaakt in de gevangenis, in Doornik, in Vorst en in Sint-Gillis, en daar was hij echt een plezier om in de buurt te hebben. De gevangenis is geen pretje en de meeste gevangenen doen niets anders dan aan je kop zagen over hun veroordeling, hun problemen, hun miserie en hoe onschuldig ze wel zijn. Daar word je compleet stapelgek van. Maar Dikke Marcel was anders. Dikke Marcel had altijd een uitstekend humeur: altijd lachen, altijd moppen tappen, altijd bezig een of ander dealtje op te zetten.

In de gevangenis was hij diender, de man die met het eten rondrijdt. Hij deed dat niet omdat hij een goede, dienstverlenende mens is. Hij deed dat omdat hij op die manier overal ongestoord in de gevangenis kon komen en zo zijn zaakjes kon regelen. Hij was een sjacheraar en liet hopen rommel binnensmokkelen door de bewakers: ringen en kettingen van bladgoud die hij dan verkocht als achttien karaat. Vooral de *Borains* zijn gek op zware gouden ringen en kettingen en die kerels weten van niks.

Die kun je zelfs een stuk plastic verkopen als vierentwintig karaat. Dikke Marcel verzamelde ook de draagbare radio's die de mensen die de gevangenis verlieten, achterlieten. Hij verkocht ze aan de nieuwkomers. Het gekke was dat hij het geld dat hij met zijn handel verdiende, niet nodig had. Hij was rijk genoeg. Hij deed het louter voor zijn plezier, voor de kick van het kopen en verkopen. Zonder sjacheren kon die man niet leven.

Dikke Marcel was ambitieus op het pathologische af. Hij wilde de grootste zijn en vooral heel veel geld hebben. Marcel is een totale middenstander: kopen en verkopen, centje-procentje. In die tijd leek hij op die Fenicische koopman uit de Asterix-strip. Je weet wel, die dikke man die bereid was alles te verkopen, tot zijn eigen zakenpartners toe. Zo was Marcel ook. Als hij nog leeft en niet in de gevangenis zit, zou het me niet verbazen dat hij nu een van de grootste drugstrafikanten van Europa is. Hij is het in elk geval gewéést.

Eind jaren zeventig waren er drie belangrijke drugsbazen in Brussel: Nino, een Italiaan die zwaar met de maffia was gelieerd, een Griek, en Dikke Marcel. Nino kwam vaak in de *Minimil*, een privé-club in de Hoogstraat recht tegenover het Spaanse restaurant *Villa Rosa*. In die club verzamelde het harde Italiaanse milieu. Over de Griek wil ik niets kwijt. Hij is een vriend geweest en hij heeft me nooit iets in de weg gelegd. En Dikke Marcel dus. Onder elkaar controleerden ze de smokkel in heroïne en cocaïne. Ze deden ook hasj, maar die was minder belangrijk in hun bezigheden. Ze zaten alle drie mee op de smokkelroute die van Noord-Afrika tot in Nederland loopt. In Ne-

Marcel wist ook duidelijk een en ander over de zaak-François. Toen hij in Doornik zat, kwamen er BOB'ers bij hem langs die bezig waren met het onderzoek naar de NBD. Die hebben hem voorstellen gedaan, zei hij later tegen mij. Hij heeft mij nooit de details gegeven, maar hij lachte toen hij me het verhaal vertelde, en Marcel lacht alleen als hij geld ruikt. Informatie over het gesjoemel bij het NBD in ruil voor centen. De politie en Marcel hadden elkaar financieel gevonden.

Ik vermoed dat Dikke Marcel, net als Farcy, een informant was van het NBD. Vermoedelijk gebruikte hij, net als Farcy, die politiedienst om zijn drugstrafieken ongestoord te laten passeren. Het ligt een beetje voor de hand, want Farcy en Marcel zaten in dezelfde bende, ze hadden dezelfde contacten en werkten op dezelfde manier. Voor mij is de zaak-François een typisch voorbeeld van politiemensen die zich erin hebben laten luizen door informanten en trafikanten. Iedereen die voor François werkte, was informant en trafikant. Die mensen gebruikten de politie en die had dat niet in de gaten of wilde het niet in de gaten krijgen. Dát is de verklaring voor heel wat onopgeloste Belgische affaires.

Maar Farcy werd niet alleen beschermd door Belgische politiediensten. Zijn echte beschermheren zaten bij de Amerikaanse *Drugs Enforcement Administration* (DEA), die overigens ook de dienst uitmaakte bij de Belgische NBD en BCI. Farcy en Dikke Marcel werden dus ook internationaal beschermd, door de Duitse én door de Amerikaanse politie. Marcel was toen gewoon onaantastbaar.

Zal ik eens vertellen hoe het er toen aan toeging in de drugstrafiek in België? Je liet via een handlanger bij een Belgische politiedienst aan de DEA weten dat je een drugstransport op het spoor was dat naar de Verenigde Staten zou vertrekken. Als je dan effectief kon aantonen dat die drugs richting VS gingen, betaalde de DEA je als premie de totale waarde van die partij. Dat was bijna te mooi om waar te zijn: dezelfde indrukwekkende hoeveelheid geld verdienen als met een echte drugstrafiek en tóch totaal geen risico lopen! Uiteraard ging een aantal gangsters en flikken met elkaar in de slag om de DEA zoveel mogelijk geld te laten ophoesten.

Er was toen echt heel veel geld te verdienen in de drugsbestrijding. Daarom waren Bouhouche en Beijer ook zo nijdig toen ze uit de drugssectie van de BOB werden verwijderd. Je zou voor minder. Als je een transport van twintig miljoen aan de Amerikanen gaf, betaalden die je twintig miljoen, die werd verdeeld tussen trafikanten en politiemannen. De DEA en de drugshandel waren toen een goudmijn. Daar werden onwaarschijnlijke hoeveelheden geld uit weggesleept. Ik heb een jongen gekend die in België als werkloze stond ingeschreven en die dankzij zijn drugsverdiensten in Lausanne een discotheek met vier dansvloeren heeft gekocht. Dikke Marcel heeft ook enorm veel geld verdiend. Ik weet wel zeker dat hij een mooie som heeft opzijgezet.

Men beweert nu dat de DEA weliswaar met geld gooide, maar zeker niet de totale straatwaarde van de drugstransport betaalde. Het ging om een royaal percentje, zegt men. Maar ik heb de werkelijkheid gekend. En ik heb

daarover informatie uit de eerste hand. Mijn maat en medeplichtige bij de gerechtelijke politie, Frédéric 'Freddo' Godfroid, deed het me allemaal uit de doeken. Freddo was een flik die ook van de grote DEA-koek wilde snoepen. Hij was zeer geïnteresseerd. Maar ik heb hem nooit iets aan de hand kunnen doen. Ik was niet echt gespecialiseerd in de drugshandel.

Dikke Marcel is uiteindelijk veroordeeld omdat hij in de slag zat met de extreem-rechtse christelijke falangisten die in Libanon een bloedige burgeroorlog uitvochten. Die falangisten controleerden de drugsproductie in de Bekaa-vallei. Zij hadden drugs en wilden wapens hebben. Dikke Marcel leverde hun die wapens in ruil voor drugs. Marcel kende de Libanezen in Brussel maar al te goed. Ze zaten in de buurt van het Zuidstation en de Merodestraat te knoeien met occasiewagens voor de export; een beetje zoals de Grieken, die daar ook in grote hoeveelheden aanwezig waren. Maar die Libanezen deden nog veel meer: vooral drugs en wapens. Ik was niet echt thuis in die wereld, hoewel ik nu en dan wel eens in die garages kwam om een gestolen wagen af te leveren.

Volgens mij was Dikke Marcel ook een van de grootste wapenhandelaars die dit land ooit heeft gekend. En de concurrentie was en is groot in die branche, wees daar maar zeker van. Dit land is dé draaischijf van de internationale wapenhandel. Marcel leverde alles aan iedereen. Ik weet bijvoorbeeld dat hij ooit een transactie heeft opgezet met leden van het Ierse IRA, die tot stand kwam via een contactman in Antwerpen. Dergelijke delicate verko-

pen – drugs, wapens, echt waardevolle antieke stukken... – werden vaak georganiseerd in een hotel, bijvoorbeeld in het *Flathotel* in de De Facqzstraat. Dat was een handige locatie. In dat hotel werden geen vragen gesteld. Daarom maakte de crème van het Brusselse milieu en van de Brusselse politie er graag en geregeld gebruik van.

Ik ken het systeem waarmee ze werkten bij dergelijke delicate onderhandelingen. Dat was altijd hetzelfde. Je moet over minimaal drie vertrekken beschikken, met één centrale ruimte waar zich ook de uitgang bevindt: één kamer voor de koper, één voor de verkoper en de middelste voor de tussenpersoon of tussenpersonen. De koper en de verkoper mogen elkaar niet zien en de tussenpersoon moet controleren of het geld aanwezig is en of de aangeboden waar is wat ze moet zijn. Iedereen blijft zitten waar hij zit en zowel de koper als de verkoper geven hun vragen en antwoorden door aan de tussenpersoon via een walkietalkie of de telefoon. Als alles is afgehandeld, stelt de tussenpersoon zich garant tegenover de verkoper en mag de koper de tent verlaten met zijn waar. Dan wordt er een tijdje gewacht – soms een half uur, soms langer – en vertrekt de verkoper met zijn geld.

De tussenpersoon loopt eigenlijk het meeste gevaar: hij weet alles en kent vermoedelijk zowel de koper als de verkoper. Hij is de pineut als een van de partijen vals speelt. Daarom wordt er af en toe wel eens iemand met een kogel in zijn hoofd gevonden in een of andere opslagplaats of in het kanaal.

Dikke Marcel haalde zijn wapens waar hij ze kon krijgen. Ik heb gehoord dat hij een keer spiksplinternieuwe

FAL-oorlogsgeweren en pistolen van FN heeft verkocht. Die zaten nog in hun jutezak en in de olie. Ze kwamen regelrecht van het Belgische leger. Daar had hij uiteraard zijn contacten. Het was toen niet zo moeilijk om aan wapens van het Belgisch leger te komen. Je had er zelfs niet altijd een *inside man* voor nodig. Hoeveel handwapens, hoeveel geweren, hoeveel obussen zijn er niet spoorloos verdwenen uit de depots van het leger? Stelen van het leger is nooit echt moeilijk geweest.

Toen wij samen in de gevangenis van Vorst zaten, heeft Dikke Marcel me ook verteld dat hij een contactman had bij de wapenfabrikant FN. Ik weet niet exact meer waarom we het daarover hadden, maar ik herinner me wel dat hij zei dat hij iemand van FN kende, een vertegenwoordiger. Uit zijn woorden meende ik te mogen afleiden dat het ging om Juan Mendez Blaya, FN-directeur, *practical pistol shooter* en vriend van Madani Bouhouche. Let wel, Marcel vertelde me dat verhaal vóórdat Mendez begin 1986 werd vermoord. En ik kan me niet meer met zekerheid herinneren of hij die naam wel heeft uitgesproken.

In de eerste helft van de jaren zeventig heb ik zelf een paar dingetjes voor Dikke Marcel gedaan. Maar dat stelde echt niet veel voor. Eind jaren zeventig heeft Dikke Marcel me nog voorgesteld om zelf drugs te gaan ophalen in Marokko. Ik zou zogezegd met vakantie gaan en met een caravan naar Noord-Afrika rijden. Ginder zou men die caravan vol hasj laden. En in zo'n caravan kan een en ander in, hoor. Als je er dan 's nachts in slaapt ben

je de hele nacht stoned. Ik zou er een pak honderdduizenden mee kunnen verdienen, zei Marcel, en ik mocht zelfs een vriendin meenemen. Ik heb geweigerd omdat ik geen zin had om ergens in Spanje of Marokko tegen de lamp te lopen. Het is geen plezier om in Marokko in de gevangenis te belanden. In de gevangenis van Doornik heb ik een grote drugstrafikant gekend – Zeller heette hij – die in Marokko had vastgezeten. Hij heeft me verteld hoe vreselijk het was: je wordt opgesloten als een hond in een hok met twintig, vijfentwintig man en je eten wordt je door de tralies aangereikt. Daar had ik niet veel zin in.

Voor Nino en mijn Griekse vriend, die toen bijna alle grote transporten tussen Nederland en Spanje organiseerden, heb ik andere zaken gedaan. In 1979 transporteerde ik geld voor hen. Als zij in Amsterdam een grote partij gingen kopen, reed ik in een aparte wagen mee. Ik had een revolver in mijn binnenzak en zeven of acht miljoen cash in een soort korset rond mijn lijf. Als zij werden tegengehouden hadden ze geen geld op zak. Als ik werd gepakt, lag het wel even anders. Met grote hoeveelheden geld rond je lijf gebonden rondrijden is niet strafbaar, maar je kunt er wel gezeik mee krijgen. Dan kwam het eropaan de goede smoes te verzinnen: gewonnen op de paardenraces, of met pokeren of zoiets. Niemand die het geloofde, maar ze konden je niets maken. Overigens had Nino een advocaat in Breda stand-by die werd ingeschakeld als er problemen waren met de politie. In Amsterdam gaf ik hen het geld en wachtte ik een paar uur tot de onderhandelingen waren afgelopen.

Nino en de Griek hebben me ingehuurd nadat ze een keer door Surinamers waren aangepakt. Ze hadden van die mannen een partij drugs gekocht, en even later overvielen die Surinamers hen in de Amsterdamse havenbuurt en pakten alles weer af. Nino en de Griek zijn mij toen in Brussel komen halen om de zaak af te handelen, maar we hebben die overvallers nooit teruggevonden.

In 1984 vertikte de toenmalige Brusselse substituut Claude Leroy het om beroep aan te tekenen tegen de voorlopige vrijlating van drie leden van de drugsbende van Dikke Marcel. Dat was zeker geen toeval. Henk Rommy, de Hollandse drugspartner van Dikke Marcel, is in het midden van de jaren tachtig ook op een zeer vreemde manier aan vervolging door de Belgische justitie ontsnapt, en mensen uit zijn omgeving hebben moeiteloos gerechtelijke dossiers omtrent hun activiteiten in handen gekregen. Wie daarvoor heeft gezorgd? Diezelfde Claude Leroy. Wie was de tussenpersoon tussen Rommy en Leroy? Dikke Marcel, want die was diender toen Rommy in de gevangenis van Vorst zat. Dat heeft Marcel me zelf gezegd en ik zie geen enkele reden waarom hij daarover zou liegen.

Als je zo belangrijk bent als Dikke Marcel, krijg je contacten als Leroy bijna automatisch. Bij mij is dat ook zo gegaan. In het begin dool je door een heel lokaal en beperkt milieu op een laag niveau, maar als je reputatie groeit en je steeds grotere zaken doet, leer je mensen uit de bovenwereld kennen. Via Godfroid heb ik zelfs Jean-Louis Jaspar ontmoet, de zoon van de toenmalige advocaat-generaal van Brussel en notoire vriend van Paul

vanden Boeynants. Maar de vader heb ik nooit gekend. De zoon was advocaat en hj is dat nog altijd. Ik noemde hem *Jaspounet*. Hij was een jeugdvriend van Godfroid en ging vaak met hem tennissen. Freddo, Jaspounet en ik gingen geregeld samen op stap. Eerst even langs in de *Villa Rosa*, het restaurant van onze vriend Angel in de Hoogstraat, en daarna naar de clubs waar de meisjes zaten die niet moeilijk deden als er maar werd betaald. Heel grappig was dat zoon Jaspar toen mee de wetsontwerpen schreef die het casinowezen en het gokken in dit land moesten regelen.

Leroy was daar trouwens ook mee bezig. Hij zat heel diep in de illegale gokkerswereld: hij beschermde illegale casino's en hun uitbaters. Ik weet dat Leroy werd gecontroleerd door een aantal criminelen, onder wie Dikke Marcel. Leroy was een procureur met een briljante toekomst, maar hij had één probleem: hij hield fanatiek veel van pokeren. En als je in Brussel in een restaurant of een café poker speelt, dan verlies je, want al je tegenstanders zijn valsspelers die in een netwerk zitten. Die doen je de broek uit. Leroy speelde in de *Cravache d'Or*, een ondertussen verdwenen exclusief sterrenrestaurant van de broers Zémour, leden van het zware Franse milieu die een tijdlang het casino van Namen in handen hebben gehad. In dat restaurant stond toen de meest exclusieve pokertafel van Brussel. Daar kwam je niet voor 50.000 frank gokken. Daar lieten Leroy en mensen als de Brusselse bouwondernemer Gérald Blaton zich uitkleden. Op die manier is Leroy in de greep gekomen van de misdaad. Zijn verliezen stapelden zich op en dus werd hij

controleerbaar. Hij moest niet betalen, maar wel diensten leveren.

Dikke Marcel was zelf een uitstekend pokerspeler. Goede pokerspelers zijn per definitie goede psychologen: ze kunnen een tegenstander snel en efficiënt peilen en zijn reacties juist interpreteren. Een goede speler kijkt veel meer naar de gelaatsuitdrukking van zijn tegenstanders dan naar zijn eigen kaarten. Een goede speler weet ook met wie hij kan spelen en met wie niet. Een jongen die 100.000 frank in zijn achterzak heeft zitten, moet geen miljonairs aanpakken; gasten met veel geld bieden je zó uit het spel. Eigenlijk is pokeren een zaak van het juiste moment af te wachten, je kans grijpen en toeslaan. Marcel kan dat allemaal, maar bovendien weet hij iets dat veel belangrijker is: hij weet hoe je vals moet spelen. Toen ik met hem in Doornik zat kreeg hij weinig of geen bezoek. Ik wel. Op een dag vroeg hij of ik een van mijn bezoekers naar een winkeltje in de Kartuizersstraat wilde sturen waar ze spullen voor goochelaars verkopen. Hij wilde een kaartspel hebben waar merktekens op zitten, want hij was van plan in de gevangenis een pokertafel te beginnen. Gewoon omdat ik voor het kaartspel had gezorgd, kreeg ik twintig procent van de winst. Ik heb het me niet beklaagd. Elke avond speelde hij en de volgende dag kwam hij mijn cel binnen: 'Pol, ik heb gisteren weer 30.000 frank gepakt.' Dan was hij dolgelukkig en lachte hij. En ik ook, want hij had een heel hoge, aanstekelijke lach. Dikke Marcel kleedde de hele gevangenis uit.

Een andere crimineel die met Leroy en Rommy werkte

was Marcel de Blick. De Blick heb ik goed gekend. Hij was Dikke Marcel in het Vlaams. Hij deed ook alles: wapens, maar in de eerste plaats drugs. De Blick zwom toen echt in het geld, en hij liet dat graag zien. Het viel mij op dat uitgerekend die kerels met hun dure auto's de minste problemen kregen.

Omdat ze met flikken werkten natuurlijk. De Blick zou een tipgever van Willy van Mechelen zijn geweest, de vroegere grote man van de BOB van Antwerpen. Met de flikken werken gaf hun veel mogelijkheden: je kon je concurrenten uit de weg tippen, je beschikte over een zekere vorm van bescherming. Je kocht een beetje straffeloosheid.

De Blick stond er ook om bekend dat hij wapens leverde aan het FLNC, een gewelddadige, rechtse terroristenorganisatie in Corsica. Dikke Marcel en De Blick leefden toen van die handel. Het kon hen allemaal niet schelen: links of rechts. Zij kochten en verkochten. Hebben de falangisten of de Corsicanen wapens nodig? Wij leveren ze. Uiteraard speelden zij op die manier een rol in politiek geladen affaires. Niemand denkt toch nog dat grote wapentrafikanten om de politiek heen kunnen? Je hebt politieke steun nodig. Steun van wie? Och, ik waag me liever niet in dat drijfzand. Ik heb nooit in de salons gezeten waar dergelijke transacties worden geregeld. Alles wat ik weet heb ik van horen zeggen. Ik ga mijn leven niet riskeren.

GELD IN DE GULP

Vroeg in de jaren zeventig leerde ik de clan-De Staerke kennen, de beruchte criminele familie uit Sint-Pieters-Leeuw. Zij zou me later zwaar in de problemen brengen. De jongste zoon uit dat nest – Philippe 'Johnny' de Staerke – zou mij meesleuren in het onderzoek naar het bloedigste misdaadmysterie uit de naoorlogse Belgische geschiedenis: de Bende van Nijvel.

De eerste die ik van de De Staerkes leerde kennen was *le père Henri,* de vader van Philippe, Léon, Charles, Julien en zuster Bertha. We schrijven begin jaren zeventig. Henri was toen al oud, 65 à 70 jaar. Officieel handelde hij in oud ijzer en andere dingen en stond hij in Brussel op de vlooienmarkt. Minder officieel was hij een heler. Hij kocht vooral juwelen en antiek die 'van de camion waren gevallen'. Hij was heel bekend in de Brusselse kleine criminaliteit. Hij kocht van gauwdieven en inbrekers. Als je iets nodig had dat moeilijk te vinden was, moest je bij hem zijn.

Hij kwam veel in de buurt van het Zuidstation, in het café van Giovanni in de Merodestraat, waar ik en al die andere kleine dieven en een pak goedkope prostituees rondhingen. Daar kon je gestolen cheques verkopen en je wapens en van die zaken aanschaffen, alsof je een warenhuis binnenliep voor je wekelijkse inkopen. Daar heb ik Henri de Staerke leren kennen. Ik speelde toen zelf ook heler voor een paar jongere gasten en ik nam alles over

wat ze van hun inbraken meebrachten, zelfs juwelen. Die verkocht ik door aan *le père Henri*.

Hij parkeerde de aftandse bestelwagen waarmee hij door Brussel hobbelde voor het café en kwam eruit gekropen in een oude, vuile overall, met zijn maîtresse op zijn hielen. Hij zag eruit als een *sukkeleir*, als een slordige loodgieter die te weinig verdient, maar hij had veel geld. Een deeltje daarvan zat in een bundel die hij vooraan in zijn onderbroek verbogen hield. Nu ja, verborgen, iedereen in Brussel wist dat Henri's geld in zijn onderbroek zat. En als hij dan weer een *deal* had gedaan en gestolen spullen had gekocht, dook hij met zijn hand onder zijn overall, in zijn onderbroek, en haalde hij met een smakelijk gezicht die bundel te voorschijn om er het juiste aantal brieven af te pellen. De man was echt grappig, en totaal getikt van vrouwen. Hij liep toen tegen de zeventig, maar hij sjeesde nog altijd achter vrouwen aan die dertig, veertig jaar jonger waren dan hij. Hij dronk graag een glas wijn, maar hij werd veel te snel zat. En dan begon hij verhalen te vertellen over vroeger, toen hij in het leger zat en wapens uit het depot pikte en verkocht. Bij de De Staerkes begon iedereen al vroeg aan zijn carrière te bouwen.

De De Staerkes komen uit het zuidwesten van Brussel: Halle, Sint-Pieters-Leeuw. Ze noemen zichzelf graag *gitans*, want dat geeft hen een beetje standing, maar het zijn eigenlijk geen echte zigeuners. Het zijn *manouches*, en *manouches* zijn een beetje van alles: een beetje zigeuner, een beetje niet. Het zijn vrije jongens die knoeien en sjacheren.

De zonen Léon en Julien zijn grote meneren geworden in het Brusselse milieu. Léon was een heel zwaar kaliber en hij was zelfs een tijdje dé naam in het Brusselse milieu. Hij werd geacht door iedereen. Hij was de vriend en medewerker van Jean Renson. Zelfs mensen als Michel de Wit respecteerden hem. Léon was een inbreker en een heler. Ik denk dat hij nu wel wat gekalmeerd is, maar in die periode had hij zeer belangrijke contacten en kon hij zware opdrachten aan. Als je tien, vijftien kilo goud kwijt wilde of een forse hoeveelheid diamant, dan kende Léon de weg. Hij was de tussenpersoon. Hij was vooral sterk in juwelen en antiek. Hij had zeer goeie contacten met Duitse helers aan wie hij op bestelling veel gestolen antiek verkocht.

Zijn broer Julien was ook heler. Een zware jongen, maar hij hield zich meer op de achtergrond. Hij heeft nooit de kranten gehaald. In 1987 in Gent, tijdens het proces van de Bende van Baasrode – alias de Bende-De Staerke, zoals ze in de pers bekend is geworden – stond naast Léon en Johnny ook Julien terecht. Voor heling, geloof ik. Julien is de enige die werd vrijgesproken. Een leep man.

Iedereen onderschat het, maar er bestaat in dit land een enorme markt voor gestolen antiek. Nu zijn drugs de voornaamste criminele bron van inkomsten, maar in de jaren zeventig – toen Léon zeer actief was – was dat antiek. Antiekdiefstal is nog altijd een zeer belangrijk gegeven. In België is er een uitgebreide parallelle antiekmarkt. België is zelfs een internationale draaischijf. Doorgaans blijft dat antiek niet hier; het merendeel gaat naar het buitenland. Men geeft zich geen rekenschap van de enorme hoeveelheden zwarte antiquiteiten en kunstvoorwer-

pen die in dit land worden verhandeld. Een antiekdiefstal haalt tenslotte nooit de voorpagina's. Het is weinig spectaculair, er komt bijna nooit geweld aan te pas, maar je verdient er wel veel geld mee. Zelfs de informanten in die branche zwemmen in het geld, want de verzekeringen betalen tien procent van de cataloguswaarde voor elk gestolen stuk dat wordt gerecupereerd.

Het spul komt van inbraken in dure villa's en gespecialiseerde zaken, van diefstallen op tentoonstellingen en dergelijke. Vooral bij privé-personen zitten soms fortuinen. Ik heb het meegemaakt dat schilderijen in het zwarte circuit terechtkwamen die tientallen miljoenen waard waren. Mooie dingen. Ik had er zelf een aantal in mijn appartement staan. Dergelijke dingen worden natuurlijk níet in de cafés aan het Zuidstation verkocht.

Normaal worden diefstallen in de antiekbranche altijd op bestelling gedaan. Een binnen- of buitenlandse heler ziet in een catalogus of op een tentoonstelling een stuk staan, of hij weet dat in iemands villa dat of dat hangt, en vervolgens contacteert hij mensen als de De Staerkes, die het voor hem moeten stelen.

De prijs voor de stukken wordt altijd op voorhand vastgelegd, vóór de dieven op stap gaan. Als je als antiekdief echt in het groot werkt, kun je bijna niet anders dan op bestelling werken. Je kunt niet zomaar een villa binnenduiken en eender wat meenemen. Vooral schilderijen zijn moeilijk: meestal worden er schilderijen gepikt die tussen de vijf en de tien miljoen waard zijn. Die raak je gemakkelijk kwijt. Maar een Breughel van veertig miljoen pikken is idioot. Die krijg je bijna nooit verkocht, tenzij voor

een belachelijk lage prijs. De helers willen zulke dingen niet eens aanraken. Tenzij ze een klant hebben die zo'n schilderij alleen voor zichzelf wil en niet van plan is het ooit aan iemand te tonen. Zulke klanten bestaan, maar ze zijn zeldzaam. Het zijn heel mooie klanten, die je moet koesteren: liefhebbers, verzamelaars, rijke zakenmensen, Japanners, Amerikanen, Duitsers... Ik had vroeger contact met een Duitse antiekspecialist. Die man kocht nooit legaal spul. Hij wilde uitsluitend gestolen waar, omdat hij over een uitgebreid clientèle beschikte dat geen moeite had met gestolen waar.

Op 9 oktober 1980 werd in Sint-Genesius-Rode bij de juwelier Valère Valcke ingebroken en Valcke zelf werd vermoord. Een paar dagen later werd er brand gesticht in de villa van Valcke en veertien dagen later werden er drie dode Franse gangsters gevonden in de tuin van de villa naast die van Valcke. De De Staerkes werden in verband gebracht met die affaire, maar er zijn nooit ernstige bewijzen tegen hen gevonden. Er blijven wel zware verdenkingen op Léon en zijn jongere broer Johnny rusten. Ik heb gehoord dat die drie Fransen betrokken waren geweest bij de diefstal bij en de moord op Valcke en dat Léon de Staerke geprobeerd heeft hen te rollen. Men heeft mij verteld dat de Fransen razend kwaad naar een bar in de buurt van het De Brouckèreplein zijn gegaan en daar Léon de Staerke hebben bedreigd. Een paar dagen later waren ze dood. Ik heb dit alleen van horen zeggen. Ik breng het ene niet in verband met het andere. Maar dat Léon de Staerke de juwelier Valcke kende en met hem samenwerkte is nogal wiedes. Die respectabele meneer Valcke stond be-

kend als heler. Onder die juweliers zitten echt wel heel onfrisse jongens hoor. Sommigen zijn zelf halve, of nee, hele gangster. Maar of Léon in staat is in zijn dooie eentje drie Franse gangsters te vermoorden? Dan zou hij sneller moeten schieten dan zijn schaduw! Ik denk niet dat hij dat kan. Zijn broer Johnny is geen eliteschutter, maar hij kan wél met een wapen omgaan. Ik weet dat Dominique Salesse, mijn vriend die na 1981 bij de Bende-De Staerke zat en samen met Johnny overvallen pleegde, me vertelde dat ze nu en dan in bossen in de buurt van Halle en Sint-Pieters-Leeuw gingen oefenen. In de buurt van Vilvoorde gebruikten ze een groot braakliggend terrein waar men afval kwam storten. Salesse kende dat terrein heel goed. Daar amuseerden ze zich door met riotguns op de bomen en op lege colablikken te mikken. Dat doen mensen die geregeld zware gewapende overvallen plegen allemaal; die moeten nu en dan een keer gaan trainen. Heb je nooit die verkeersborden gezien waarin kogelgaten zitten? Vooral in de buurt van Halle en Sint-Pieters-Leeuw?

Ik heb zelf ook in de illegale antiekhandel gezeten. In Nederland had ik contact met mensen die antiek stalen. Ik kocht hun waar. Maar daarvoor had ik geld nodig. Dat ging ik halen bij mensen die dat geld hadden. Soms waren dat vrienden, en dan pakte ik de zaak eerlijk en serieus aan. Dat leverde vaak een aardige winst voor iedereen op, al gebeurde het ook dat zo'n deal totaal de mist in ging en we allemaal ons geld kwijt waren.

Maar ik vond het veel plezanter om met het geld van klootzakken te werken: rijke, zogezegd eerbare burgers

die contact zochten met criminelen als ik omdat ze hebzuchtig zijn en uit zijn op veel geld. Zij dachten dat ik daar met mijn duistere zaakjes voor kon zorgen. Maar ik was toen een oplichter, een sjoemelaar. Ik sloeg die mensen de meest waanzinnige verhaaltjes in de nek, en vervolgens ging ik met hun geld ervandoor. Handelaars die sjoemelden en met pakken zwart geld zaten die ze wilden investeren, waren bij mij *altijd* hun geld kwijt, en ze wisten nooit of ik ze gerold had of niet. Dat maakte het zo mooi. Maar ik won niet iedere keer. Soms werd ik zelf gerold. Nu, dat kon me niet veel schelen. Als je het spel speelt, moet je tegen je verlies kunnen.

Sommigen noemden de De Staerkes marginalen, kleine sjoemelaars en inbrekers. Ze waren veel meer dan dat. Vooral Léon en Julien waren grote mannen in het milieu. Je mag de De Staerkes nooit onderschatten. Johnny en zijn maten waren in België de eersten om bejaarden die hun spaarcentjes niet naar de bank droegen maar thuis bewaarden, te overvallen. Ze folterden die oude mensen, ze hielden ze brandende kaarsen onder hun voeten tot ze vertelden waar het geld lag. Het zijn echt geen brave zielen. Ze zijn gevaarlijk en gewelddadig.

De familie had ook iets met kerken en pastoors. Een van hun specialiteiten was het leegroven van kerken en het inbreken in pastorijen. Uiteindelijk was dat niet zo stom. Breek bij eender welke pastoor in – zeker in Vlaanderen – en er is altijd wel wat te vinden. Pastoors hebben de gewoonte hun grote voorraad geld, soms miljoenen, in waardepapieren te steken.

Dit doet me trouwens denken aan Istvan Farkas, de man van Bertha de Staerke, een totaal ongeletterde mens van Hongaarse afkomst. Hij ging vaak uit stelen, soms wel twee keer per dag. En als hij op zijn rooftochten documenten vond die hij niet kon lezen, droeg hij die naar Léon. Vaak waren dat waardepapieren – kasbons, obligaties, van die dingen –, maar dat wist Farkas niet. Hij wist niet wat ze waard waren. Léon wel. Hij gaf Farkas dan honderd frank per kilo of zoiets, en als hij de kans kreeg verkocht hij die waardepapieren voor veel geld. Dat was echt folklore.

Léon de Staerke heb ik via zijn vader leren kennen. Toen ik in 1979 ondergedoken zat in het appartement aan de Winston Churchilllaan, belde Léon me op. Hij vroeg me of ik klaar was om een inbraak te plegen. Het ging om een interessante zaak, waar veel mooi materiaal te vinden was. Ik zei ja.

Toen Léon langskwam om de details te regelen had hij een jongen bij zich die ik nooit eerder had gezien. Dat was zijn broer Philippe, alias Johnny, die een pak jonger was dan hij.

Léon wilde een inbraak plegen op een antiektentoonstelling in de buurt van Nijvel. Dit verhaal heb ik nog nooit verteld. Niemand weet dat die diefstal door Léon, Johnny en mij is gedaan. Ik kan er nu over praten omdat het ondertussen bijna twintig jaar geleden is. De zaak is verjaard.

We arriveerden met de auto en gingen langs achter naar binnen. Tenminste, Johnny glipte door het kelderraam

naar binnen. Johnny was toen jong, zo slank en zo soepel als een slang. Daarna maakte hij van binnen de deur open. Hij is heel goed in het openmaken van sloten. Daar zijn alle De Staerkes goed in; het zijn geboren inbrekers.

Léon en Johnny doken onmiddellijk de vertrekken in waar het antiek stond uitgestald. Ze wisten wat ze moesten hebben: een groot schaakbord van massief zilver, dat duidelijk heel veel geld waard was. Johnny was geen specialist, Léon wel. Daardoor begreep ik dat hij al een koper had. Mijn rol in de hele zaak was een beetje supervisie, de boel in de gaten houden, want terwijl wij binnen zaten, was er nog altijd een schoonmaakploeg aan het werk. En toen maakten Léon of Johnny te veel lawaai en de mensen van de schoonmaakploeg kwamen kijken. Ik heb een van die gasten gedwongen op de grond te gaan liggen en zette mijn knie op zijn rug, maar een andere man maakte een verkeerde beweging en er brak een schietpartij los. Toen zijn we hals over kop ervandoor gegaan. Er zijn geen slachtoffers gevallen. Er werd alleen een beetje in het plafond geschoten. In de verwarring heb ik Léon en Johnny met het gestolen materiaal laten vertrekken. Ik hoorde niets meer van hen: twee dagen, drie dagen... Léon en Johnny waren van de aardbodem verdwenen. Ik werd ongerust. Ik wilde mijn deel van de buit, een derde. Uiteindelijk kreeg ik Léon te pakken en die zei: 'Tja, grote ellende. Ik heb Johnny met het materiaal naar Brussel gestuurd, maar onderweg is hij bij een politiecontrole tegengehouden met al het gestolen spul in de auto. We zijn alles kwijt.'

Wat kon ik doen? Ik was voortvluchtig. Ik was niet in staat om na te gaan of het waar was of niet. Natuurlijk geloofde ik hem niet. Pas zeven, acht jaar later, tijdens het onderzoek naar de Bende van Nijvel, kwam ik te weten dat Johnny nooit is vervolgd voor die diefstal. Conclusie: die twee hebben mij gerold. Nu, bijna twintig jaar later, wacht ik nog altijd op mijn geld. En dat neem ik hen kwalijk, zeer kwalijk, want het ging om zeer veel poen. Het is maar goed dat ik geen Franse gangster ben die afrekeningen organiseert. Maar ik zat vast. Ik was op de vlucht. Ik kon niets doen. Anders had ik zeker gereageerd.

Daarna heb ik niets meer samen met de De Staerkes gedaan tot ik in september 1981 opnieuw in de gevangenis van Doornik terechtkwam en Léon en Johnny daar ook zaten. Léon is snel na mijn aankomst vrijgelaten, maar Johnny bleef zitten. Hij is niet echt een vriend geworden, maar soms praatte ik wel met hem. Daar heb ik ook Dominique Salesse leren kennen. Hij werd toen mijn grote vriend.

Toen ik de beruchte Philippe 'Johnny' de Staerke voor het eerst ontmoette maakte hij niet echt veel indruk op mij. Ik vond hem gewoon een De Staerke, de zoveelste van de clan die ik leerde kennen. Het enige wat mij meteen opviel was dat hij niet bijster intelligent was. Hij leek me een goeie handlanger, niet meer. De enige met wat *brains* in de familie was Léon. Léon wist wat hij zei. Hij hield van goeie restaurants als *La Villa Lorraine* en was altijd redelijk chic gekleed. Hij kon moeiteloos een antiekbeurs binnenlopen. Niemand zou hem er meteen terug uitgezet hebben. Vader Henri in zijn vuile overall of broer Johnny in zijn machokleren hadden dat niet moeten proberen. Maar Johnny in een chic restaurant! Ha! Hooguit ging hij soms na een overval een snelle hap halen in de buurt van de Beurs.

Dominique Salesse vertelde me dat je eigenlijk onmogelijk met Johnny in een restaurant kon zitten. Hij gedroeg zich als een varken, maakte veel lawaai, stelde zich aan en beledigde de obers. Elke maaltijd eindigde steevast in ruzie.

Léon kon zich wel gedragen. Daardoor heeft hij ook die grote helers leren kennen, en kon hij zich in iets betere kringen ophouden zonder veel op te vallen. Maar zijn grote zwakte was vrouwen. Dat had hij van zijn vader. Als er zich een vrouw aanbood met een paar prominente 'gespreksonderwerpen' – als u begrijpt wat ik bedoel – was hij meteen verkocht. Hij spendeerde echt al zijn geld aan goed uitgebouwde vrouwen. Hij was ook een overtuigd hoerenloper. Hij ging vaak naar de uitzuipkroegen aan de Circusstraat. Daar zaten de meiden en ging hij champagne drinken.

Ik snap dat niet, maar het is zo typisch voor het milieu: je bent een gangster en dus ga je je geld uitgeven bij de hoeren. Stom. Want alle bareigenaars en het gros van de hoeren zijn tipgevers van de politie. De bazen zijn het per definitie. Ze moeten wel, anders sluit de politie hun tent. Of je bent een verklikker of je bent je club kwijt, zo eenvoudig is dat. En als je uitgerekend daar als gangster de idioot gaat uithangen, dan hang je, iedere keer opnieuw. Léon deed dat ook, maar hij heeft één voordeel:

hij praat nooit, zelfs niet tegen de meid met wie hij in bed ligt. Daar ben ik nogal zeker van. Hij praat met níemand.

Johnny van zijn kant was niet erg geïnteresseerd in vrouwen. Maar hij had wel een 'vriendin'. Johnny dwong haar zich te prostitueren in de tenten van zijn vriend Rosario Pulci, de Italiaan die een pizzeria openhield in de buurt van de Barrière de Saint-Gilles. Goh, als ik aan die verzameling klojo's terugdenk... Eigenlijk waren ze wel om te lachen.

Die grote De Staerkes zijn allemaal opvallend klein van stuk – behalve Johnny, die iets groter is, maar ook nog altijd geen reus – en ze hebben van die piepstemmetjes. Heel grappig. Maar gevoel voor humor hebben ze totaal niet. Ze hebben gewoon geen tijd om grappig te zijn. Het enige waaraan ze denken is een slag slaan, en dan nog een, en dan nog een. Het hield nooit op bij hen. Zij zijn alleen met geld bezig. Dat zeiden ze vroeger altijd: '*Il nous faut des laurets, des laurets.*' *Des laurets* is poen in het *Manouche*. En rijkswachters waren *têtes de morts*, doodskoppen.

De Staerkes zijn ook vreselijk bijgelovig. Salesse vertelde me dat als ze op weg waren naar een overval en ze kruisten een lijkwagen, Johnny heel tevreden was. Een lijkwagen brengt namelijk geluk. Een lijkwagen betekent dat je die avond geld zult hebben, veel geld.

Desondanks is Johnny de Staerke een zeer actief gangster geworden die een pak gewapende overvallen op z'n actief heeft. In de jaren tachtig is hij een bende gaan vor-

men waarin onder anderen Dominique Salesse, de Griekse reus Apostolos *Serge Le Grec* Papadopoulos, Rosario Pulci en Alain Moussa zaten, die gevaarlijke halvegare uit Brussel die ook nog voor Dikke Marcel heeft gewerkt.

In de kranten heeft men het altijd over de Bende-De Staerke. Dat is belachelijk. De Bende van Baasrode is een betere naam, of de Bende-Salesse, of zelfs de Bende-Papadopoulos. Johnny de Staerke was helemaal de baas niet. Het is ondenkbaar dat Johnny bevelen zou geven aan mensen als Salesse of Papadopoulos. Johnny organiseerde niets, absoluut niets. Dat was het werk van Salesse: hij regelde de verkenningen, hij tekende de vluchtroutes uit, hij prepareerde de auto's. Johnny was gewoon niet in staat een auto of een wapen klaar te maken. Het enige wat Johnny deed was er wild invliegen als de hold-up begon. Eigenlijk was er in die bende geen leider. Het was meer een los samenwerkingsverband. De dominante persoonlijkheden waren Papadopoulos, omwille van zijn fysiek – honderd kilo goed onderhouden en uitgebouwde spieren – en Salesse, het brein. 'De Computer', zoals de flikken hem noemden.

Johnny de Overvaller! Ha! Salesse vertelde me een keer hoe ze een postwagen wilden overvallen. Ze reden met de overvalwagen naast de postauto en Johnny mikte op een van de banden. Maar de kogel raakte de velg en ketste terug in hun richting. Voor Johnny was het meteen gedaan. Razend als een kind dat niet krijgt wat het wil, blies hij de hele zaak af en ging terug naar huis.

In tegenstelling tot voor zijn broers Léon en Julien heeft men voor Johnny in het milieu nooit veel respect

gehad. Hij was helemáál niet populair. Omdat hij gevaarlijk en gek is. Hij denkt niet na. Het kan hem allemaal niets schelen en daarom is hij tot alles in staat. Hij werd gewantrouwd omdat hij oncontroleerbaar is. Als je Johnny 100.000 frank geeft en je zegt: 'Schiet die kerel neer', dan doet hij dat. Maar als die kerel Johnny op tijd in de gaten krijgt en hem op zijn beurt 200.000 frank geeft en zegt: 'Maak je opdrachtgever af', dan doet Johnny dat óók.

Johnny de Staerke is eigenlijk even oncontroleerbaar als de jongens uit de bende rond Patrick Haemers. Die vormden óók een gevaar voor het gevestigde milieu in Brussel, dat alles het liefst zo rustig mogelijk hield en geen uitspattingen tolereerde. Die onderwereld, waartoe ik eigenlijk ook behoorde, bestond uit noeste werkers die in peis en vree hun centen wilden verdienen met gestolen cheques, drugs, vrouwen en wapens. Ik weet het, dat is niet eerbaar, maar wij kenden onze grenzen. Wij wilden geen bloedbaden. Johnny de Staerke en Patrick Haemers kenden die grenzen niet. Dat oude milieu van noeste werkers bestaat nu niet meer. In zekere zin hebben De Staerke en Haemers het uit elkaar laten spatten met hun wilde avonturen.

Ach, Haemers. Ik heb hem nooit goed gekend. Ik denk dat ik hem hooguit één keer heb ontmoet. Hij was een komeet die door het Belgische firmament kwam geschoten, een spectaculaire ster die fel oplichtte maar even snel uitdoofde.

Ik ben pas in 1985 bij de zogenaamde Bende van Baasro-

de gekomen, toen Johnny de Staerke met slaande deuren vertrokken was en ervandoor was gegaan met de wapens en een auto van de groep. Ik was net vrijgelaten en ik zat op zwart zaad. Toen mijn vriend Dominique Salesse me vroeg om Johnny te vervangen, heb ik ja gezegd. Ik was een soort reservewiel en ik heb nooit een overval gepleegd samen met Johnny de Staerke. Maar daarover zal ik het later hebben, bij de Bende van Nijvel.

Maar ik wil hier ook niet doen alsof ik nooit iets met Johnny de Staerke te maken heb gehad. In de gevangenis van Doornik ging ik met hem om en toen hij op 16 september 1983 uit die gevangenis ontsnapte – ik was toen al terug vrij – stond hij de volgende dag aan mijn deur in de Tweestationsstraat in Brussel. Ik heb hem toen bij mij laten onderduiken. Nog eens, Johnny de Staerke was mijn vriend niet, maar we hebben samen in de gevangenis gezeten. En dat betekent wel iets. Althans voor mij. Johnny de Staerke heeft eigenlijk geen vrienden. Zelfs zijn broers... Als er problemen zijn dan geeft de familie De Staerke niet thuis. Dan is het ieder voor zich. Toen Johnny die zondagochtend bij mij aanbelde, wist hij dat ik hem niet op straat zou laten staan. Ik kón dat ook niet. Ik *kende* hem, verdomme! Hij stond er samen met Jean-Claude *Bichette* de Smedt, met wie ik goed opschoot in Doornik, en nog een kerel. Johnny en Bichette heb ik binnengelaten. Die derde heb ik wandelen gestuurd omdat ik hem niet kende. Twee voortvluchtigen onder mijn dak vond ik trouwens genoeg.

Johnny vertelde me hoe de ontsnapping was verlopen. Ze was goed voorbereid. Alle gevangenen waren ervan op

de hoogte, maar niemand had gepraat. Johnny vertelde me dat de ontsnapping nooit gelukt zou zijn in een Vlaamse gevangenis, want daar is altijd wel iemand die zijn mond niet houdt. En ik denk dat hij nog gelijk had ook. Ze hadden een gat in de muur gemaakt en daarlangs zijn tientallen gevangenen ontsnapt. Daarna hebben Johnny en Bichette een BMW gepikt en zijn ze naar Brussel afgezakt. Ze hebben wekenlang bij mij gezeten.

Mijn toenmalige vriendin, Judith, had een dochter. Johnny en Bichette sliepen in de kamer van de dochter, die zelf beneden op de sofa sliep. Mijn vriendin was daar niet echt gelukkig mee. Al was ze wel een en ander gewoon. Ze kreeg toen wel meer gangsters over de vloer die rond de tafel over ongewone dingen zaten te praten. Maar Johnny heeft zich al die tijd heel attent gedragen. Judith heeft wel een paar keer haar mening over Johnny geventileerd. Ze vond hem absoluut abnormaal. 'Hij miste duidelijk een paar vijzen,' zei ze.

Ik heb Johnny wat goedkope kleren gegeven: jeans, T-shirts, van die dingen... En ook wat geld. Overdag ging Johnny op stap. Hij zei niet waar hij rondhing. Maar bijna onmiddellijk – al na een week of zo – is hij op zoek gegaan naar wapens. Ik weet niet waarvoor hij ze wilde gebruiken. Hij ging eerst naar zijn broers, maar die weigerden ze te geven. Ze stuurden hem wandelen met 5000 frank. Toen is hij op zoek gegaan in het milieu.

En even later belde mijn vriend Frédéric 'Freddo' Godfroid, van de gerechtelijke politie van Brussel, me op. Hij wist dat Johnny bij mij ondergedoken zat en hij zei dat ik Johnny moest waarschuwen. Johnny had die middag

een afspraak met *Johnny L'Indien* in een café in de Merodestraat, om wapens te kopen. Johnny L'Indien was de man van Silly Delronge, een ex-politieagente van Elsene die samen met een aantal van haar politiecollega's inbraken deed in winkelgalerijen. 'Johnny L'Indien heeft Johnny de Staerke verlinkt,' zei Godfroid. 'Als De Staerke naar de afspraak gaat, zal hij gearresteerd worden.' Ik gaf het bericht door aan Johnny, maar die leek me niet te geloven en ging toch naar de afspraak. Maar in de Merodestraat merkte hij verdachte figuren op. Flikken! Hij ging er onmiddellijk vandoor. Het was al redelijk stom van hem om die afspraak te regelen in een café in de buurt waar ik woonde, maar even later speelde Johnny het nóg stommer. De volgende week maakte hij een nieuwe afspraak met Johnny L'Indien in een café op de hoek van de Barastraat. De Staerke wandelde het café binnen en een pak flikken gooiden zich boven op hem.

Mensen als Léon en Johnny de Staerke zijn niet correct. Het zijn mijn vrienden niet. Ze denken nog altijd dat ze respect verdienen. 'Ja, meneer Léon, nee, meneer Johnny.' Ze denken nog altijd dat ze de grote heren van het milieu zijn. Maar ik heb hen diensten bewezen en in ruil heb ik geen frank gekregen, alleen maar miserie. Als ze mij hadden gepakt voor die inbraak op de antiekbeurs in Nijvel had ik drie, vier jaar aan mijn broek gehad. En waarvoor? Voor niks! Ik heb nooit een frank gezien. Denken jullie dat ze voor een advocaat of zo hadden gezorgd als ik was gearresteerd? Vergeet het! Zelfs als een De Staerke in de gevangenis belandt, vertikken zijn broers

het om hem te helpen. Hij moet zelf maar een oplossing zoeken. Zo zijn de De Staerkes. Ik heb Johnny de Staerke nooit door een serieuze advocaat verdedigd zien worden. Het waren altijd van die jonge ventjes die pro Deo werkten.

Johnny was wel dikke maatjes met de Brusselse advocate Corinne Nicolas, die later tegen de lamp zou lopen omdat ze met figuren smoesde die gelieerd waren met de maffia. Maar Corinne Nicolas was geen advocate. Zij was een clown. Om te lachen. Dat mens werd niet serieus genomen. Tijdens ons proces in Gent in 1987 werd ze door iedereen uitgelachen.

Ik heb geen problemen met Julien de Staerke, of met Henri, de vader. Henri was correct, van een heel ander niveau dan Léon en Johnny. En Robert de Staerke, de zoon van Léon... Ach, Robert is niet wat je noemt een slimme jongen. Als je met hem een overval ging plegen, moest je hem een lijstje meegeven met alles wat hij moest doen: 'Robert, *eerst* ga je mee naar binnen, *dan* zet je drie passen naar links en loop je rechtdoor naar de loketten...' Op die manier. Als zich iets onverwachts voordeed, iets wat niet in het scenario was voorzien, dan wist hij bij god niet wat hij moest doen. De man is redelijk primair. Ik geloof zelfs niet dat hij kan schrijven. Maar hij is niet zoals zijn oom Johnny. Hij is niet fundamenteel kwaadaardig. Maar als de dingen niet lopen zoals hij het wil, kan hij zeer gevaarlijk worden. Dan ontploft hij gewoon. Robert had vroeger de gewoonte om nu en dan een kraakje te zetten of een inbraak te plegen. Niks bijzonders, gewoon even in zijn eentje iets gaan halen. Maar toen dat

een keer niet wilde lukken, werd hij zo razend dat hij op weg naar huis met een hamer alle geparkeerde auto's bewerkte. Dát is Robert de Staerke.

Gewoon om aan te tonen hoe stom Robert is: nadat we als de Bende van Baasrode in Gent waren veroordeeld, kwam Robert in de gevangenis in Antwerpen terecht. In die periode waren we een beetje vedetten geworden in het milieu en zeker in de gevangenissen. Lompe Robert liet zich meteen het hoofd ompraten door een paar medegevangenen, junks nota bene. Die riepen in koor: 'Waw, Robert de Staerke! Een échte De Staerke!' En ze stelden hem voor de leiding te nemen over een ontsnappingspoging. 'Robert, samen met jou vallen we het controlecentrum aan en pikken we wapens.' Robert de Staerke viel het centrum aan en kreeg een fors pak op zijn bek. Want hij was er alléén aan begonnen. De junks waren gewoon blijven zitten.

Voor de De Staerkes ben ik niet bang. Ik weet dat Johnny niet blij zal zijn met wat ik over hem vertel en ik weet dat Johnny extreem gewelddadig is. Maar als ik tegenover hem sta, weet ik nog niet wie als overwinnaar uit de strijd zal komen. Ik kan óók gevaarlijk zijn.

TE KOOP: COMMISSARIS GP

Tijdens een verhoor in 1979 stond daar plotseling Freddo Godfroid. Hij herkende mij en ik herkende hem. Hij was niet echt een jeugdvriend van mij geweest, wel een vriend van de jongens met wie ik als zestienjarige rondhing in de buurt van het Dudenpark in Vorst. We zaten in dezelfde jeugdkroegen en speelden daar samen tafelvoetbal. Ik wist niet dat Freddo flik was geworden. Hij wist schijnbaar wel dat ik een gangster was.

Hij schudde mijn hand en zei dat hij de leiding van mijn onderzoek in handen zou nemen. En dat heeft hij ook gedaan. Toen hij de zaak overpakte werd dat onderzoek plotseling heel *cool*, heel ontspannen. Hij deed niet moeilijk. Hij stelde de juiste vragen en ik gaf de juiste antwoorden. Hij: 'Waar heb je die cheques vandaan?' Ik: 'Huh?' Hij: 'Zeg dat je ze gekocht hebt van een zekere Stavros in de buurt van het Zuidstation.' Ik: 'Ik heb ze gekocht van een zekere Stavros in de buurt van het Zuidstation.' Hij: 'Perfect!' Op die manier verliep het onderzoek. Probleemloos. Godfroid wist dat ik loog, maar het kon hem allemaal niets schelen. En mij nog minder.

Maar toen viel er plotseling een cadeau uit de lucht. Blijkbaar was iemand op het ministerie van Justitie vergeten dat er een nieuw onderzoek tegen mij liep, want normaal krijg je dan geen penitentiair verlof. Ik kreeg het toch en ik maakte er dankbaar gebruik van: ik dook opnieuw onder.

Tot december 1980 bleef ik op vrije voeten. Toen werd ik gearresteerd terwijl ik op weg was om een pint te gaan drinken in mijn favoriete café *La Laguna,* in de buurt van het Zuidstation. Ik werd opgesloten in de gevangenis van Sint-Gillis, waar Jean Bultot toen al directeur was en druk in de weer was met zijn zakken te vullen. In de gevangenis was hij verantwoordelijk voor het werk dat de gevangenen voor rekening van bedrijven deden. Uiteraard wilden veel firma's gebruikmaken van die goedkope arbeidskrachten in de gevangenis, en dus schoven ze enveloppen onder de tafel. Bultot stak die enveloppen in zijn zak.

Opnieuw begon de GP een onderzoek naar gestolen en geheelde cheques, want ik had in 1980 uiteraard niet stilgezeten. En opnieuw had Godfroid de leiding. Dat viel dus weer mee. Op 2 september 1981 werd ik naar de gevangenis van Doornik overgebracht en op 4 november 1982 kwam ik voorwaardelijk vrij. Ik begon als kleine verzekeringsagent voor LAP, *Les Assurances Populaires.* Ik had in de krant een advertentie gezien van een kerel die verzekeraars wilde opleiden en ik had daarop gereageerd. Het liep niet slecht. Ik kreeg een niet onaardige portefeuille bij elkaar. Ik verkocht verzekeringen aan mijn vrienden uit het nachtleven: aan restaurateurs en aan caféhouders. Ik verdiende zelfs niet kwaad. Maar ik gedroeg mij weer niet zoals het een oppassend en godvrezend burger betaamt. Ik stak de premies in mijn eigen zak en liep met het geld naar de paardenraces.

En toen belde Frédéric Godfroid. Ik was toen al een paar maanden vrij. Het moet in het voorjaar van 1983 zijn

geweest. Ik begon Godfroid steeds vaker te zien en op een dag vroeg hij me of ik niet even kon langskomen in zijn kantoor. Wat ik nu ga zeggen zal Godfroid altijd hardnekkig blijven ontkennen, maar dit is de zuivere waarheid. In zijn kantoor zei Godfroid tegen mij: 'Pol, ik ken je nu een beetje. Ik weet wie je bent, hoe je bent en wat je doet. Ik weet dat een vriend heilig voor jou is. Pol, ik doe je een voorstel: laten we samen hold-ups plegen.' Dát stelde hij letterlijk voor. Een lid van de gerechtelijke politie stelde mij voor samen overvallen te plegen, jazeker. Ik was – om het zacht uit te drukken – lichtjes verbaasd over zijn aanbod, en natuurlijk zei ik niet nee. Godfroid had zelfs al een plan uitgewerkt. Hij vertelde me dat hij en zijn collega 'Joe' Planque, een correcte flik die nu in Nijvel werkt, de opdracht hadden gekregen de veiligheidssystemen van de postkantoren en de postkoeriers te controleren. Hij beschikte over lijsten van posttransporten, vooral in Brussel en de toenmalige provincie Brabant. Hij wist bijvoorbeeld dat er een bestelwagen vertrok van het De Brouckèreplein in het centrum van Brussel naar Anderlecht, en vervolgens verder reed naar Lennik. Tot aan de grenzen van de stad werd dat transport begeleid door de politie. Daarna niet meer. Pas aan het postkantoor van Lennik stonden er opnieuw rijkswachters klaar. En bij het terugrijden bleef het transport opnieuw onbewaakt tot Brussel. Godfroid kon bovendien ook nog de uurregelingen leveren voor die posttransporten én hij wist wanneer er geld in de zakken zat en wanneer niet. Dankzij hem kwam ik bijvoorbeeld te weten wanneer de pensioenen werden uitbetaald: op de eerste, de vijfde, de vijftien-

de en de twintigste. Dergelijke gegevens zijn uiteraard van onschatbare waarde voor overvallers.

Freddo vertelde me ook hoe het geld werd behandeld in het verdeelcentrum van de post in Brussel. Dat was écht waanzinnig. De geldtransporten arriveerden er heel vroeg in de ochtend, om vijf, zes uur, en de transporteurs gooiden die zakken gewoon op de kaaien aan de Fonsnylaan. Daar bleven ze vaak vijf, tien minuten totaal onbeheerd staan. Pas dan kwam er een brave postbediende – in z'n dooie eentje – aangewandeld. Die gooide de zakken op een stootkar en reed ze weg. In zo'n zak zat soms tien tot twintig miljoen. Ongelofelijk!

Toen ik dat hoorde wilde ik er onmiddellijk aan beginnen. Al wat ik zou moeten doen was door de Fonsnylaan wandelen, zo'n zak meegraaien en er doodgemoedereerd mee weglopen. Maar het was al te laat. De buitenkans was verknoeid, want Planque is niet zoals Godfroid. Hij is een eerlijke flik. Hij had het gat in het systeem vastgesteld en meteen aangepakt.

Het ging Godfroid niet om een percentje van de opbrengst, hè. Nee, hij wilde zelf mee de overvallen plegen! Hij vertelde dat zijn ervaring als flik hem had geleerd dat maar weinig overvallers op heterdaad worden betrapt. Volgens hem was het risico dus heel beperkt.

Ik betrok iemand anders in de zaak: een Fransman van Noord-Afrikaanse oorsprong wiens naam ik niet wil noemen. Hij was gespecialiseerd in overvallen. Op basis van de documenten met routes en uurregelingen die Godfroid mij bezorgde, begonnen we een aantal projecten voor overvallen op posttransporten uit te werken. Projecten

uitwerken betekende uiteraard observaties uitvoeren. Wij hebben nagetrokken of de inlichtingen van Godfroid klopten. En ze klopten. Tijdens een van zo'n observaties werden we opgemerkt. We hadden een postkantoor in Sint-Genesius-Rode op het oog en mijn Franse maat en ik gingen in mijn rode Toyota Corolla op verkenning. We deden dat heel rustig, dachten we, zonder op te vallen, maar we zaten in 1983, in volle Bende van Nijvel-opwinding. Iemand had twee kerels in een auto zien zitten en had mijn nummerplaat opgeschreven. Toen ik thuis kwam stond er al een politieman van Anderlecht op mij te wachten. Ik moest me onmiddellijk melden bij de gerechtelijke afdeling van de gemeentepolitie.

Dus belde ik Freddo. Godfroid contacteerde de politie van Anderlecht en zei dat ik zijn informant was en dat ik in zijn opdracht het postkantoor had geobserveerd. Freddo gaf me instructies: 'Jij gaat nu naar Anderlecht en je zegt die kerels daar dat jij in mijn opdracht de Bende van Nijvel aan het infiltreren bent. Jij deed die observatie voor het postkantoor van Rode samen met een man die wordt verdacht van lidmaatschap van de Bende.' Dat heb ik gedaan en de politie van Anderlecht slikte het.

Ik heb uiteindelijk geen enkele overval samen met Godfroid gedaan. En daar lieg ik niet over. Verdomme, als ik ook maar één overval met hem had gedaan, zou ik dat nu met veel plezier onthullen. Maar elk project liep spaak omdat Godfroid iedere keer opnieuw de bibber kreeg en er met een smoes onderuit glibberde. Uiteindelijk hadden we er onze buik van vol.

Maar ik heb wel iets aan die belangrijke informatie van

Godfroid gehad. Want eind 1983 ben ik met iemand anders gaan samenwerken. Met Dominique Salesse. Ja, dé Salesse, die samen met Johnny de Staerke, met Apostolos Papadopoulos, met Robert de Staerke en later ook met mezelf de Bende van Baasrode vormde.

Johnny de Staerke en co gebruikten voor hun overvallen dus eigenlijk informatie die van de flik Frédéric Godfroid kwam. Godfroid was medeplichtig. Hij had dus samen met ons in Gent in de beklaagdenbank moeten zitten. Maar dat is niet gebeurd omdat ik Godfroid heb beschermd. Als ik mijn mond had opengedaan, had meneer de superagent in 1987 inderdaad naast ons gezeten. En Godfroid wist dat maar al te goed. Waarom denk je dat hij me is komen opzoeken toen ik in voorarrest zat, terwijl het parket van Dendermonde het onderzoek naar de Bende van Baasrode deed? Hij was bang. Hij heeft me toen gevraagd om hem niet te laten vallen, om mijn mond te houden. Hij heeft zelfs mijn advocaten uit zijn eigen zak betaald. Toen heb ik mijn mond gehouden. Maar nu niet meer.

Ik leverde aan Salesse en De Staerke de informatie, en ik deed soms mee aan het voorbereidend werk. Aan de eigenlijke overvallen heb ik aanvankelijk niet deelgenomen. Dat zou pas later, in 1985, gebeuren. Samen met Salesse heb ik bijvoorbeeld vijf, zes observaties gedaan voor de overval op een postwagen in Ternat, om te zien of de gegevens van Godfroid, die toen niet echt vers meer waren, nog klopten. Ze klopten nog.

De bedoeling was dat ik een percentage van de op-

brengst kreeg. Maar ze hebben mij maar één keer uitbetaald, toen ik in 1985 in de gevangenis van Vorst zat. Ergens in juni of juli van dat jaar hebben Salesse, De Staerke en co een postwagen overvallen in de buurt van Ternat, op een brug die over de autoweg Brussel-Oostende loopt. Salesse vond toen dat ik recht had op een deel van de buit, want ik zat in de bak en ik moest mijn kantine betalen. De familie De Staerke had echter bezwaren. Johnny en Léon gunden me geen frank. Maar Salesse is blijven aandringen en uiteindelijk kon er een triestige 50.000 frank voor mij af.

Salesse en co wisten niet dat de informatie van Godfroid kwam. Ik ging ervan uit dat niemand zich daarover druk hoefde te maken. De informatie kwam van mij en ze klopte. Meer moesten de anderen niet weten.

Godfroid van zijn kant wist wél dat de Bende van Baasrode zijn informatie gebruikte. Op een keer werd Salesse door de GP gearresteerd terwijl hij in een gestolen BMW zat. Meteen belde Godfroid mij om te zeggen dat ik de garageboxen in de Edmond Machtenslaan en de Serpolletstraat, waarin de wagens en de wapens van de Bende lagen opgeslagen, onmiddellijk moest leeghalen, want men had de sleutels van die boxen in de zakken van Salesse gevonden. Ik heb dat gedaan.

In die periode was er nog een andere bende die zich specialiseerde in bloedige overvallen op posttransporten: de Bende-Haemers. Ik heb nooit inlichtingen van Godfroid aan Haemers geleverd. Maar ik kende toen al mensen uit de Bende-Haemers. Toen ik in de Graystraat zat onderge-

doken bij de Barones had ik daar Axel Zeyen, boezemvriend van Patrick Haemers, en de Fransman Messaoud 'Jean-Pierre' Halla ontmoet. Ik kende Halla omdat ik bevriend was met zijn vriendin, het meisje dat in de nachtclub *Le Pacha* werkte, waar ik ooit bijna met Johnny Halliday op de vuist ben gegaan. Ik kende die twee ook van een café waar zij en ik geregeld kwamen. Wij noemden dat café *Chez Pia*, ik weet niet meer of het ook zo heette. We waren niet echt vrienden, maar ik leverde hun wel een en ander. Via een tussenpersoon heb ik hun valse papieren en wapens geleverd. Zij pleegden toen al overvallen. Daar gingen die vergaderingen bij 'de Barones' in de Graystraat over. Al heb ik die zelf niet meegemaakt. Ik ging weg toen zij arriveerden. Tenslotte waren het mijn zaken niet. Maar ik heb het uit heel goeie bron.

Zeyen en Halla waren niet alleen op die vergaderingen aanwezig. Er waren nog twee, drie andere mannen bij. Sommigen kende ik niet, maar één kende ik wel: Philippe Lacroix, het brein van de Bende-Haemers.

De mensen die dachten dat de Bende-Haemers een zootje *blousons dorés* was, een stelletje rijkeluiszoontjes dat weinig of niets met het echte criminele milieu te maken had en zomaar vanuit het niets kwam opgedoken om een paar bloedige overvallen te plegen, vergissen zich eerlijk. Ik zeg dat er in 1983 al contacten waren tussen de groep-Haemers en Jean-Pierre Halla. Halla was een mannetje uit het zware Franse milieu. Halla kende Evariste Cirilli, Henri Faberes, en vooral Albert 'Bruno' Farcy: internationaal drugstrafikant, wapensmokkelaar, beschermeling van de DEA en van rijkswachtcommandant Léon

François. De gewelddadige manier waarop Haemers en co te werk gingen was trouwens typisch Frans. Iemand moet het hen hebben aangeleerd. En zoiets leer je niet van een of andere kleine inbreker, maar van de zwaarste jongens zelf. Blijkbaar heeft niemand tot nu toe het verband gezien, maar in de jaren voor Haemers in België aan het werk ging, werden er in Frankrijk ook dergelijke zware overvallen gepleegd, vooral aan de Côte d'Azur. Toeval? Ik denk het niet. Als de controle toeneemt en er meer politiedruk komt – en dat was in Frankrijk het geval – verplaats je je actieterrein. Naar België bijvoorbeeld.

Halla was een zeer zware jongen. Iemand om bang voor te zijn. En toch is hij in augustus 1988 spoorloos verdwenen. Ik heb een flauw vermoeden dat de Belgische justitie nooit veel moeite heeft gedaan om die verdwijning uit te zoeken, maar de geruchten in het milieu vertelden dat Halla uiteindelijk werd vermoord door zijn collega's in de Bende-Haemers. Die Haemers-jongens waren echt niet bang. Ze wisten dat ze als ze iemand als Halla vermoordden, de wraak van dat zware Franse milieu mochten verwachten. En toch schrikte hen dat niet af.

In café *Chez Pia* hing nog meer vreemd volk rond. Bob Louvigny bijvoorbeeld, de beruchte Brusselse privé-detective, die zich toen bezighield met piraatvideo's. En voor de rest veel flikken. Freddo was er vaste klant. Hij kende Halla en Zeyen en hij kende Louvigny zelfs goed. Hij heeft ooit geprobeerd me voor Louvigny te laten werken. Hij wilde dat ik detective zou spelen. Ik ben er niet op ingegaan.

Eigenlijk liep het er over van de flikken. Frans Reyniers,

de vroegere hoofdcommissaris van de Brusselse GP, uiteraard, en zijn rechterhand Georges Marnette liepen er ook rond. Waar Reyniers kwam, daar kwam Marnette ook.

Die flikken zaten wel meer in rare tenten. Ze zaten veel in *L'Equipe* in de Livornostraat en in het café er recht tegenover: *L'Interdit*, de favoriete plek van Frans Reyniers en Marnette. Patrick Haemers kwam ook vaak en graag in *L'Equipe*. Het was echt een kroeg waar gangsters en louche politiemannen elkaar ontmoetten. Het was ook een vaste stek van Freddo.

Het waren heel exclusieve tenten. Niet iedereen mocht erbinnen. In *L'Equipe* bepaalde buitenwipper Jean-Jacques Freson, bodybuilder en schoonbroer van Godfroid, wie er binnen mocht en wie niet. Hij moest de Marokkanen buitenhouden. Die cafés waren bepaald rechtse hokken. Godfroid was als veel Brusselse flikken: extreemrechts en racistisch. Hij had een grote zwarte hond, een bouvier die Jack heette. Echt een razend gevaarlijke hond. Ik wist nooit wie wie controleerde. Op een nacht zaten Freddo, Jack en ik in een nachtclub. Het liep al tegen zeven uur 's ochtends en Freddo zei: 'Ik zal je eens laten zien hoe goed ik mijn hond heb afgericht.' We liepen naar buiten en na een tijdje zag Freddo wat hij een *crouille* noemde, een scheldwoord voor een Noord-Afrikaan. '*Attaque!*' riep Freddo. Jack stormde op de man af. Het was Freddo's bedoeling om zijn hond net op het laatste moment terug te roepen. Tenminste, dat beweerde hij achteraf. Maar hij deed dat in elk geval te laat. Jack viel de man aan, beet hem en scheurde zijn jas aan flarden. 'Kan me niet schelen. Ik ben toch verzekerd,' zei Godfroid.

Godfroid was er zelf van overtuigd dat hij een soort combinatie was van Alain Delon en de zanger Michel Sardou. Hij liet zijn kostuums speciaal maken om op Delon te lijken, en hij was helemaal wild van luxueuze auto's en sportwagens. Toen ik hem kende reed hij rond in een Alfa Romeo Spider.

Hij was geen aangenaam man. Hij dronk veel, véél te veel. Op een nacht was hij zo zat als 732 Polen. En ik ook. We reden door de Hoogstraat naar een benzinestation en daar botste Godfroid tegen een auto die stond te tanken. De chauffeur werd nijdig en Freddo zei: '*Allez*, niet zagen.' De man zei: 'Ik ben rijkswachter.' Freddo antwoordde: 'En ik ben flik.' Dat liep daar zwaar uit de hand. Toen stopte er plotseling een auto, het portier zwaaide open en ik hoorde een hoog stemmetje: 'Heb je een probleem, Pol?' Het was verdomme Léon de Staerke, die de rijkswachter meteen op zijn smoel wilde slaan. Daar hebben Leon en Freddo elkaar leren kennen.

Dat zuipen tot daaraan toe, maar Godfroid sloeg ook vrouwen. Als ik van iets misselijk word, dan zijn het mannen die hun vrouw slaan. Godfroid is het voorbeeld van een verwend joch. Uiteindelijk is hij alleen maar bij de GP terechtgekomen omdat papa, een hardwerkende fruithandelaar, Frans Reyniers goed kende. Voor mij heeft Godfroid geen enkel excuus voor het mislukken van zijn leven. Hij heeft alle kansen gekregen. Hij heeft ze verknoeid omdat hij een klootzak is.

Ik ging alleen maar met hem om omdat het heel interessant is voor een gangster om een flik als vriend en ven-

noot te hebben. Het enige wat je Godfroid moet nageven is dat hij in een zeker opzicht zelfs een goeie flik was: het erop-of-erondertype. Hij is de man die Nestor Pirotte heeft gearresteerd. Pirotte was een moordenaar, een echte, *pur sang*. Zo vind je er niet veel, zelfs niet in het milieu. Pirotte was heel intelligent en had zelfs culturele bagage. Hij benaderde rijke antiquairs en vermoordde ze. Dat heeft hij een keer of vier, vijf gedaan. Pirotte werd als zéér gevaarlijk beschouwd en toen de GP van Brussel zijn onderduikadres had gevonden in de Winston Churchilllaan in Brussel, stonden alle grote heren van de GP daar, Reyniers incluis. Maar niemand durfde Pirotte te gaan halen. Toen heeft Freddo het gedaan. Tenminste, dat was zijn versie. Freddo lachte vaak en veel met die kerels van de GP die zich allemaal als grote en harde flikken beschouwden, maar die het in hun broek deden als het spannend werd.

Maar tegelijkertijd was Godfroid dus totaal corrupt. En Godfroid niet alleen. De GP van Brussel onder Frans Reyniers was een mesthoop, één grote verzameling knoeiers en ritselaars die gemene zaakjes maakten met informanten en zoveel mogelijk slaatjes uit hun politiewerk trachtten te halen. Als je gezien hebt wat ik heb gezien, kun je onmogelijk nog vertrouwen hebben in de GP.

Ik heb Godfroid later nog ontmoet in de gevangenis van Leuven. Toen had hij het lef tegen mij te zeggen dat hij veel had misdaan, maar dat hij nooit een corrupte flik is geweest. Dat zei hij tegen míj! Godfroid is veel vergeten en daar zal hij spijt van krijgen.

Hij had geen enkele moeite met wapenhandel. Zo be-

zorgde hij me bijvoorbeeld wapens die door de GP in beslag waren genomen en zogezegd bij de griffie moesten worden gedeponeerd. Die verkocht ik in het milieu. Ik herinner me nog een *Tanarmi*, een klein handwapen, een .22 én een mitraillette.

In het midden van de jaren tachtig barstte de zaak-Kirschen uit. Kirschen was de Antwerpse wisselagent uit het diamantmilieu die enorme hoeveelheden zwart geld van dure en chique klanten verwerkte. Die affaire is begonnen met een huiszoeking bij een diamantair in Brussel. Freddo wist dat die huiszoeking zou gebeuren en hij wilde er een cent aan verdienen. Hij liet me contact opnemen met een paar van de mensen die in de problemen zouden komen. Hij wilde hun informatie over de geplande huiszoeking verkopen. De afspraak vond plaats in een café aan de Beurs. Ik zat er al. Ik zag ze binnenkomen: twee mensen die aan een tafeltje gingen zitten. Omdat ik het zaakje niet vertrouwde, liet ik Godfroid naar het café bellen en een nieuwe afspraak maken: in het Hilton-hotel deze keer. Ik ben naar het Hilton gegaan, maar daar kreeg ik de bibber. Ik vertrouwde de zaak niet en ik ging ervandoor zonder die mensen aan te spreken. Ik was paranoïde. De zaak was me té groot, te gevaarlijk. Ik weet het niet, maar als ik had doorgezet was er misschien nooit een affaire-Kirschen geweest. En dan waren we rijk geweest, want ik denk dat die tip ons veel geld had kunnen opleveren.

Niet alles wat Godfroid deed mislukte. Er was bijvoorbeeld de affaire met onze goeie vriend Angel García Caro

González, de vroegere eigenaar van *Villa Rosa*, een Spaans restaurant in de Brusselse Hoogstraat. Ik woonde toen in een appartement aan de Tweestationsstraat aan het Zuidstation, en op de benedenverdieping bevond zich de garage van ene Alvárez. Ik schoot goed op met Alvárez. De man was een scharrelaar en hij wist dat ik ook een euh... knutselaar was. Op een dag kwam hij bij me langs met een probleem. Hij had een vriend die problemen had met zijn verblijfsvergunning. 'Maar,' zei Alvárez, 'hij heeft geld om te betalen.' Die vriend was Angel. Hij zat in de knoei omdat hij een paar probleempjes had met een gehuurde auto die hij 'verloren had'. En er was ook nog zijn betrokkenheid bij de ETA, de terroristische Baskische afscheidingsbeweging. Bij de vreemdelingendienst van de staatsveiligheid stond Angel geboekt als een ETA-sympathisant.

Ik belde Freddo en die regelde alles. Hij bombardeerde Angel meteen tot een van zijn officiële informanten, stelde een pv op om de zaak met de huurauto recht te zetten en nam contact met een vriend van hem bij de staatsveiligheid, een redelijk hoge meneer wiens naam ik me niet meer kan herinneren. Met z'n drieën gingen we op bezoek bij die kerel van de staatsveiligheid, waarbij Freddo mij voorstelde als een collega van de GP. Even later had Angel zijn verblijfsvergunning. Nu, dat heeft die brave ziel heel veel geld gekost. Godfroid en ik hebben hem echt professioneel gepluimd. Om de haverklap doken we zijn restaurant binnen om er uitgebreid te feesten: drank en eten, allemaal gratis, iedere keer opnieuw. En als ik geld nodig had, vroeg ik het gewoon aan Angel, of het nu om

vijfduizend frank ging of om vijftigduizend. Angel kon dat betalen. De *Villa Rosa* was een goudmijn. Vaak stonden er rijen mensen op een tafeltje te wachten. Als die man gewoon restaurateur was gebleven en geen domme dingen had gedaan, had hij fortuin gemaakt. Hij werd beschermd door de halve GP van Brussel, die er gratis kwam eten. Het volledige personeel van Angel werkte in het zwart en niemand viel erover.

Maar Angel was zelf ook geen frisse jongen. Via een familielid dat voor een schoonmaakbedrijf werkte, had hij het adres in handen gekregen van een of andere Arabier die eigenaar was van een hotel aan de Louizalaan en die ergens in Vorst woonde. Volgens Angel was die man stinkend rijk en hij wilde met plezier een overval op het huis van die man financieren. Ik zag dat helemaal zitten. Ik werkte een scenario uit waarbij we vermomd als politiemannen het huis zouden binnendringen. Dat betekende dat we uniformen nodig hadden, dienstkaarten, wapens, auto's, vervalste huiszoekingsbevelen... Dat kostte uiteraard handenvol geld, maar Angel bleef het ophoesten. De overval is er nooit gekomen.

Freddo bestal zelfs zijn eigen familie. Freddo was toen nog getrouwd en de ouders van zijn vrouw waren héél erg rijk. Ik weet nog dat hij me belde en zei: 'Pol, mijn schoonouders komen bij ons in Linkebeek op bezoek. Ze blijven de hele dag en misschien wel de nacht. Er is dus niemand in hun villa in Koksijde.' Met de dienstauto van Godfroid reden we naar Koksijde. Daar belde Godfroid in een café nog even naar zijn vrouw, die mee in de combine zat, om er zeker van te zijn dat zijn schoonouders

nog altijd in Linkebeek zaten, en toen gingen we er tegenaan. In volle daglicht braken we in de villa in. We doorzochten het hele huis, maar eigenlijk vonden we niet veel, een paar juwelen en een heel mooi halssnoer van platina. We wisten dat er veel meer moest zijn, maar we vonden het niet. Dat halssnoer heb ik dezelfde dag nog verkocht en 's avonds zijn we gaan vieren in de Villa Rosa van Angel.

De volgende dag belde zijn schoonvader hem op. 'Er is ingebroken! Maar gelukkig hadden de dieven niet veel meegenomen,' zei schoonpapa tegen Godfroid, 'want de mooiste juwelen hadden we in de keuken in de kookpotten verstopt.' Daar hadden we dus niet gezocht! Freddo sloeg zijn kop tegen de muur van ellende.

En nochtans was ik geen informant van Freddo. Godfroid wilde wel, maar ik niet. Uiteraard zal Godfroid mij altijd wel hebben voorgesteld als zijn informant – hij kon moeilijk anders – maar onze relatie ging veel dieper. Wij hadden in de eerste plaats een zakenrelatie tussen twee gelijkwaardige partners die er allebei beter van werden. Wij waren spitsbroeders, medeplichtigen. Godfroid beschermde mij en ik zorgde ervoor dat hij een centje kon bijverdienen.

Bijvoorbeeld: Freddo wist heel goed dat ik een specialist was op het gebied van het helen van gestolen cheques. Hij hield van tennis en hij ging geregeld tennissen op de terreinen van *Justisport* in Linkebeek, waar hij toen woonde. Daar komen enkel leden van de Brusselse justitie en inwoners van Linkebeek sporten. Op een dag 'vond' Freddo daar een chequeboekje. Ik heb die cheques geheeld. Ik herinner me de naam van de rechter niet meer van wie de cheques waren. Maar als die man dit leest herinnert hij het zich misschien nog wel.

Was Godfroid rijk? Bof, zijn ouders en zijn schoonouders waren rijk. Zij hadden hem een mooi herenhuis met drie verdiepingen in Ukkel cadeau gedaan en hem een villa in Linkebeek gegeven. Hij heeft die beide huizen verkocht. De opbrengst was meer dan twintig miljoen. Die heeft hij allemaal opgesoupeerd. Waarom denk je dat Godfroid in 1983 de gerechtelijke politie heeft verlaten? Omdat hij geld wilde verdienen met misdaad! Met prostitutie en met overvallen. Hij had continu geldgebrek. Alles werd erdoor gejaagd aan dure auto's en nachtjes stappen in nachtclubs waar hij en zijn collega's hun eigen fles sterke drank met hun naam erop achter de tap hadden staan. Als Godfroid op stap ging had hij vaak meer dan honderdduizend frank op zak, en de volgende dag was die telkens op. Hij moest steeds meer hebben.

En toen begon hij een uitzuiptent aan het Stefanieplein in Brussel, de *Club 52*. Het was een mooie privé-club op de eerste verdieping op de hoek van het plein, boven een opticien. Freddo had die zaak overgenomen van een kapper, Lariel, een homo die een groot kapsalon had aan de Louizalaan. Lariel had er een echte seksclub van gemaakt, met orgieën, alles erop en eraan. Tot de politie binnenviel en de boel verzegelde. Toen nam Godfroid de zaak over. Peetvader Ramadan Dodack kwam Freddo meteen vragen of hij zijn meisjes in de 52 mocht plaatsen, maar ik geloof dat Freddo daar niet op in is gegaan. Ik werd aangeworven als barman. Freddo noemde me

zijn 'zaaldirecteur'. Het was leuk werk. Ik werk graag met mooie vrouwen. De club was niet echt een bordeel. Ik heb er zelf ook nooit zware dingen gezien: orgieën of *partouzes*. Ik zag alleen zakenlui die 40.000 frank betaalden en dan verdwenen met een mooie vrouw.

Maar Freddo kreeg problemen. Ik was er zelf niet bij, maar op een keer kwamen er twee magistraten binnen. Ze gedroegen zich bijzonder onaangenaam en bedreigden Godfroid, zodat hij ze ten slotte aan de deur zette. Even later huurde de BOB een flat aan de overkant van waaruit ze al wat in de club gebeurde probeerden te filmen.

Ik ben na een paar maanden opgestapt omdat ik problemen kreeg met Freddo's beruchte neef, Jean-Jacques Freson. Een tijd later werd de club door de politie gesloten en verzegeld.

Daarna verzamelde Godfroid een bende criminelen rond zich en ging hij echt overvallen plegen. Daarvoor is hij in 1992 zwaar veroordeeld. Hij is een aantal dingen die hij eerst aan mij had voorgesteld, met andere mensen gaan doen. Maar dat waren echt halvegaren. Er was ten eerste Angel van de *Villa Rosa*. Godfroid heeft die gast echt meegesleurd in de criminaliteit, maar Angel is nooit een echte gangster geweest. En in de gevangenis van Leuven heb ik nog een luitenant van Godfroid ontmoet: Alain Lavigne, een snotneus, een autodief die onder leiding van Godfroid een overvaller was geworden. Ik weet nog dat Godfroid me in Leuven vertelde dat hij met Lavigne een overval ging plegen en dat Lavigne niet was komen opdagen omdat hij van zijn vriendin naar de wasserette moest. Pathetisch! Ik heb Godfroid daarover nog aangepakt. Hoe is het mogelijk dat je zulke mensen in zware overvallen betrekt!

In zijn bende zaten ook een pak Zuid-Franse gangsters en Arthur Timmermans, nóg een ex-flik. Die Fransen stelden niets voor. En Timmermans... Ik ken hem. Dat was de grote vriend van Godfroid, een aalgladde vent. Hij geeft iedereen gelijk en zegt verder nooit wat. Totaal onbetrouwbaar.

En dan was er nog Jacques Herrijgers, die nog niet zo heel lang geleden in Napels werd opgepakt. Hij draaide er mee in een door de Camorra gecontroleerde reusachtige drugssmokkel en een al even indrukwekkende wapensmokkel naar ex-Joegoslavië en Bosnië met de bijbehorende witwasmachines. Naar verluidt zijn daarin zeer hoge heren – tot Spaanse bisschoppen toe – betrokken geweest. Herrijgers, bijgenaamd 'de mulat', is altijd ambitieus geweest. Ik heb ooit met hem in de cel gezeten. Hij is een beetje als Dikke Marcel, maar magerder en donkerder. Herrijgers kende Godfroid heel goed. Hij was een gewezen informant van Godfroid.

Maar de meest beruchte vriend van Godfroid was natuurlijk gevangenisdirecteur Jean Bultot. *Mon ami Jean.*

MIJN VRIEND DE GEVANGENISDIRECTEUR

Jean Bultot: adjunct-gevangenisdirecteur, wapenmaniak, rechts-extremist en *allround weirdo*. Deze man zou mij uiteindelijk heel dicht in de buurt van de Bende van Nijvel brengen.

Ik kende Bultot van mijn tijd in de gevangenis van Sint-Gillis. Hij was er de adjunct-directeur. Toen ik van Doornik terug naar Sint-Gillis werd overgebracht, sprak ik Freddo Godfroid aan, want ik wist dat hij Bultot goed kende. Ik wilde dat Godfroid aan Bultot vroeg of hij me een goeie job kon geven in de gevangenis. Ik heb die job ook gekregen, want Godfroid was tegen Bultot gaan zeggen dat ik een goede gast en ook een van zijn informanten was.

Godfroid kende Bultot via Pierre-Paul de Rycke, de boezemvriend van Bultot. De Rycke en Bultot zijn nog altijd dik met elkaar. Als De Rycke leest wat ik over Bultot vertel, zal Bultot dat een paar uur later ook weten, zelfs al zit hij nu al jaren in Zuid-Afrika.

De Rycke was de baas van *Le Jonathan* in de Maurice Wilmottestraat, de Brusselse seksclub waar extreem-rechts, het milieu en hier en daar een politieman erop los *partouzeerden* en lustig *door de confituur pedaleerden.* De Rycke was dus extreem-rechts en hij zat in de sekshandel. In het weekeinde organiseerde hij vaak busreizen naar de Ardennen, waar hij een hotel afhuurde dat hij vol Brusselse fuifnummers stopte. Dat hotel hopte dan twee da-

gen lang non-stop op en neer. Ik weet dat omdat Bultot het me heeft verteld. Bultot wilde zelf ook zulke seksfeesten organiseren op de boot die hij had gekocht: de *partouzenboot* van Jean Bultot. Als de zee een beetje wild werd, hoefden de klanten zelfs niet zelf hun kont op en neer te laten gaan.

De Rycke was een ongelooflijke *sauteur* en *partouzeur*. Zijn leven bestond uit drinken en uitgaan. Al zijn geld verdween in de nachtclubs die hij frequenteerde. Hij kende het Brusselse nachtleven op zijn duimpje en zo heeft hij andere feestneuzen als Godfroid en Bultot leren kennen.

Ik kende De Rycke zelf ook al lang, héél lang. Ik kan me zelfs niet meer herinneren hoe of waar ik hem heb leren kennen. Ik weet alleen nog dat ik in het begin van de jaren zeventig een tijdlang met Pierre-Paul in een restaurant in de Amerikaanstraat heb gezeten. Het heette *La Bonne Franquette*. Toen hing De Rycke ook al rond in de cafés in de buurt van de Jules van Praetstraat, waar Dikke Marcel zijn hoofdkwartier had. Dat was dus een hele tijd voor hij *Le Jonathan* heeft geopend. Daarna ben ik De Rycke eigenlijk uit het oog verloren. Ik zag hem nog wel eens ergens in Brussel, maar daar bleef het bij.

Mijn relatie met Bultot beperkte zich lang niet tot die van gevangenisdirecteur tot gevangene. Op een dag contacteerde Françoise Weiss me. Ze had een berichtje van Bultot. Françoise is de stichtster van *Infor Justice* en houdt zich bezig met het lot van gevangenen. Ze was een dikke vriendin van mij geworden. Ze behandelde het dossier

dat over mij werd bijgehouden tijdens mijn voorwaardelijke vrijheid, en – op mijn verzoek – ook dat van mijn maat Dominique Salesse. Toen ik in de gevangenis van Sint-Gillis zat, kwam Françoise elke woensdagmiddag langs om over van alles en nog wat te praten. Bultot wist dat en daarom had hij Weiss aangesproken.

Het telefoontje van Françoise kwam een hele tijd nadat ik in november 1982 voorwaardelijk was vrijgelaten. Het was zelfs al begin 1985, geloof ik. Want Dominique Salesse was ook al lang vrij, en die was pas eind 1983 uit de gevangenis gekomen. Weiss zei: 'Ik heb Bultot gisteren gezien en hij wilde weten waar je uithing. Hij vroeg of je niet een keer wil langskomen in zijn kantoor. Hij heeft een voorstel.' Dat was typisch voor Bultot. Hij had me rechtstreeks kunnen aanspreken. Hij kende me, hij wist waar ik zat. Maar de man houdt van manipuleren en geheimzinnig doen.

Al die aandacht streelde in elk geval mijn ijdelheid. Voor mij was dat het bewijs dat ik goed was of dat ik tenminste de reputatie had goed te zijn. Nu ja, goed. Ik bedoel natuurlijk een vakman.

De volgende dag ben ik naar Bultot gegaan in zijn kantoor in de gevangenis vol oude meubelen en een grote schrijftafel in het midden van het vertrek. Bultot giechelde toen hij de deur voor mij opentrok. Hij zei dat hij veel contact had met mensen van de gerechtelijke politie en dat die hem hadden gezegd dat ik een uitstekend heler was. 'Ik ben op zoek naar videoapparaten,' zei hij, 'een stuk of vijftien, twintig... En ik betaal cash.' Als ik me goed herinner wilde hij me 10.000 frank per videotoestel

betalen, maar het moesten wel VHS-types zijn, geen Betamax. Hij bleef heel vaag. Hij zei niet waarvoor hij die apparaten nodig had of wie hij bij de GP had aangesproken. Ik wist niet wat ik ervan moest denken: een gevangenisdirecteur die op zoek is naar videotoestellen die 'van de camion waren gevallen'... Ik dacht dat het een valstrik of een provocatie was.

's Avonds belde ik naar Godfroid en legde hem de zaak voor. Hij zei: 'Ik zoek het uit. Geef me tot morgen.' De volgende dag belde hij me terug. Volgens hem was alles in orde. Er was geen sprake van provocatie. Bultot moest wel degelijk videotoestellen hebben.

Nu weet ik natuurlijk dat Godfroid helemaal niets móest uitzoeken, dat hij alles wist, omdat hij de man bij de GP was met wie Bultot over mij had gesproken. Maar toen dacht ik daarover niet na, want ik dacht dat Godfroid genoeg lef zou hebben om het me zelf te vragen. Maar dat deed hij dus níet.

En daarom ging ik op zoek naar videoapparaten voor Bultot.

Ik contacteerde mijn maat Salesse, en een week later gingen we op verkenning in een Sarma in Waterloo. Dat was op 24 januari 1985. We noteerden waar de videoafdeling was en kwamen 's nachts terug. Rond twee uur braken we in de Sarma en gingen met een vijftien-, twintigtal videotoestellen aan de haal. Sommige zaten nog in de dozen, maar de meesten haalden we gewoon van de rekken waar ze uitgestald stonden. We stapelden ze achter in de auto. Die auto was een donkergroene Golf GTI die Dominique en ik in de buurt van Hoboken hadden ge-

stolen. Voor die ene keer dat het niet om een Delhaize ging, hadden we geen problemen.

De volgende dag al brachten we de toestellen naar Bultot. Ik belde naar hem bij zijn toenmalige vriendin Claudine Falkenburg. We spraken 's nachts af aan het kerkhof van Evere, omdat Falkenburg daar in de buurt woonde. Ik stapte in de auto van Bultot en Dominique volgde ons met de videoapparaten in de Golf. We reden naar Schaarbeek, naar de buurt rond de Lambermontlaan, tot bij ene Axel van Reijssel, de ex van Falkenburg die in de Sleeckxlaan een videozaak had. De videorecorders werden uitgeladen en Van Reijssel betaalde me cash. Dat viel mee, want ik was al bang dat Bultot ze moest betalen. Dan had ik lang mogen wachten. Ik wist dat Bultot geen geld had. Maar alles verliep vlot. Er was alleen een klein probleem met één of twee toestellen die niet voldeden aan de voorwaarden van de bestelling. Die twee 'verkeerde' toestellen heeft Bultot uiteindelijk verkocht aan een van zijn vriendjes uit het milieu van de *practical shooting*, Emile Delsaut. Ik gebracht de videotoestellen zelf naar Delsaut, die toen in een sociale woning in Anderlecht woonde.

Op 29 januari 1985 deden we alles nog eens over in een GB in La Louvière. Bultot wilde nog meer videorecorders. Hij vertelde me zelfs dat ik er zoveel mocht brengen als ik wilde. We hebben het maar twee keer gedaan omdat de zaak ten eerste niet heel veel opbracht en omdat we daarna met het helen van kasbons zijn begonnen.

Bultot heeft me toen gezegd dat de opbrengst van de videoapparaten moest dienen om extreem-rechtse groe-

pen te financieren. Ik weet het niet. Wat kan je geloven als Bultot je iets vertelt? Je wist gewoon nooit wanneer hij stond te liegen. Ik begrijp heel goed hoe het mogelijk is dat hij de onderzoekers in de Bendedossiers zoveel heeft kunnen wijsmaken.

In elk geval hebben we die affaire met de video's tot ieders tevredenheid kunnen afwerken. Althans, in eerste instantie. Ik blij, Bultot blij. En ik begon meer met Bultot op te trekken. We gingen samen op stap. Als ik nu terugkijk is het eigenlijk spijtig dat ik Bultot ben gaan vertrouwen. Ik was ervan overtuigd dat Bultot een man van zijn woord was. Ik vergiste me.

Bultot kon uren aan de tap staan en de ene mop na de andere bovenhalen. Die moppen waren altijd heel cru en racistisch. Ze gingen altijd over Noord-Afrikanen of zwarten. Ik herinner me er nog een. Een toerist arriveert in Nairobi en rond zijn hals hangt een touw waaraan twee vorken zijn vastgemaakt. De toerist loopt langs de douane en een zwarte douanier vraagt: '*Rien à déclarer, monsieur?*' En dan imiteerde Bultot het Franse accent van een Afrikaan. Dat kon hij goed. 'Nee,' zegt de toerist. 'En wat is dat dan?' vraagt de douanier, en hij wijst naar de vorken. 'Dat is een verrekijker,' antwoordt de toerist. '*Le grand blanc, vous rigoler du petit noir?*' vraagt de douanier nijdig. 'Nee, wilt u er keer door kijken?' 'Ja,' zegt de douanier. De toerist neemt de twee vorken en duwt die in de ogen van de douanier. De douanier roept: 'Au, ik zie niets.' 'Geen probleem,' lacht de toerist. 'Ik zal ze even bijstellen.' En hij draait de vorken een paar keer rond.

Dat vond Bultot heel grappig. Hij had altijd dergelijke

moppen klaar, hij hield nooit op. Hij was een eersteklas leuteraar. Hij vertelde en vertelde. En zelfs als hij serieus was, wist je nooit of wat hij vertelde waar was of niet.

Ik kwam geregeld bij Bultot over de vloer in zijn huis in de gevangenis van Sint-Gillis. Vaak was dat samen met Godfroid, die toen al niet meer bij de GP werkte. Dat was heel grappig. Alle cipiers kenden me omdat ik in de gevangenis van Sint-Gillis had gezeten. En als ik op bezoek kwam bij Bultot moesten ze mij als bedienden naar zijn huis brengen en heel beleefd zijn. Zijn huis was overigens degoutant: een mesthoop, vies en vuil. Op tafel lagen altijd etensresten. Ik ben nog altijd blij dat hij me nooit heeft gevraagd om bij hem te blijven eten. Bah, het was net een winkel in tweedehandse rommel – ik herinner me nog dat hij er een oude jackpot had staan. Ik kwam er niet graag, maar ik kwam er vaak.

In de favoriete stek van Bultot, de seksbar *Le Jonathan* van Pierre-Paul de Rycke, ben ik echter nooit geweest. Ik ben nooit een echte *partouzeur* geweest. Bovendien hield ik niet zo van De Rycke. De Rycke is wel een keer komen uithuilen in de *Club 52* van Freddo Godfroid omdat *Le Jonathan geracketeerd* werd door Ramadan Dodack, geloof ik. Hij wilde dat Godfroid hem bescherming bood. Maar Freddo wilde niet. Hij moest ook niets van De Rycke hebben. De Rycke is geen gangster; hij is een kleine middenstander. Als je iets luider begint te spreken pist hij in zijn broek.

Bultot, Freddo en ik gingen veel naar de *Villa Rosa*, het restaurant van Angel. Bultot had nooit geld en at en dronk graag gratis. Of we gingen op stap in de nachtclubs en

uitzuipkroegen aan het De Brouckèreplein, waar Freddo als ex-flik veel mensen kende. Bultot zat vooral achter de vrouwen aan. Daarover schepte hij erg graag op. Als je hem moest geloven dan was hij een absoluut fenomeen in bed. Die man is gestoord. Hij gooide zich werkelijk op alles en iedereen: de sociaal assistentes, de hond van de buren, de vrouwen die hun man kwamen bezoeken in de gevangenis. Walgelijk.

Bultot hield ook van grote auto's. Ik leverde hem die. Gestolen auto's wel te verstaan. Ik leverde ze zelfs af in de gevangenis van Sint-Gillis. Dat was om te lachen. Wij, gangsters, reden altijd rond in dure, zware BMW's, die uiteraard gestolen waren. En Bultot was jaloers. Hij wilde ook zo'n BMW. Ik zei: 'Oké. Ik lever een auto als jij aan papieren kunt komen.' 'Zonder problemen,' zei Bultot. Dus pikte ik een BMW. Ik reed hem door de poort van de gevangenis naar binnen. 'Voor meneer Bultot,' zei ik tegen de cipiers en reed de auto de garage binnen, die rechts van de binnenkoer ligt. Ik gaf de sleutels aan Bultot en zei: 'Jean, hang nu niet de jojo uit met die auto. Laat hem in de garage staan tot je papieren hebt die er een beetje in orde uitzien.' 'Jaja,' lachte hij. Diezelfde avond passeer ik voor het café *Le Plein Pot* – dat was ook een tent van De Rycke – en wat zie ik daar staan? De BMW van Bultot. Ik ben woedend naar binnen gestormd en heb hem onmiddellijk met zijn BMW naar huis teruggestuurd. Uiteindelijk ben ik die BMW opnieuw gaan halen omdat hij zelfs voor die auto een spotprijs van 50.000 frank niet kon betalen. Eigenlijk was het heel grappig.

Gangsters die hun gestolen auto's verbergen in een gevangenis, in de garage van een gevangenisdirecteur. Kun je je een mooiere bergplaats indenken? De kasten in het kabinet van de minister van Justitie misschien?

Maar er werden in het huis van Bultot niet alleen gestolen auto's opgeslagen. Bultot was een wapenmaniak. Hij had zijn eigen *practical-shooting*clubs. Ook wat dat betreft was hij een extreme halvegare. Bij hem thuis had hij pakken foto's van schutters. Er hing zelfs een foto van zijn zoontje met wapens. Dat kind was toen een jaar of tien, denk ik. Ik vond het onsmakelijk, maar hij vond het heel grappig. Hij giechelde en zei dat zijn zoon een groot schutter zou worden.

Hij vertelde me dat hij probleemloos aan wapens kon geraken via zijn vrienden in schutterskringen. Hij zou ze leveren en ik moest ze dan in het criminele milieu verkopen. Voortdurend stelde hij me deals voor. Hij wilde bijvoorbeeld een bepaalde prijs voor een wapen, en wat ik er meer voor kon krijgen mocht ik houden. Ik heb nooit iets van hem verkocht.

Het is er nooit van gekomen, want in maart 1985 zat ik alweer in de gevangenis omdat een zaakje met kasbons waarbij Bultot ook was betrokken, mislukte. Bultot heeft me wel ooit wapens aangeboden. Bij hem thuis is hij ooit komen aanzetten met een pak mitraillettes. Ze zaten in een groene houten kist die in zijn kelder stond. Er lagen nog andere wapens in, maar vooral de mitraillettes wilde hij verkopen. Hij zei dat het zeer speciale wapens waren en vroeg er 40.000 frank per stuk voor, geloof ik. Ik

zei: 'Jean, dat is een belachelijke prijs. Als ik er zelf ook wat aan wil verdienen, moet ik 60.000 frank vragen. Ze lachen mij vierkant uit als ik daarmee kom aanzetten.' Normaal vond je toen in het milieu al een mitraillette voor 25.000 à 30.000 frank. Maar hij bleef aandringen: 'Deze mitraillettes zijn heel zeldzaam, onvindbaar zelfs.' Toen begreep ik dat het om de *Heckler & Kochs* ging die eind 1980 waren gestolen uit de kazerne van de Groep Diane van de rijkswacht in Brussel. Een diefstal waarvan ex-rijkswachter Madani Bouhouche nog altijd wordt verdacht. Bouhouche was een vriend van Bultot. Maar ik geloof niet dat ik hem ooit heb ontmoet. Ik ben in elk geval nooit officieel aan hem voorgesteld.

Ik weet het. Aan de onderzoekers van Dendermonde die bezig waren met de Bende van Baasrode en de aanslag van de Bende van Nijvel op de Delhaize in Aalst heb ik verklaard dat Madani Bouhouche bij die op niets uitgelopen transactie met de *Heckler & Kochs* betrokken was. Hoe is dat gekomen?

Er was inderdaad nog iemand anders in de kelder van het huis toen Bultot me de mitraillettes liet zien. In Dendermonde heeft men mij een aantal foto's van Bouhouche laten zien. De Bouhouche op een van die foto's heb ik herkend als de man in de kelder. Bultot had me gezegd dat het een vriend van hem was, maar niet dat het Bouhouche was. Die man in de kelder zweeg de hele tijd. Meer dan 'goededag' en 'tot ziens' kwam er niet uit.

En toen begon een van de meest bekende periodes uit mijn criminele carrière: de heling van de kasbons die waren gestolen bij een pastoor in Wieze. Van wie die kasbons kwamen is het parket van Dendermonde nooit te weten gekomen. Ik vertel het nu: Johnny de Staerke heeft me die gegeven. Hij wilde een kwart van de verkoopprijs. Hij had me verteld dat die kasbons nog maar het begin waren; er zouden er nog veel meer volgen. Er was zelfs sprake van honderden miljoenen. Ik was overigens niet de enige die met die kasbons rondzeulde. Er was nog een pak andere mensen uit het milieu mee in de weer, zoals Ibrahim Sinanaj, de rechterhand van Ramadan Dodack. Het was écht een grote operatie.

Op 12 maart 1985 werd ik in een Brussels bankfiliaal gearresteerd terwijl ik probeerde een pak gestolen kasbons te verzilveren. Diezelfde dag verdween Johnny de Staerke spoorloos. Dat was geen toeval. Johnny zag de bui hangen.

Ik wilde die zaak doen met Johnny de Staerke – ondanks het feit dat ik hem niet meer vertrouwde na die inbraak in de antiektentoonstelling in Nijvel – omdat het om heel veel geld ging. En bovendien had Johnny alle schuld voor Nijvel op zijn broer Léon geschoven. Nogmaals, Johnny en Léon de Staerke waren mijn medeplichtigen. Het waren níet mijn vrienden, ook geen lieden met wie ik dagelijks omging. Dat is een groot verschil.

Het gerecht heeft ook nooit geweten wie die kasbons heeft gepikt. Ze kwamen van de groep rond de familie De Staerke. Ik heb al verteld dat die gespecialiseerd waren in inbraken bij pastoors en oudere mensen. Ik heb ook al verteld dat de schoonbroer van de De Staerkes, de Hongaar Istvan Farkas, niet kon lezen of schrijven. Als hij kasbons pikte dan bracht hij ze naar Léon de Staerke. De

kasbons waarmee ik werd gearresteerd, kwamen van een pastoor in Wieze. Daar alleen al had men voor meer dan tien miljoen naar buiten gehaald. Tijdens het onderzoek hebben we daarover nogal wat afgelachen. Die pastoor wilde namelijk niet loslaten hoeveel de kasbons die men bij hem had gestolen waard waren. Vermoedelijk zat er een pak zwart geld in. Eerst had hij het over één miljoen, daarna werd het bedrag steeds hoger, tot hij uiteindelijk aan zeven miljoen zat. De voorzitter van de raadkamer werd er zeer nijdig van. 'Luister, wij zijn niet van de belastingen. Ik zou willen dat meneer pastoor eindelijk eens vertelt voor hoeveel miljoen er bij hem werd gestolen!' Heel amusant!

Toen ik de eerste lading kasbons kreeg wist ik eigenlijk niet echt goed wat ik ermee aan moest. Dus stapte ik naar Godfroid. Freddo waarschuwde me. Hij zei dat waardepapieren verkopen altijd link is; volgens hem liep dat vaak slecht af. Maar ik wilde absoluut, want De Staerke had gezegd dat er nog kratten vol kasbons stonden te wachten. Voor één bon konden we 50.000 frank krijgen. Het ging echt om groot geld.

Op een zondagochtend zaten we die zaak in zijn flat te bespreken, toen Jean Bultot en zijn vriendin Claudine plotseling binnenvielen. Bultot wilde uit eten gaan en dus begonnen we maar vast aan het aperitief. Terwijl we zaten te drinken zei Bultot dat hij iemand kende die in de centrale computer van de Nationale Bank kon kijken. Hij kon dus controleren of die kasbons als gestolen stonden aangegeven, zo beweerde Bultot. Ik zei: 'OK, een

kwart voor Johnny, een kwart voor jou, dan hou ik de helft over.' Ik leverde een eerste lading kasbons aan Bultot, voor ongeveer 1,2 miljoen. Een tijdje later liet Bultot weten dat er problemen waren met die kasbons: 'Afblijven!' Maar het volgende pakket dat mijn leverancier me gaf voor anderhalf à twee miljoen, was wel in orde. 'Ben je zeker?' vroeg ik. 'We doen een bijkomende controle,' zei Bultot. 'Ik heb een vriend die baas is van een Assubelkantoor. Hij heeft een lijst van gestolen stukken die geseind zijn. We gaan bij hem langs.' Ook in die lijsten stonden onze kasbons niet.

Maar wat Bultot me niet had gezegd is dat hij helemaal niemand kende die in de centrale computer van de Nationale Bank kon kijken, en dat die man van Assubel zijn enige controlemogelijkheid was. En hij had me helemáál niet gezegd dat die lijsten van die Assubeldirecteur niet up-to-date waren. Het waren trimestriële lijsten, die snel gedateerd raakten.

Maar dat wist ik op dat moment dus niet. Op aanraden van een Fabelta-directeur die Bultot kende, trokken Bultot en ik naar een Assubel-filiaal aan het Sint-Denijsplein. Daar zouden we proberen de kasbons in geld om te zetten. Het begon goed. Men nam onmiddellijk een deel van de kasbons over voor 300.000 frank. De rest, zei men bij de bank, zou op de beurs moeten worden verkocht. De opbrengst daarvan – 1,3 miljoen, geloof ik – mochten we een paar dagen later komen ophalen.

Dat was dus 12 maart 1985, toen ik werd gearresteerd. Het lijkt me weinig waarschijnlijk dat men in het filiaal alsnog in de gaten had gekregen dat de kasbons gestolen

waren en de politie had gewaarschuwd. Men had het pakket immers al gecontroleerd vóór ze ons de eerste schijf van 300.000 frank hadden gegeven. Ik blijf er dus bij: iemand heeft me verlinkt!

Er zijn maar drie mensen die wisten dat ik die dag naar het Assubel-filiaal zou gaan: Jean Bultot, Freddo Godfroid en mijn vriend Dominique Salesse. Godfroid had me net voor ik vertrok nog afgeraden om te gaan. Bultot zat mee in de slag, Salesse niet. Heeft Salesse me verraden omdat hij niet mocht delen in de opbrengst? Of was het Bultot? Heel vreemd: ik had een afspraak met Bultot. We hadden afgesproken in een café aan het plein om daarna samen naar de bank te gaan. Ik ging samen met Salesse naar dat café. Geen Bultot te zien. Salesse en ik gingen naar het café daar recht tegenover om te zien wat er zou gebeuren. Maar er gebeurde niets. Toen besloot ik alleen naar het filiaal te gaan. Ik had de deur nog niet opengedaan of drie, vier flikken sprongen boven op mij. Op dat moment was ik ervan overtuigd dat Bultot mij had verklikt. Nu niet meer. Ik denk dat het Salesse was, ook omdat een flik me dat nadien in het oor heeft gefluisterd.

Op mijn beurt heb ik Bultot erbij gelapt. Ik heb onmiddellijk tegen die flikken gezegd: 'Ga eens kijken of Jean Bultot niet in dat café zit.' Hij zat er en men heeft hem gearresteerd. Maar op een bepaald moment tijdens de verhoren, toen ik werd geconfronteerd met Bultot, begreep ik dat hij me niet had verraden. En toen we allebei bij onderzoeksrechter Francine Lyna werden gebracht, die het onderzoek in handen had genomen, veranderde ik mijn versie en zei ik dat Bultot niet wist dat de kasbons

waren gestolen. Daarom werd Bultot meteen vrijgelaten en kwam hij er vanaf met een preek van de onderzoeksrechter. Lyna pakte hem aan alsof hij een snotneus was die een paar appelen had gestolen. Hij kromp in elkaar als een hond die op het tapijt had gescheten.

Ik werd wél gearresteerd, en ik nam Daniël Spreutels als advocaat. Hij bekeek het dossier en hij zei me dat ik de waarheid moest zeggen. Anderhalve maand later kwam Spreutels me in de gevangenis van Vorst opzoeken. Hij zei dat Bultot in de krant *La Lanterne* een waanzinnig verhaal had opgehangen, als zou ik hem zogezegd die kasbons gegeven hebben opdat hij een boot zou kunnen kopen, maar dat ik hem *gestolen* kasbons had aangesmeerd. Spreutels vertelde me dat, als ik erbij bleef dat Bultot van niets wist, ik ten eerste zwaar zou worden veroordeeld, want ik was een ex-gevangene die een eerbaar gevangenisdirecteur bedrogen had, en ten tweede zou ik nooit meer een voorwaardelijke invrijheidsstelling kunnen krijgen.

En dus veranderde ik mijn versie van het verhaal. Een paar dagen later zat Bultot opnieuw in de gevangenis. Men was hem in de gevangenis van Sint-Gillis gaan halen om hem in de gevangenis van Vorst te zetten. Ik heb hem daar twee of drie keer gezien, maar we hebben niet met elkaar gesproken. Men probeerde ons uit elkaar te houden. Een deel van het personeel stond achter mij, een ander deel achter Bultot. Daarom werd ik uiteindelijk overgeplaatst naar Nijvel.

Ik ben uiteindelijk veroordeeld voor die affaire, en Bultot niet. Totaal onbegrijpelijk! Ik zie maar één mogelijke

uitleg: Bultot heeft het op een akkoordje gegooid met de Belgische justitie. Als je het dossier van de kasbons van Wieze bekijkt, is zijn schuld aangetoond van a tot z. Hoe leg je uit dat een gevangenisdirecteur die ex-gevangenen inhuurt om video's te stelen en te helen en die actief heeft deelgenomen aan de verkoop van gestolen kasbons, niet veroordeeld wordt?

Ik ben er zeker van dat Bultot dit soort dingen ook met andere ex-gevangenen heeft gedaan. Ik was geen geval apart. Bultot was een man die met beide voeten in het zware banditisme stond. Hij was een soort verbindingsofficier tussen de misdaad en justitie.

Bultot heeft heel wat rare dingen met mij uitgehaald. Maar hij heeft me iets nog veel spectaculairders voorgesteld. Daar zal ik het over hebben als we het hoofdstuk over de Bende van Nijvel aansnijden.

RIOTGUNS EN GTI'S

Op 13 maart 1985 werd ik dus samen met Jean Bultot gearresteerd toen we die gestolen kasbons probeerden te verzilveren in een Brussels Assubelfiliaal. Ik werd opgesloten in de gevangenis van Vorst. Zo'n zes maanden later, op 30 augustus 1985, kwam ik voorwaardelijk vrij en stortte ik me in de wondere wereld van de... gewapende overvallen.

Het was aan de vooravond van de tweede reeks overvallen van de Bende van Nijvel. Terwijl ik in de gevangenis zat, was mijn maat Dominique Salesse gewapende overvallen beginnen te plegen op postkantoren en posttransporten met Philippe 'Johnny' de Staerke, Robert de Staerke en Apostolos 'Stereo' Papadopoulos. Vóór mijn arrestatie had ik Salesse informatie geleverd die ik van de Brusselse GP-commissaris Frédéric Godfroid had gekregen. Salesse gebruikte die informatie om met de groep-De Staerke een aantal postkantoren te overvallen, plus een posttransport dat de kantoren van Ternat en Opwijk bediende. Normaal had ik voor die inlichtingen tien procent van de opbrengst moeten krijgen, maar die heb ik nooit gezien. Salesse betaalde wel mijn uitgaven in de kantine van de gevangenis van Vorst. Dat was de afspraak: Salesse hoestte mijn kosten op en Godfroid betaalde mijn advocaten.

Een paar dagen vóór de Bende van Nijvel op 27 september 1985 een slachting aanrichtte in de Delhaizefilialen van Eigenbrakel en Overijse, kwam ik vrij. En toen

ontstonden er problemen binnen de groep-De Staerke: een zware ruzie tussen Johnny de Staerke, Papadopoulos en Salesse. Doodsbedreigingen werden geuit en de twee 'vrienden' De Staerke en Papadopoulos kwamen bijna met getrokken wapens tegenover elkaar te staan. Het gevolg was dat de Bende uit elkaar viel.

Johnny ging als een razende ervandoor, naar de garagebox in de buurt van de Machtenslaan. Salesse had in Molenbeek enkele boxen gehuurd aan de Condorlaan, de Serpoletlaan en de Edmond Machtenslaan waar onze wapens lagen opgeslagen en waar altijd een auto met een krachtige motor klaarstond. Johnny pikte er de wapens en een Golf GTI. Voor hij vertrok piste hij nog in de wapenkoffer om duidelijk te maken dat de hele Bende wat hem betrof kon verrekken.

Omdat de Bende nu een man kwijt was, vroeg Salesse aan mij of ik Johnny de Staerke wilde vervangen. Ik zei ja omdat ik aan de grond zat en geen frank meer had. En ook omdat Johnny weg was. Ik zou nooit een overval samen met Johnny de Staerke doen! Nooit! Toen ik nog in Vorst zat en hoorde dat Salesse met Johnny werkte, had ik hem al gewaarschuwd. Ik had hem gezegd: 'Kijk uit, Johnny de Staerke is een levensgevaarlijke gek!' Ik wil dat dit heel duidelijk is: ik heb overvallen gepleegd met de groep rónd Johnny de Staerke, maar nooit mét Johnny zelf! Ik was zijn vervanger. In totaal heb ik toen – eind 1985 – vijf gewapende overvallen met de groep gepleegd.

Ik was geen groentje; het was niet de eerste keer dat ik overvallen pleegde. Voordien deed ik het met Domini-

que Salesse. Ik had hem in de gevangenis van Doornik leren kennen, en daar hadden we het plan opgevat overvallen te gaan plegen. Toen Salesse eind 1983 vrijkwam, zijn we eraan begonnen. De eerste hold-up die Dominique en ik hebben gedaan was op een Famibank in Dilbeek. Met het oog daarop hadden we in de buurt van Antwerpen een Golf GTI gestolen.

Vroeger pikten we BMW's. Een BMW is perfect om van je achtervolgers weg te rijden op lange, rechte stukken of op autowegen. Maar als je de flikken moet afschudden op kleine, bochtige wegen zoals in Dilbeek, of je moet door de nauwe straten van Brussel razen, dan was er in de jaren tachtig eigenlijk maar één auto: de Golf GTI. De GTI is niet zo krachtig als een BMW, maar zijn wegligging is goddelijk. Je krijgt hem gewoon niet van de baan.

Salesse was er in de gevangenis van overtuigd geraakt dat overvallen plegen een snelle en zuivere manier was om veel geld te pakken. We waren eigenlijk van plan om ons op posttransporten te concentreren, maar toen ontdekten we heel toevallig die bank in Dilbeek. De bank was zeer goed gelegen: niet ver van de ring van Brussel, in een klein straatje waar nauwelijks mensen kwamen. We dachten dat het een makkelijke klus zou zijn die ons veel geld zou opleveren. Ik ben alleen in die Famibank binnengestapt, terwijl Salesse buiten in de auto bleef wachten. De buit was een schamele 70.000 frank. Absoluut niet de moeite.

Met de groep-De Staerke ging het niet echt beter. Nadat Johnny was verdwenen, had de groep dringend geld no-

dig om de wapens te vervangen die hij gepikt had. Wapens kosten veel geld. Zelfs voor een riotgun moest je toen toch nog 15.000 à 20.000 frank bovenhalen. Dus besliste men het GB Quickrestaurant in Sint-Pieters-Leeuw te overvallen. Dat was al een paar dagen na de ruzie. Salesse, Papadopoulos en Robert de Staerke zouden de overval doen in een BMW en ik zou met een tweede vluchtwagen op hen wachten ergens in de buurt van het kerkhof van Sint-Pieters-Leeuw. Omdat Johnny met de Golf GTI ervandoor was, hebben we zelfs die tweede vluchtwagen – een Ford Scorpio – moeten huren, ergens in de buurt van de Anderlechtsepoort, en er valse nummerplaten op moeten zetten. We hadden gewoon geen tijd om een auto te stelen, zo acuut was de geldnood.

We vertrokken op een maandagochtend. We wilden toeslaan vóór het restaurant zijn deuren opende. Maar het liep verkeerd. Toen Salesse, Papa en Robert de parking voor de GB kwamen opgereden kregen een paar werknemers van de GB Quick in de gaten dat er iets niet in orde was en ze vergrendelden de deuren. De overvallers moesten afdruipen.

Onmiddellijk daarna hebben we het postkantoor van Baasrode gedaan, waar de Bende-De Staerke vroeger al een keer was geweest. Dat werd ook niets. Er was nauwelijks geld aanwezig. Dus probeerden we het in een postkantoor in Malderen. Opnieuw een mislukking. Een paar tienduizenden franken, meer buit was er niet. We gingen naar een postkantoor in Ternat: een totale ramp! Daar hebben we gewoon drie miljoen laten liggen.

Ondertussen zat Salesse in de vluchtwagen buiten te

wachten. Hij zag een auto passeren, dacht dat er een politieman achter het stuur zat en begon wild te claxonneren om ons te waarschuwen.

Wij zaten op dat moment in het postkantoor. Ik supervíseerde zo'n beetje en brulde geregeld 'Iedereen op de grond', terwijl Robert de Staerke het geld van de loketten verzamelde en Papadopoulos de kluis liet openmaken. In die kluis stond een kleine koffer waarin het pensioengeld lag opgeborgen.

Toen Salesse ons waarschuwde, stoven we er onmiddellijk vandoor. Papadopoulos graaide nog snel de koffer met het pensioengeld mee, maar die was niet gesloten en al het geld vloog eruit. Een regen van briefjes van vijfduizend daalde over ons neer. De vloer lag vol. Vloekend reden wij naar huis met slechts een handvol drinkgeld.

Eigenlijk zijn de meeste affaires die ik met de groep-De Staerke heb gedaan min of meer mislukt. De hoogste buit die we ooit binnenhaalden was 1,2 miljoen.

Twee dagen voor de Bendeoverval in Aalst in november 1985 pleegden we een overval op een postkantoor in Mollem. Papadopoulos zat toen net in de gevangenis. We hadden geld nodig om zijn advocaat te betalen. Dominique en ik hadden een klein postkantoor in Mollem op het oog. We dachten dat het een lucratieve zaak zou zijn, maar opnieuw pakte het heel anders uit. Het postkantoor lag aan een pleintje en ik had de verkenning gedaan door er een paar keer met mijn hond Félix te gaan wandelen. We waren niet echt goed voorbereid, maar Dominique kende de streek en alle vluchtwegen uit zijn hoofd. Dus besloten we door te zetten.

Dominique, Robert en ik deden de overval. Dominique bleef in de auto zitten en Robert en ik gingen naar binnen. We moesten door een smalle gang en net op dat moment kwam een oud koppel naar buiten gewandeld. De man was van het stoere slag, een oud-strijder die riep dat hij de oorlog had meegemaakt. Hij kwam op me toegelopen. 'Ja zeg menneke, niet met mij, hé!' riep hij. Ik brulde: 'Kalm, kalm,' maar de man trok er zich niets van aan. Hij bleef dichterbij komen. Ik zette mijn riotgun op scherp en dreigde de trekker over te halen. Pas toen liet de man zich op de grond vallen.

Robert de Staerke, die ondertussen het postkantoor was binnengestormd, bakte er al evenmin iets van. Ik hoorde hem roepen en brullen en plotseling klonken er schoten. Robert kwam naar buiten gestormd en we gingen ervandoor zonder één frank. In de auto vertelde Robert dat hij in paniek was geraakt en in het rond was beginnen vuren. Hij wist zelfs niet of hij iemand had geraakt. Een totale mislukking!

Ik vermoed dat wij in Mollem zoveel problemen hadden omdat Papadopoulos er niet bij was. Hij was een vitaal element in de overvallen. Hij was bijzonder koelbloedig en gaf iedereen zelfvertrouwen. Als je met hem ergens binnenstapte had je het gevoel dat je zelfs geen wapens nodig had. Hij was zelf het wapen, zo indrukwekkend was die man.

We zijn uiteindelijk naar een veldje in de buurt van Sint-Agatha-Berchem gereden waar de tweede vluchtauto stond. Daar hebben we de overvalauto in brand gestoken, want Robert de Staerke had geschoten en we wisten niet

of er slachtoffers waren gevallen. We hebben hem nog zwaar op zijn donder gegeven. Hij was er niet goed van.

Papadopoulos was dus de zware jongen, maar het brein en de organisator was Dominique Salesse. Dominique was mijn beste vriend. Hij was geen lid van het milieu. Hij was eerder een gentleman-inbreker. In de gevangenis van Doornik heb ik hem eigenlijk in het milieu geïntroduceerd. Ik heb hem in contact gebracht met de groep-De Staerke, met Constant Hormans en Dikke Marcel, en later ook met Freddo Godfroid en Jean Bultot.

Salesse is intelligent en ondernemend. Hij organiseerde alle hold-ups. Johnny en Robert de Staerke waren daar te stom voor. Dominique zorgde voor de voorbereiding en de logistiek voor de groep-De Staerke. Hij loste alle praktische problemen op. Hij stal de auto's en prepareerde de wapens. Hij huurde de garageboxen en zette zijn eigen naam onder de huurcontracten. Hij is beleefd en goed opgevoed. Johnny en Papa zagen eruit als verhuizers, maar met Dominique kon je ergens komen. Hij viel niet op. Hij had ook een dekmantel om die boxen te huren: zijn officiële bezigheid als handelaar in tweedehandsauto's.

In de Machtenslaan hadden we een groene BMW staan die Dominique en ik in Knokke hadden gestolen. In de andere box stond een donkergroene metaalkleurige Golf GTI die Salesse en ik ergens in de buurt van Antwerpen hadden gepikt, maar daarmee was Johnny de Staerke vandoor gegaan.

Salesse zorgde er ook voor dat er voor elke overval op z'n minst twee alternatieve vluchtroutes waren, en dat er

altijd twee wagens voorradig waren. Na de overval reden we dan naar de plek waar de tweede auto stond te wachten. We goten benzine over de overvalwagen, staken hem in brand en gingen ervandoor in de tweede wagen.

Wij gebruikten riotguns. Machinegeweren of zo hebben we nooit gehad. Riotguns zijn handige wapens. Ze zien er heel indrukwekkend uit, ze waren vrij in de handel te verkrijgen, de munitie was heel gemakkelijk te vinden en ze kostten niet echt een fortuin. Voor een legale riotgun betaalde je 15.000 frank; een illegale mitraillette, die je altijd op de zwarte markt moest zien te vinden, kostte je al snel 30.000 frank. En dan moest je nog zwarte munitie vinden, waarvoor je óók veel geld betaalde. Ik geloof dat wij een aantal *Remingtons*-riotguns hadden, die in de boxen lagen opgeslagen. Die *Remingtons* kochten we in wapenwinkels in Brussel, aan de Bergensesteenweg en aan de Kroonlaan. De riotguns werden aangepast. We zaagden de loop eraf en veranderden de kolf. We vervingen hem door een open kolf van gedemilitariseerde machinegeweren. Daar hield Dominique zich mee bezig. Hij was de specialist. Het resultaat was een mooi, klein wapen van zo'n zestig centimeter lang dat goed in de hand lag.

We hadden vreselijke moordwapens op zak. Zoals de Bende van Nijvel, akkoord. Maar onze wapens stonden, hoewel ze geladen waren, nooit op scherp. Dat was te gevaarlijk.

Als je een overval pleegt ben je in de eerste plaats gespannen en extreem geconcentreerd. Je gaat tenslotte geen in-

kopen doen, hè. Je ziet alles wat er gebeurt. Het is vooral belangrijk elkaar goed in de gaten te houden, goed te zien wat de anderen doen en hoe ze reageren. Als er snel paniek zou zijn, zou elke overval in het honderd lopen. Maar je ziet mensen zeer nerveus worden: ze beven vaak, hun gebaren worden heel *speedy* en bijna iedereen zweet zich zijn schoenen vol.

Natuurlijk ben je bang. Iedereen is bang. Voor de overval probeer je elkaar gerust te stellen. In de auto op weg naar de overval houdt iedereen elkaar voortdurend in de gaten en praat iedereen met elkaar: 'Hoe voel je je? Ben je er klaar voor?' Het gebeurt uiteraard dat iemand dan zegt: 'Nee. Ik kan het niet. Niet vandaag.' Het is in zo'n geval het beste om eerlijk toe te geven dat je bang bent, anders breng je iedereen in gevaar.

De nacht ervoor had ik altijd problemen om in slaap te raken. Ik lag in mijn bed te woelen en te tobben: 'Zal het goed aflopen?' Mijn vriendin wist niet waarmee ik bezig was en ze mocht het ook absoluut niet weten. Dat maakte het extra moeilijk, want ik was de avond ervoor vaak zenuwachtig en snel geïrriteerd. Ik schoot zonder reden uit mijn slof.

Dan stap je in de auto. Soms arriveer je op de plek van de overval en doe je eerst nog een toertje om rond te kijken, en dan voel je de aarzeling, de twijfel... Totdat iemand roept: 'Geen gezeik meer! We beginnen eraan.' Het moeilijkste is die eerste stap. Overvallen plegen is te vergelijken met parachutespringen of benji-springen: het moment vóór je in de leegte duikt is het moeilijkste. Je weet dat je

je in het gevaar stort, maar je moet doorbijten. Zodra je die stap hebt gezet en de actie op gang is gekomen, is er geen weg meer terug. Dan ga je op automatische piloot. Op het moment dat je die bivakmuts over je kop trekt en de deuren van de auto opengaan, gaat alles heel snel. Je bent in actie en dan werk je echt op reflexen. Dan heb je geen tijd meer om bang te zijn.

Toen ik de eerste keer echt aan een overval deelnam, de eerste keer mee naar binnen ging, dacht ik: ik wil naar huis. Eerder had ik al wel voorbereidingen gedaan en zelfs al vluchtauto's bestuurd, maar ik was nog nooit mee naar binnen gegaan. Ik zweette me kapot. Salesse bekeek me in de achteruitkijkspiegel en vroeg of het ging. Ik zei ja, maar de angst was groot, héél groot. Ik heb zeker drie keer gevraagd om nog even een rondje te rijden voor ik genoeg moed had verzameld. Ik had het gevoel dat de mensen op straat me aanstaarden en wisten wat we van plan waren. Maar ik verdomde het toe te geven dat ik bang was. Ik kon het gewoon niet uit mijn strot krijgen dat ik het in m'n broek deed.

Maar na afloop voel je je goed. Heel intens, bijna onbeschrijfelijk goed. Tenminste als de overval gelukt is en je op de achterbank van de auto zakken vol geld tussen je benen voelt. Wat bij ons niet vaak het geval was.

Maar wij verdienden niet alleen geld met het overvallen van postkantoren en posttransporten. Onze voornaamste bron van inkomsten was eigenlijk sigarettendiefstal. We braken 's nachts in warenhuizen in en stalen sloffen sigaretten. Dat was een specialiteit van Salesse. Dat deed Sa-

lesse al héél lang, al van in de jaren zeventig. Hij deed gemiddeld tien inbraken per maand, wat niet direct een moordend ritme is, en hij vertelde me dat hij er goed van kon leven. Hij had een appartement in een chic huis in Bosvoorde. Hij leefde echt royaal: goeie auto, motor, winter- en zomervakantie. En toch zette hij elke maand toch nog gemiddeld een miljoen opzij.

Nadat hij in 1983 was vrijgekomen, heeft hij me ingewijd in zijn vak. We sloegen nooit toe vóór drie uur 's ochtends. Dat is de beste tijd want dan is er nauwelijks nog volk op stap en slaapt iedereen vast. We sloegen een venster aan diggelen met zo'n hamertje dat je in de trams ziet hangen. Dat is uitstekend materiaal: één mep en het hele venster is weg. Soms ging Salesse alleen naar binnen en hield ik de toegangswegen in de gaten. Als er iemand kwam, gebruikte ik zo'n sirene die ook door voetbalsupporters wordt gebruikt om hem te waarschuwen. En soms gingen we met z'n tweeën naar binnen. Het hing ervan af hoe ver de dichtstbijzijnde rijkswachtkazerne lag. We zijn ooit naar de Super GB in La Louvière gegaan en dat was wel héél dicht bij een rijkswachtkazerne. Daarom zijn we eerst naar een ander warenhuis gegaan om er een ruit in te slaan, zodat de rijkswacht daar een half uurtje zoet mee was en wij rustig ons bezoekje aan de Super GB konden afwerken.

Met sigarettendiefstal hebben we eigenlijk nooit problemen gehad. Behalve één keer in de buurt van Zaventem. Daar waren we een Delhaize aan het afwerken toen de rijkswacht arriveerde. Salesse had de naderende rijkswachtauto gezien. Hij riep me, maar ik hoorde hem niet

meteen. Het idee van zo'n inbraak is dat er tussen het moment waarop je de ruit inslaat en je dus het alarm in werking zet, je altijd nog tien à vijftien minuten hebt voor de politie arriveert. Het is dus een kwestie van snel werken: je parkeert je auto achteruit voor de ingang met open deuren en koffer, en je begint te laden. Dat betekent dat je als een razende heen en weer loopt met sloffen en dozen sigaretten. Dat is vermoeiend. Je zweet en je hijgt. En omdat wij altijd een bivakmuts ophadden als we inbraken, hoorden we vaak alleen nog ons eigen gehijg. Ik bleef dus doof heen en weer zwoegen tot Salesse me in mijn nek greep. We zijn nog kunnen ontsnappen omdat wij in een snelle BMW reden en de rijkswacht in een bestelwagen, en omdat Salesse een fantastisch chauffeur is.

Ik was eigenlijk veel te dik om overvallen te plegen. Salesse was wel fit. Hij jogde en hij speelde squash met Freddo Godfroid, die hij via mij had leren kennen. Ze waren niet echt dikke vrienden. Ik denk zelfs dat Salesse het moeilijk had met Godfroid. Vooral na de kasbonaffaire. Salesse was daarbij niet echt betrokken, alhoewel hij op de dag van mijn arrestatie samen met mij naar de afspraak met Jean Bultot was gegaan.

Wij kozen meestal warenhuizen op het platteland. Dat ligt voor de hand. In een stad heb je toch altijd meer mensen die op stap zijn, en dus meer risico's. En er is meer politie. Op het platteland kreeg je in die tijd na een alarm meestal twee gezapige rijkswachters in een oude Ford Transit die een kijkje kwamen nemen. Die hadden geen kans tegen onze snelle BMW met een kampioen als Salesse achter het stuur.

Wat onze uitrusting betreft: we trokken zo donker mogelijke kleren aan. We droegen jeans, basketschoenen en jassen met grote zakken. We liepen nooit rond in van die militaire spullen. En we waren ook nooit gewapend. Tot we met Robert de Staerke naar Koksijde gingen om daar in een warenhuis in te breken. De verkenning was niet echt goed gedaan, en toen we 's nachts arriveerden stond er een motorfiets voor de deur. Dat wilde zeggen dat er iemand was. Salesse en Robert de Staerke wilden gewapend naar binnen. Ik weigerde. Ik was niet van plan me voor een slof sigaretten te laten neerschieten. Sindsdien droegen we wel altijd een riotgun bij ons.

Robert de Staerke ging soms mee. En voor ik begon mee te doen, zette Salesse wel eens een kraak met Christian Solemé. Officieel was Salesse dus handelaar in tweedehands auto's. Zijn compagnon in die handel was Solemé, die auto's naar Libanon exporteerde. Solemé en Salesse zijn in 1983 een keer aan de haal gegaan met een vrachtwagen vol sigaretten, terwijl de chauffeur zijn lading stond uit te laden. De opbrengst was meer dan één miljoen frank.

Er was geen baas binnen onze groep. Maar Salesse bepaalde wel welk warenhuis we zouden doen. En dat waren bijna altijd Delhaizefilialen. Delhaize was zijn specialiteit. Hij kende écht alle filialen van het land. Hij wist waar ze lagen, hoe ze waren ingedeeld, hoe je ze moest bereiken en waar de interessante vluchtwegen lagen. We hebben ook wel een paar GB's gedaan, maar dat was eerder uitzondering dan regel. Ik geloof dat we ooit één keer naar Blankenberge zijn gegaan om daar een GB aan te

pakken. Tja, we reisden wat af, toen. We waren altijd op stap.

Waarom Delhaizes? Omdat die op gemakkelijk bereikbare plaatsen liggen: meestal niet ver van een autoweg. En omdat het toen niet écht moeilijk was om in een Delhaize in te breken. De Colruytfilialen zijn meestal beter beschermd. Ze hebben geen ramen en de luiken en deuren zijn stevig en van metaal.

De Bende van Nijvel pleegde ook overvallen op Delhaizefilialen. Ook toevallig, hé? Maar ik ben nooit in de Delhaize van Aalst geweest. Salesse heeft die van Aalst misschien wel gekend. Hij kende ze allemaal. Hij ging ze overdag verkennen. Daarvoor gebruikte hij zijn dekmantel als handelaar in tweedehandsauto's. Salesse reisde door het hele land op zoek naar garagehouders. Volgens Salesse waren occasies goedkoper buiten Brussel. En terwijl hij onderweg was bezocht hij Delhaizefilialen om te zien waar de sigaretten lagen.

Per inbraak verdienden wij gemiddeld 150.000 à 200.000 frank. In vijf minuten tijd haalden we gemakkelijk twintig dozen met elk vijfentwintig sloffen uit zo'n warenhuis. We hadden ook een goeie heler: Edouard Ophalffens, de schoonvader van Solemé, die een garage had in Molenbeek. Ophalffens had een voorkeur voor Marlboro en Belga, maar eigenlijk was alles goed. Hij betaalde ons tachtig procent van de prijs. Dat was vrij uitzonderlijk. Meestal krijg je voor gestolen waar vijftig, hooguit zestig procent van de waarde. Maar Ophalffens had een goeie exporteur, die de sigaretten naar het buitenland bracht. Na elke inbraak belden we vanuit een of andere telefooncel naar Ophalffens om hem te waarschuwen dat we eraan kwamen. Als we dan in Molenbeek arriveerden stond hij ons al voor de poort op te wachten en konden we meteen de garage binnenrijden. De volgende dag hadden we ons geld al. We hebben veel inbraken gedaan. Sigarettendiefstal was mijn belangrijkste bron van inkomsten vóór ik met die hold-ups begon.

Maar begin 1986 liep het alweer fout, en grondig deze keer. Ophalffens, Salesse en ik werden gearresteerd nadat Salesse en ik een inbraak hadden gepleegd in de Delhaize van Lokeren. Het was de nacht van vier op vijf december 1985. Salesse en ik reden naar Lokeren in een grijze BMW 538i die we nog maar net in de parking van de luchthaven van Zaventem hadden gestolen. Gewoonlijk verving Dominique meteen het startblok van zo'n auto zodat hij hem gewoon met een sleutel kon starten. Maar bij die auto had hij dat nog niet gedaan.

We waren nog druk in de weer in de Delhaize toen we de politie hoorden arriveren. Dominique en ik sprongen in de BMW en Dominique startte de motor door onder het dashboard twee snoeren met elkaar te verbinden. Hij had er zin in en daagde de politie die de parking was opgereden echt uit. Hij stormde recht op de politiewagen af en gooide pas op het nippertje het stuur om. Even nog probeerden de flikken ons te volgen in een Renault, maar een BMW 538i volg je niet zomaar. Dertig kilometer lang raasden we met een snelheid van meer dan 200 kilometer per uur over de autoweg Oostende-Antwerpen. We voelden ons goed. We lachten. Maar toen viel de mo-

tor uit. De batterij was leeg. Dominique had zich vergist. Hij had twee verkeerde snoeren met elkaar verbonden en het gevolg was dat de batterij was leeggelopen.

Meteen duwden we de auto in de brede greppel die naast de autoweg liep. Te voet gingen we op zoek naar een telefooncel om Ophalffens te bellen. Ik zei: 'Er liggen nog voor honderdduizend frank sigaretten in die auto. Kom ons oppikken, dan gaan we ze halen.'

In de auto van Ophalffens, die zijn vriendin had meegebracht, reden we naar de BMW. Er was nog altijd geen politie te zien en snel begonnen we de sigaretten over te laden. Maar toen kwam er een R4-tje van de rijkswacht aangesukkeld. De rijkswachters hadden ons meteen in de mot. Ze sprongen uit hun autootje en trokken hun revolvers. 'Halt, of we schieten!' We hebben er niet op gewacht. We gingen ervandoor. Ik bleef zonder omkijken lopen tot ik in een dorp terechtkwam. Daar heb ik een fiets gepikt waarmee ik tot bij een bushalte ben gereden. Vervolgens nam ik de bus naar Gent en dan een trein naar Brussel. Het was al klaarlichte dag toen ik bij mij thuis in Rode arriveerde. Even later kreeg ik telefoon van Dominique. Hij was ook veilig thuis geraakt. Maar Ophalffens en zijn liefje liepen niet zo snel als wij. Zij werden gearresteerd.

Paniek dus, want we wisten dat Ophalffens zou praten. Dat deed hij ook en hij gaf de Dendermondse politie gelijk ook nog wat goeie raad. 'Jullie moeten uitkijken voor Léopold van Esbroeck,' zei hij. 'Dat is een zware jongen. Jullie moeten me tegen hem beschermen. Hij zal wraak nemen.'

Ik dacht: Ik duik niet onder. Er is geen enkel bewijs. Het gaat enkel om het woord van Ophalffens tegen dat van mij. Ik blijf rustig thuis zitten en ik laat me arresteren. In de namiddag ging ik zelfs nog naar de paardenrennen. 's Avonds stond er politie uit Dendermonde voor mijn deur: rijkswacht en gerechtelijke politie. Arrestatie en huiszoeking, maar men vond niets, omdat ik niet de gewoonte had dingen in mijn huis te laten rondslingeren. Ik werd naar Dendermonde gebracht en daar met Ophalffens geconfronteerd, maar ik bleef ontkennen. Ik zei dat ik Ophalffens nog nooit had gezien en dat hij mij beschuldigde om zijn vriendjes te beschermen. Ook de rijkswachters in de R4 konden me niet formeel herkennen. Ze hadden alleen een grote dikke en een kleine magere ervandoor zien gaan. Een maand lang werd ik ondervraagd. Toen liet de raadkamer me vrij.

Een paar dagen na mijn vrijlating zag ik Dominique, die ondergedoken zat bij Robert de Staerke. Hij was van plan zich ook aan te geven en hetzelfde verhaaltje te vertellen als ik. Ondertussen organiseerden Salesse en Robert de Staerke nog snel een overval op een wisselkantoor op de autoweg Antwerpen-Breda, die anderhalf miljoen opleverde. Ik kreeg tien procent omdat ik de vluchtauto bestuurde.

Een maand later deed de BOB van Brussel een huiszoeking bij Robert de Staerke. Men vond er Salesse. Normaal hadden Robert de Staerke en Dominique zich allebei aan hun verhaaltje kunnen houden, maar die domkop van een Robert had een deel van de buit – 600.000 frank – onder zijn bed liggen. De Staerke had geen werk, hij stem-

pelde zelfs niet, en hij kon onmogelijk uitleggen waar dat geld vandaan kwam. Hij werd zwaar aangepakt en hij begon te praten. Hij zei dat het geld van Salesse was. Vierentwintig uur later was Robert de Staerke vrij en werd Salesse gearresteerd. Dat was het begin van het einde.

Salesse begon ook te praten. Een week later kreeg ik een brief van Dominique uit de gevangenis. Het was een vreemde brief. Hij bood me zijn excuses aan en schreef dat ze té veel aanwijzingen tegen ons hadden. Hij had bekend dat hij en ik een pak inbraken hadden gepleegd.

Toch werd ik niet gearresteerd. Het was duidelijk: de mensen van de groep-Delta hadden de brief van Dominique gelezen en ze zaten te wachten om te zien wat ik zou doen. Ik wist dat ik gevolgd werd en dus deed ik niets. Uiteindelijk liet de toenmalige hoofdcommissaris van de Brusselse gerechtelijke politie, Frans Reyniers, me bij hem roepen. 'Aha, Pol,' zei hij. 'Ik heb een paar stommiteiten uitgehaald,' zei ik. 'Ik zit in de puree.' 'Deze keer heb je té veel stommiteiten uitgehaald,' lachte Reyniers. 'Dit zal je meer dan tien jaar kosten.' Ik dacht dat hij een vijs los had. Meer dan tien jaar voor een handjevol inbraken in warenhuizen?

Ik werd naar Dendermonde overgebracht en de volgende dag vertelden ze me daar wat Salesse had bekend: wel een half dozijn inbraken. Salesse beschuldigde me, Robert de Staerke beschuldigde me. Ik kon geen kant meer uit en dus bekende ik ook.

Maar het werd erger. Nadat ze me een week of wat over die inbraken ondervraagd hadden, vroeg een van die flikken langs zijn neus weg: 'Pol, jij zegt dat je een dief bent, dat je inbreekt, dat je met cheques knoeit, maar dat je nooit wapens gebruikt. Klopt dat?' 'Ja,' antwoordde ik. 'Wel, Pol, dan heb ik slecht nieuws voor jou.' En ze toonden me een lijst van gewapende overvallen die Salesse óók had bekend.

Even probeerde ik nog te ontkennen. Ik eiste een confrontatie met Salesse. Die zei me vlakaf in mijn gezicht: 'Sorry, Pol, ik heb besloten een streep onder mijn misdadigerscarrière te zetten. Ik heb alles bekend.' Met zijn normale gevoel voor detail had hij negentien of twintig overvallen bekend, met de data en de juiste sommen erbij. Daarvan had ik er een stuk of vijf meegedaan. Hij had zelfs de diefstallen van de videotoestellen bekend die we voor Jean Bultot hadden gepleegd.

'Die gast is zot geworden!' probeerde ik nog. 'Robert de Staerke heeft ook bekend,' zeiden de flikken droog. Dus confrontatie met Robert de Staerke. En die bevestigde. Hij stond daar te knikken als een clown. 'En als je met de anderen wilt worden geconfronteerd, dan kan dat geregeld worden,' lachten de flikken, want 'Stereo' Papadopoulos zat al sinds begin november 1985 in de gevangenis. Maar Stereo heeft nooit iets bekend. Stereo bekende nooit iets. Hij wilde zelfs niet bekennen dat hij een broer heeft, of zelfs maar een vader en een moeder.

In mijn cel piekerde ik me suf. Als enige blijven ontkennen had geen enkele zin. Dan was ik de supergangster die koppig bleef ontkennen, en dan kreeg ik zeker de maximumstraf van de rechter. Dus koos ik eieren voor mijn geld en bekende ik ook die gewapende overvallen.